This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, August 19, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp (LK) 2466

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr.32-33 (2787-2788) 2003 AUGUST-RUGPJŪTIS 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr.kaina – $1

Kalėjimo ilgesys

Apie laisvąjį žmogų ir vergą nuo amžių daug kalbama, deklamuojama, dainuojama. Tai dvi iš esmės labai skirtingos gyvenimo būklės – tarsi kokios ašys, sukančios visą žmoniją.

ŠIANDIEN apie laisves kalbama daugiau negu apie vergijas, nors pastarųjų netrūksta, nepaisant subendrinto pasididžiavimo sukurtu aukštu civilizacijos bei technologijos lygmeniu. "Moderniųjų" vergijų pavyzdžiais yra laikomi diktatūriniai režimai, kurie daugiau ar mažiau valstybes paverčia milžiniškais kalėjimais, kur žmogaus teisės labai apribojamos. Tai per 50 metų patyrė ir Lietuva. Tiesa, raudonoji okupacija nebuvo kalėjimas visiems. Prižiūrėtojai naudojosi teikiamomis privilegijomis, sugebėjo įsiteikti, kad išsilaikytų pasiektoje pakopoje, gal ir pakiltų vienu kitu laipteliu aukštyn. Bet tokių "laimingųjų" buvo mažuma. Didžioji tautos dalis jautė visokeriopą priespaudą, ekonominius nepriteklius, saviraiškos trukdymus bei stabdymus. Visų sričių ir būdų kombinavimai tapo kone gyvensenos būtinybe, per daug net nebesijaudinant dėl moralinių nuosmukių, ypač tais atvejais, kai užsibrėžtus siekius ryžtamasi apmokėti bet kokia kaina. Kas besuskaičiuotų, kiek kartų laisvasis pasaulio lietuvis užjautė okupacijos įkalintą, persekiojamą, prievartaujamą ir už savo būvį visais būdais kovojantį brolį, draugą, giminaitį, pagal galimybes visaip remtą, medžiagiškai bei dvasiškai stiprintą? Tautų kalėjime uždarytam kaliniui ir laisvesnis žodis, ir stambesnis duonos kąsnis – tai šventė, kurios jis labiausiai laukė. Dėl šviesesnio rytojaus nebeturint jokios vilties, staiga prasivėrė to baisaus kalėjimo vartai – laisvė, laisvė, kaip stebuklas, kaip nelauktas trenksmas iš giedro dangaus. Kas dabar bus, eisim, ką darysim...?

ŠITOJI staigmena, nors džiugi ir nebepakartojama, ištiko žmones, laisvam gyvenimui nelabai pasiruošusius. Tai buvo labai greitai įsitikinta. Kilusių klausimų ir abejonių nesumažino nei gražios nepriklausomybės atgavimo iškilmės, nei formalus santvarkos keitimas, nei įvairios viltys ir kalnai pažadų prieš vadovaujančių asmenų rinkimus, nei daugybės politinių partijų steigimas bei naujų draugų ieškojimas laisvojo pasaulio sostinėse. Išlaisvintas žmogus pajuto laisvės skonį. O tai pirmiausia reiškė praradimą "pono", kuris kad ir trupinius, bet dalindavo. O kas dabar duos? Dalintojas ir prižiūrėtojas dingo – verskis pats kaip išmanai. Ne visi tai iš karto suprato, ne visi ir norėjo suprasti, nes į valdžią buvo įprasta žiūrėti visiškai kitaip. O kas suprato (ir supranta), įveikė abejones, beprasmius lūkuriavimus, ir šiandien tvarkosi gražiai. Kas visa tai atmeta – ilgisi kalėjimo, kuriame be jokių galvosūkių galėjo sau ramiai tūnoti kaip mažytis straigtelis, prilipęs prie didžiulės mašinos, vadinamos valstybe. "Prie ruskio buvo geriau" – net ir tokie žodžiai kartais išsprūsta. Ir tai tik dėl to, kad išrinktoji valdžia nieko nedalina sėdintiems ir kažko laukiantiems, apsitinginiavusiems, su šia diena begyvenantiems, bet kokią tautinę bei pilietinę savigarbą praradusiems žmogeliukams. Gaila, bet tas praeities gniaužtų ilgesys – tai vergovinės dvasios atspindys, rodantis, kaip smarkiai buvo žalojamas žmogus okupacinėje sistemoje, kaip tas žalojimas buvo atkakliai siejamas su marksistine ateistine ideologija, ir ne vienas prie to net nejučiomis pratinosi. Ir mažų mažiausia viso to pasekmė – vadizmo suidealinimas. O tai jau pati žymiausia demokratinio mąstymo priešingybė. Kas bus, jeigu ir į Europos sąjungą bus žiūrima tik kaip į naują visų gėrybių dalintoją? Viltis – nauji žmonės, kitos pažiūros į laisvę ir į darbą. **Č.S.**

Paminklas Lietuvos karaliui Mindaugui Vilniuje. Jo autorius – Regimantas Midvikis. Architektai – Algimantas Nasvytis, Ričardas Krištapavičius, Inesa Alistrovaitė Nuotr. V. Ilčiuko

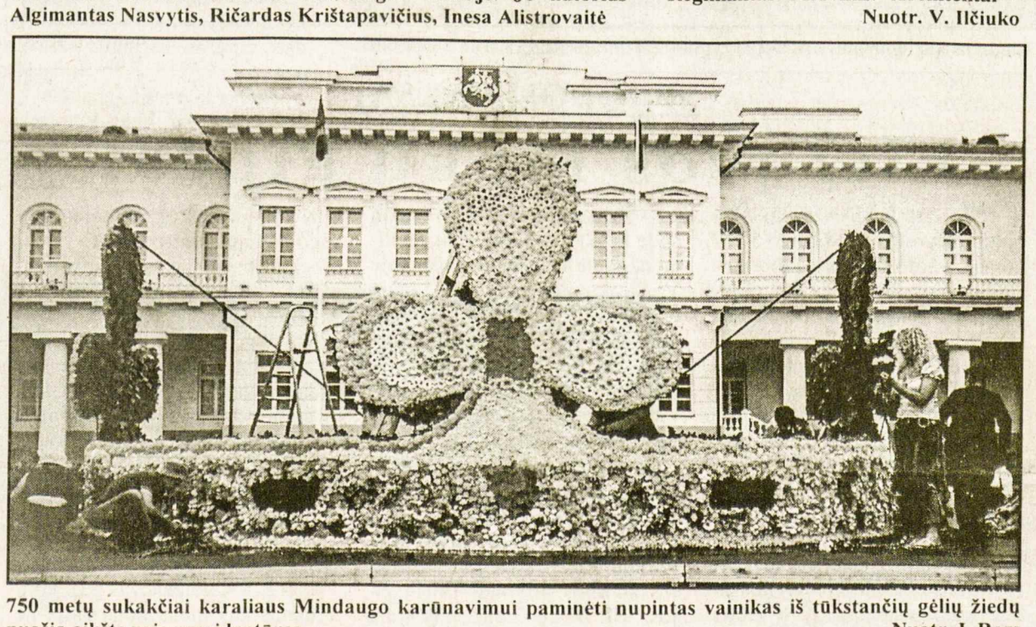

750 metų sukakčiai karaliaus Mindaugo karūnavimui paminėti nupintas vainikas iš tūkstančių gėlių žiedų puošia aikštę prie prezidentūros Nuotr. I. Ross

Mindaugo karūnacija - kertinis posūkis

PROF. ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Lietuviai senovėje kitas baltų gentis aplenkė tuo, kad sukūrė savo galingą valstybę. Smulkias kunigaikštystes į vieną vienetą apie 1226-1236 m. sujungė Mindaugas. Tai be galo svarbus įvykis mūsų tautos istorijoje. Tada ne tik įkurta Lietuvos valstybė, bet ir juridiškai įteisinta ano meto pasaulyje. Popiežiaus nurodymu Mindaugas buvo vainikuotas Lietuvos karaliumi. Jeigu ne Mindaugo nužudymas, Lietuva būtų išlikusi karalystė, ano meto požiūriu lygiavertė kitoms karalystėms. Nebūtų tapusi kunigaikštyste, kad ir Didžiaja, bet ano meto politinėje gradacijoje žemesnio rango už karalystę. Nebūtų buvę įmanomos pragaištingos Kriavo (Krėvos, 1385 m.) ir Liublino (1569 m.) unijos tokios, kokios jos buvo. Valstybės plotas nebūtų susiaurėjęs tiek, kad šiandien jungia tik senovės lietuvių etninio ploto likučius. Lietuvos žemėlapis dabar atrodytų visai kitaip. Kitoks likimas būtų greičiausiai ištikęs ir mums artimas baltų gentis bei jų kalbas. Įėjusios į vieną valstybę – Mindaugas to ir siekė – artimos tarpusavyje baltų gentys būtų konsolidavusios. Jos būtų susiliejusios į vieną tautą. Buvę kalbiniai skirtumai nebūtų didėję, bet niveliavęsi. Baltijos kalbinis žemėlapis šiandien atrodytų kitoks.

Mindaugas tapo Lietuvos karaliumi lygiai prieš 750 metų. Jo karūnavimosi diena – liepos 6-oji – paskelbta Lietuvos valstybės šventė. Prieš karūnavimąsi buvo Šiaulių pergalė 1236 m., Vorutos pilies apgultis ir pagaliau Lietuvos krikštijimosi pradžia 1251 m., atvėrusi kelią karūnavimuisi. Toliaregiškos Mindaugo politikos ir didelių jo pastangų dėka tada buvo įsteigta atskira Lietuvos bažnytinė provincija, priklausiusi tiesiog nuo popiežiaus. Antrą kartą Lietuvą krikštijant Jogailos ir Vytauto laikais to nebuvo sugebėta padaryti. Abi Lietuvos vyskupystės – Vilniaus ir Žemaičių – liko pavaldžios lenkų Gnezno arkivyskupui, ir tuo buvo padaryta viena iš pagrindinių Lietuvos lenkinimo prielaidų, o pats Lietuvos krikštas lenkų to meto diplomatų dėka buvo paverstas politine priemone Lietuvai arčiau su Lenkija susieti ir ją iš esmės pavergti.

Kovodamas dėl savarankiškos bažnytinės provincijos Mindaugas buvo labai principingas ir bekompromisinis. Jo veikla yra pamokanti. Prieš krikštą vyko intensyvus Mindaugo ir popiežiaus Inocento IV susirašinėjimas. Mindaugo siųsti popiežiui dokumentai yra žuvę. Išliko tik nuorašai visų tų popiežiaus bulių, kurias jis siuntė į Lietuvą Mindaugo krikšto ir karūnavimo reikalu. Iš jų matyti labai energinga Mindaugo diplomatinė veikla, ryšių su Vakarų Europa užmezgimas, rodantis to meto Lietuvos valdovo politinę ir valstybinę brandą.

Mindaugas susidūrė su daugybe sunkumų, kuriuos turėjo nugalėti. Vokiečiai siekė naujai steigiamą Lietuvos dieceziją subordinuoti Livonijos ir Prūsų arkivyskupystei, panašiai kaip vėliau darė lenkai, subordinavę Lietuvos bažnytinę provinciją Gnezno arkivyskupystei.

Siekdami savo tikslų, tada Livonijos ordinas ir Rygos arkivyskupas visaip kliudė Mindaugui padaryti dieceziją priklausomą tiesiogiai nuo popiežiaus. Kulmo vyskupas Henrikas Heidenreichas, gavęs iš Romos nurodymą įšventinti Lietuvos vyskupą, vis atidėliojo konsekraciją. Mindaugas tuo reikalu kreipėsi į Inocentą IV. Jo raštas turėjo būti labai gerai argumentuotas, jeigu popiežius pavedė arkivyskupui Albertui išrinkti ir konsekruoti vyskupu tokį kandidatą, kuris būtų pageidaujamas paties Mindaugo. Tačiau Albertui delsiant Mindaugas vėl kreipėsi į popiežių ir savo kandidatu nurodė Livonijos ordino kunigą Kristijoną. Bet ir po to Rygos arkivyskupas visaip stengėsi iš savo rankų neišleisti Lietuvos krikštijimo iniciatyvos. Iš konsekruojamo Lietuvos vyskupo Kristijono buvo priimta priesaika Rygos arkivyskupui, tuo lyg ir Lietuvos diecezija priskirta jo globai.

Bet Mindaugas veikė labai energingai. Aplenkdamas Livonijos ordiną, jis dar kartą kreipėsi į Romos kuriją. Ir jam per trejus metus pavyko nugalėti Livonijos hierarchų savanaudiškumą. 1254 m. buvo padaryta tik Romai tepriklausančios bažnytinės Lietuvos provincijos užuomazga.

Mindaugas buvo pakrikštytas ir vainikuotas tam, kad valdytų krikščioniška, o ne pagonišką kraštą. Anų laikų taisyklė: krikščionybei laimėjus krašto valdovą, laimimas ir pats kraštas. Buvo sudarytos sąlygos Lietuvai tapti krikščioniška valstybe. Deja, dėl Mindaugo nužudymo ir nepalankiai susiklosčiusių įstorinių aplinkybių tada Lietuva tokia dar netapo. Jos nedraugai iš kailio nėrėsi, siekdami panaikinti Lietuvos krikštijimosi pradžios faktą. Patį Mindaugą visaip diskreditavo. Buvo sugalvotas mitas apie neva jo atsimetimą nuo krikščionybės.

Istorikas Zenonas Ivinskis, kelias dešimtis metų rausęsis Vatikano archyvuose, apie Mindaugo atsimetimą nuo krikščionybės jokio dokumento ten nerado. Priešingai, popiežius Klemensas IV 1268 m., t.y. penktaisiais metais po tragiškos Mindaugo mirties, jį vis tebevadino savo sūnumi. Kas ne kas, o popiežius apie atsimetimą tikrai būtų žinojęs, jeigu toks būtų įvykęs.

Tada Mindaugo įžiebta krikščionybės kibirkštis Lietuvoje jau nebeužgeso. Po to visą laiką Lietuvoje buvo kunigų, vienuolių, veikė viena kita baž-

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Teroristams patinka Kanada

Saugumo darbuotojai paruošė išsamią apžvalgą apie teroristus "Savižudžiai bombų nešėjai ir galimybės Kanadoje". Ši neseniai viešumą pasiekusi apžvalga byloja, kad beveik be išimties iš kraštų, kuriuose rengiami "savižudžiai bombų nešėjai", stengiasi jie kaip imigrantai ar pabėgėliai patekti į Kanadą. Prie tokių kraštų priskiriami Libanas, Sri Lanka, Pakistanas, Indija ir Alžyras. Atrodo, kad sprogdinimais užsiėmę Izraelyje palestiniečiai neskuba emigruoti. Manoma, kad aršiausi, gavę karinį apmokymą, yra imigrantai iš Sri Lankos, vadinami "tamilų tigrais", priklausantys Eelam karinei organizacijai. Tūkstančiai "tamilų tigrų" atsidūrė Kanadoje. Jie čia priverstinai iš savo tautiečių renka pinigus ir praktikuoja įvairų smurtą, naudodami AK-47 automatus ir sprogmenis. Vien tik Toronte yra apie 8000 "tamilų tigrų', kurie sudaro įvairius teroristų būrelius. Kanados saugumas pakartotinai siūlė federaciniam ministerių kabinetui uždrausti "tamilų tigrų" veiklą, bet be pasekmių. Savižudžiai bombų nešėjai yra pigiausias teroristų ginklas, ką rodo sikų susprogdintas su 329 keleiviais Indijos lėktuvas. Tikimasi, kad Kanados demokratinė gyvenamoji aplinka atvėsins čia pakliuvusių teroristų ryžtą nešioti bombas ir save susprogdinti.

Ministerio pirmininko pavaduotojas ir finansų ministeris J. Manley liepos 21 d. per rinkiminių pasitarimų pietus pateikė savo rėmėjams klausimą, kur dabar stovime? Pasirodo, kad dabar jis pats atsidūrė padėtyje, kurioje nėra vilties laimėti ministerio pirmininko vietą. Pietums pasibaigus, J. Manley pareiškė, kad pasitraukia iš varžybų, nes nesą galimybės prieš P. Martin laimėti. Jis pripažino, kad P. Martin bus naujasis liberalų partijos vadovas ir ministeris pirmininkas. Rugsėjo mėn. liberalų partijos nariai rinks atstovus į partijos suvažiavimą, kur nuspręs, kas bus vadovas. Atsisakius J. Manley, ministerio pirmininko vietos dar siekia P. Martin ir Paveldo ministerė S. Copps. J. Manley žada paremti P. Martin

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Įsigaliojo sutartis

Rugpjūčio 12 d. užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis ir Rusijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Jurijus Zubakovas apsikeitė ratifikaciniais raštais. Tuo įsigaliojo sutartys Lietuvos ir Rusijos valstybinės sienos bei išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinės sėklumos atribojimo Baltijos jūroje. Kaip rašo ELTA/LGTIC, šis žingsnis Lietuvos ir Rusijos santykiuose itin reikšmingas.

Sutarčių patvirtinimo procesas užtruko todėl, kad jos apima svarbius politinius klausimus. Rusijos ambasadorius teigė, kad įtakos turėjo "tiek objektyvūs, tiek subjektyvūs veiksniai". Kaip vieną iš subjektyvių veiksnių jis minėjo įstatymą dėl SSROS okupacijos žalos atlyginimo, kurį Lietuvos seimas priėmė 2000 metais.

Lietuva yra pirmoji iš buvusių sovietinių respublikų, su kuria Rusija patvirtino sienos sutartį. Abi sutartys buvo pasirašytos Maskvoje 1997 m. spalio 24 d. Lietuvos seimas jas patvirtino 1999 m. spalio 19 d., o Rusija – 2003 m. gegužės 28 d.

Lankėsi parlamentarai

Lietuvoje rugpjūčio pradžioje lankėsi Pietų Kaukazo parlamentarų delegacija, kurią sudarė Armėnijos, Azerbaidžano ir Gruzijos parlamentų atstovai, Didžiosios Britanijos nevyriausybinės organizacijos LINKS atstovai. Šiai misijai politinę paramą teikė Europos taryba, ESBO ir Europos sąjunga. Jos tikslas yra trijų Pietų Kaukazo valstybių tampresnis bendradarbiavimas.

Vadinama Pietų Kaukazo parlamentinės iniciatyvos (PKPI) delegacija susitiko su seimo pirmininko pirmuoju pavaduotoju Česlovu Juršėnu, Užsienio reikalų komiteto pirmininku Gediminu Kirkilu bei kitais pareigūnais, su kuriais buvo aptartas bendrarbiavimas Pietų Kaukaze bei pasidalinta Baltijos kraštų patirtimi plečiant tarpusavio ryšius.

Žemdirbiai prašo užtarimo

ELTA/LGTIC žiniomis, Lietuvos žemdirbiai kreipėsi dėl paramos į prezidentą Rolandą Paksą, seimo pirmininką Artūrą Paulauską bei ministerį pirmininką Algirdą Brazauską pareiškimu, pasirašytu rugpjūčio 1 d. Marijampolėje surengtame pasitarime. Jame teigiama, kad taikios žemdirbių protesto demonstracijos buvo iššauktos tragiškos ekonominės būklės žemės ūkyje, o ypač pieno sektoriuje. Savo ekonominius reikalavimus žemdirbiai valstybės institucijoms buvo išsakę balandžio 15 d. Taikios demonstracijos vyko gegužės mėnesį prie Kalvarijos, Saločių, Kalvių muitinių bei Klaipėdos oro uosto, teigiama pareiškime.

Dabar visuose rajonuose, kur gegužės mėnesį vyko vieši žemdirbių protestai, vyksta priešteisminiai tyrimai, o žemdirbiai kaltinami politikavimu ir riaušių organizavimu. Taip pat kaltinamas Žemės ūkio rūmų pirmininkas Jonas Ramonas, kuris įvairių organizacijų atstovų buvo įgaliotas viešai pareikšti žemdirbių nuomonę.

Atleisti teisėjai

Liepos 22 d. Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas pasirašė įsakymą, kuriuo atleido iš pareigų Lazdijų rajono apylinkės teismo pirmininką Arvydą Gudą, Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininką Darių Japertą ir Biržų rajono apylinkės teismo pirmininkę Palmirą Linkevičienę. Jie įtariami korupcija. Dėl jų veiksmų, siekiant daryti poveikį kolegoms stambaus masto kontrabandos bylose, Generalinėje prokuratūroje atliekamas ikiteisminis tyrimas. Tą pačią dieną prezidentas susitiko su Aukščiausiojo, Apeliacinio ir Vyriausiojo administracinio teismų vadovais Vytautu Greičiumi, Vytautu Miliumi ir Virgilijumi Valančiumi aptarti padėtį teismų sistemoje ir priemones padėčiai gerinti, rašo ELTA/LGTIC.

Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovas Mečys Laurinkus pareiškė, kad trys apylinkių teismų pirmininkai "tėra tik nedidelis didžiulės bylos fragmentas". Jis neatmeta galimybės, kad prokuratūrai tiriant VSD dvejus metus rinktą medžiagą gali išryškėti ir įvairaus lygio politikų ir kitų pareigūnų pavardės. Prezidentas M. Laurinkaus paprašė smulkesnės informacijos apie su korupcija susijusius pareigūnus ir politikus. Liberalai demokratai taipgi pareikalavo konkrečių pavardžių ir veiksmų, nes "kol byla nebaigta, jokios populistinės užuominos neturėtų būti skelbiamos, nes jos virsta signalu, kad kaltieji suspėtų paslėpti savo kaltę".

Pasirašė griežtą pataisą

Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas liepos 15 d. pasirašė Valstybės tarnybos įstatymo pataisą, pagal kurią viešuosius ir privačius interesus supainioję valdininkai bus atleidžiami iš pareigų valstybės tarnyboje be teisės į jas sugrįžti trejus metus. Kaip praneša ELTA, kilus triukšmui dėl žemėtvarkos valdininkų piktnaudžiavimo grąžinant žemės sklypus, prezidentas skubiai pasiūlė įstatymo pakeitimus, kuriuose numatytas už pažeidimus ne tik atleidimas iš valstybės tarnybos, bet ir atėmimas teisės į ją grįžti penkerius metus.

Lietuvos seimas vienbalsiai pritarė prezidento pasiūlytoms pataisoms, tačiau sutrumpino terminą, per kurį pažeidėjui neleidžiama grįžti į valstybės tarnybą. **RSJ**

Šiame numeryje

Kalėjimo ilgesys
Dalintojas ir prižiūrėtojas dingo – verskis pats kaip išmanai

Mindaugo karūnacija – kertinis posūkis
Per trejus metus pavyko nugalėti Livonijos hierarchų savanaudiškumą

Gamta mums grūmoja
Mažutis žmogus daro didelę žalą aplinkai

Atverkime langus
Jaunieji veikėjai jau vadovavo ir pačiam kongresui

Pedagoginiai kursai Lietuvoje
Visų dėstytojų akyse mačiau didelę meilę Lietuvai

"Štai ir Vilnius ant kalvos..."
Daug žmonių vaikščiojo po katedrą, nors ten vyko pamaldos

Dovanotame name – švietimo centras
Reikėjo sudaryti galimybes pedagogams tobulintis

Palanga: Venite ad... Mončio muziejų
Čia išstatyti darbai iškart padvelkia nekasdieniškai

Tautinis auklėjimas ar pilietinis ugdymas?
Tautos sąmonės kibirkštėlė yra, bet reikia įpūsti laužą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

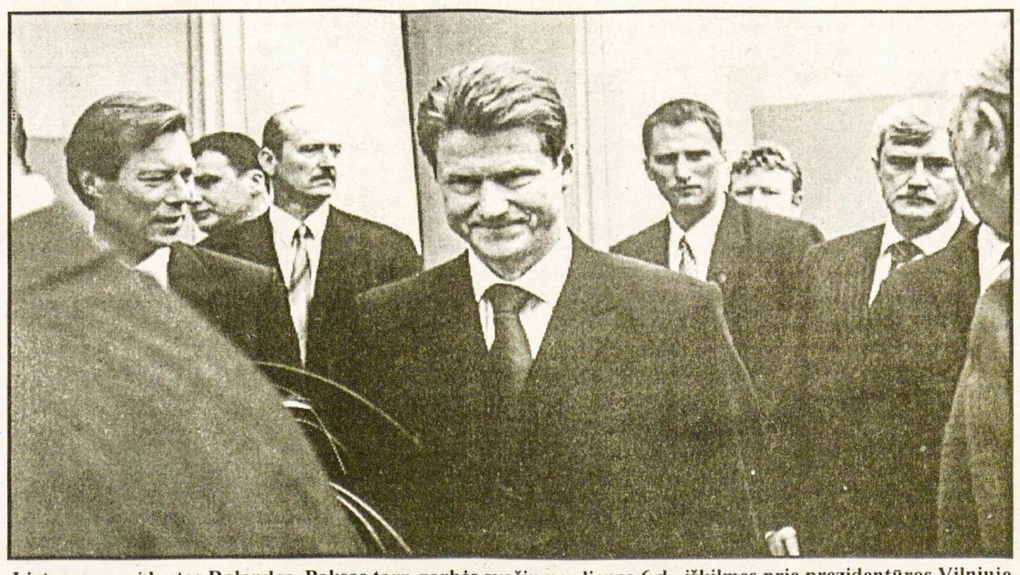

Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas tarp garbės svečių per liepos 6 d. iškilmes prie prezidentūros Vilniuje
Nuotr. I. Ross

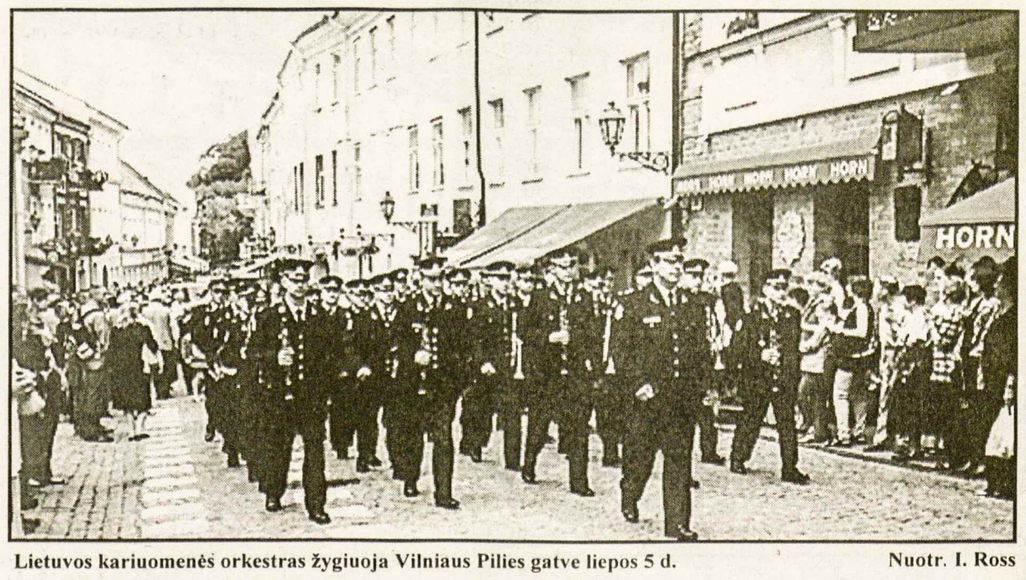

Lietuvos kariuomenės orkestras žygiuoja Vilniaus Pilies gatve liepos 5 d. **Nuotr. I. Ross**

Gamta mums grūmoja

Europos karščiai bei sausra – ryškus perspėjimas ateičiai

DR. JONAS KUNCA

Šią vasarą Europoj temperatūra pakilo iki 40° C. Pietinėje jos dalyje išseko vandens ištekliai. Pradėjo trūkti net geriamo vandens. Portugalijoj, Ispanijoj, Prancūzijoj ir vakarinėj Kanadoj dega miškai. Turistai važiuoja namo arba į Pabaltijį, kur temperatūra gerokai žemesnė. Bene dėl to padidėjo jų skaičius ir mūsų šalyje. Tokių karščių ir sausros pasekmės gali būti katastrofiškos.

Kyla klausimas, ar čia yra atsitiktinumas, ar klimato atšilimas dėl išleidžiamų teršalų į atmosferą. Žemę šildo saulė dienos metu, o naktį gera dalis šilumos išspinduliuoja į planetą gaubiančią atmosferą ir už jos ribų. Tą šilumos praradimą nakties metu reguliuoja esantis ore anglies dvideginis. Dėl to jo kiekis yra labai svarbus. Jei jis padidėja, žemės paviršius naktį mažiau atvėsta, ir temperatūra pakyla. Priešingu atveju planetos paviršiaus temperatūra krinta. Iš to matyti, kad anglies dvideginis yra labai svarbus normalios temperatūros išlaikymui. Tik to dėka mūsų planetoj yra tinkamos klimato sąlygos augmenijai ir gyvūnams, įskaitant mus pačius.

Kad šį kartą turime tokią karštą is sausą vasarą, labai gali būti, kad taip atsitiko dėl anglies dvideginio padaugėjimo mūsų atmosferoje. O jį išleidžia į orą sunkioji pramonė ir milijonai automobilių bei sunkvežimių. Jau prieš keletą metų visos valstybės, išskyrus JAV, Australiją ir Izraelį, pasirašė Kyoto sutartį, pasižadėdamos sumažinti 10% išleidžiamų į orą teršalų nuo išleidžiamo kiekio 1990 m. Tas racionalus žingsnis iki šiol nebuvo sekmingas, nes daugiausiai teršalų išleidžianti į atmosferą Amerika nebendradarbiauja, kad neužrūstintų pramonininkų. Tai matydamos kitos valstybės irgi delsia vykdyti savo įsipareigojimus. Atmosferos teršimas vyksta toliau.

Meteorologai mano, kad globalinis atšilimas šį šimtmetį padidės dar 5-10 laipsniais. Tai galėtų paversti dykumom didelę dalį dabar derlingų žemių. Taigi neužtektų maisto, o dar daugiau – geriamo vandens. Karštesnio klimato vėtros tikriausiai būtų žymiai galingesnės. Ašigalių ledynai tirptų ir pakeltų vandenynų lygį. Planetos žemos vietos būtų apsemtos.

Įvykęs atmosferos apteršimas ir su tuo surištas globalinis atšilimas užsitęstų šimtmečius, jei ir tolimesnis teršalų paleidimas būtų sustabdytas. Tiesa, dar liktų anglies dvideginio traukimas iš oro, mažinant tuo būdu jo kiekį. Bet tai labai brangus ir lėtas procesas. Taigi nėra lengvos išeities. Lieka tik gelbėti, ką dar galima: sustabdyti oro teršimą neklausant galingų pramonininkų, norinčių kuo daugiau pasipelnyti šiandiena. Kas bus rytoj, jiems nerūpi.

Ne tik teršiame žemės atmosferą, bet ir jos vandenis. Nuodingos pramonės atmatos paleidžiamos į upes, kurios jas neša į vandenynus. Lietus nuplauna nuo žemės paviršiaus dabar vartojamus pesticidus bei herbacidus ir juos nuneša į upes, kurios kadaise buvo skaidrios, o dabar ten negalima maudytis. Pasenę, transportui netinkami laivai, dažnai paleidžia tūkstančius tonų naftos į vandenynus. O juk jie yra vandens gyvūnų namai. Dar blogiau, kai į vandenį patenka radioaktyvios medžiagos, kurios sunaikina žuvis arba padaro jas netinkamas maistui.

Mažutis žmogus daro didžiulę žalą aplinkai, kurios dėka jis čia gali gyventi. O taip jis elgiasi ne dėl to kad nežinotų. Gerai jis viską žino. Tik tas gobšumas jį apakino. Ši vasara yra rimtas įspėjimas, kad pakeistume savo elgesį, ir tai ne kada nors, kai jau bus per vėlu.

Mindaugo karūnacija - kertinis...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nyčia, tam tikros tiek Vakarų, tiek ir Rytų apeigų krikščionių bendruomenės. Joms Lietuvos valdovai, deja, tik didieji kunigaikščiai, ne karaliai, nes buvo pagonys, rodė anais laikais retai sutinkamą tolerantiškumą. Taigi Mindaugo krikštas buvo Lietuvos krikštijimo pradžia. Ryški prošvaistė mūsų tautos nueitame kelyje, kuria negalime nesididžiuoti ir neminėti tos sukakties.

Prieš keletą metų susikūrusi "Karaliaus Mindaugo kolegija" mums nuolat tai primena ir ateityje neleis užmiršti, nes tiesa negali būti užgožta neteisybės.

Mindaugo korespondencija su popiežiumi rodo jau tada tam tikros lietuviškos kanceliarijos buvimą, lietuviškos tautinės, politinės ir valstybinės minties ir raštijos lotynų kalba pradžią. Tolesnis Lietuvos valstybės ir kultūros suklestėjimas patvirtino Mindaugo pasirinkto kelio į krikščioniškąją Europos kultūrą teisingumą.

Lotynų kalba, tapusi oficiali Lietuvos raštinių kalba, kaip ir daugelyje Europos šalių, tokia išliko ne vieną šimtmetį. Šalia jos ilgainiui buvo vartojamos ir kitos konceliarinės kalbos, tarp kurių, ypač nuo XV š., vis labiau iškilo ir ėmė įsivyrauti slaviškoji, jau anksčiau tam reikalui vartota rytinėje Lietuvos valstybės dalyje, prieš ją prijungiant prie Lietuvos.

(Rinktiniai straipsniai II, Vilnius, 2002, psl. 25-27)

SPAUDOS BALSAI

Lietuvos lenkų ginčai

"Tarėjas Jan Dowgiallo, Vilniaus vidurinės Vladislavo Sirokomlės vardo mokyklos direktorius, nepaisydamas LLRA nutarimo, prisijungė prie liberalų koalicijos. (...) Tai darydamas J. Dowgiallo išdavė 24 lenkų organizacijų interesus." (*Kurier Wilenski* 2003 m. birželio 17 d.)

"Vakar įvyko IX eilinė protesto akcija priešais mokyklą, kuriai vadovauja J. Dowgiallo. Protestuojantieji veikėjai ir LLRA šalininkai tikina, kad tokie piketai tęsis ligi laimėjimo, kol Dowgiallo savanoriškai atsisakys tarėjo mandato." (*K. W.* 2003 m. birželio 18 d.)

"Įvyko tragedija, LLRA-jos narių grupė praėjusio pirmadienio 11 val. užpuolė V. Sirokomlės vard. vid. mokyklą, darydami egzaminus neįmanomus. Lenkišką mokyklą nuo įsiutusių akcijos veikėjų, vadinamosios Lietuvos lenkų sąjungos ir mokytojų sąjungos apgynė lietuvių policija." (*Nasz Czas* 2003 m. birželio 12-18 d.)

"Paskutiniųjų dienų įvykiai, kada LLRA veikėjai ir jų satelitai užpuolė vidurinėje lenkiškoje V. Sirokomlės vardo mokykloje jos direktorių, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narį J. Dowgiallo, trukdė egzaminų eigą, ragino vaikus, tėvus ir mokytojus dezorganizuoti darbą, – kelia didelį susirūpinimą. Tokie veiksmai negali būti toleruojami juo labiau, nes civilizuotame Europos pasaulyje žmonės nėra persekiojami dėl jų asmeniškų įsitikinimų ir nėra verčiami laikytis tos ar kitos politinės orientacijos." (*K. W.* 2003 birželio 24 d.)

J. Dowgiallo perėjimas iš socialdemokratų į liberalų koaliciją padėjo Zuokui laimėti Vilniaus miesto mero pareigybę ir sujaudino ne tiek socialdemokratus, kiek jų sajungininkus LLRA-jos vadovus.

Tranzito painiavos

Lietuvos rusų savaitraštis *Litovskij Kurier* š.m. liepos 3-9 d. laidoje rašo: "Lietuva, įgyvendindama naują rusų piliečiams iš Karaliaučiaus srities ir atgal tranzito sistemą ir taip pat naują suprastintų dokumentų išdavimo geležinkelio tranzito tvarką, daug kur susidūrė su naujovėmis – lietuviai diplomatai dirbs visą parą ir pirmus mokėjimus specialiems kurjeriams išmokės Europos sąjunga, nors kol kas Lietuva į šią organizaciją dar neįstojo. Dėl naujos tranzito tvarkos įgyvendinimo buvo sukurtos 77 naujos darbovietės, kurių tarpe šešios Lietuvos atstovybėje Maskvoje, po penkias gen. konsulate St. Peterburge ir Karaliaučiuje, pačioje URM-je buvo atidarytas suprastintų tranzito dokumentų skyrius ir Tilžėje (Karaliaučiaus sritis) buvo įsteigtas konsulatas. Numatoma, kad tolimesnių nuotolių iš Rusijos į Karaliaučių traukiniuose dirbs po tris žmones – vienas diplomatas ir du kurjeriai, tolimesnių nuotolių iš Karaliaučiaus traukiniuose – du žmonės, vienas diplomatas ir kurjeris."

Tuo pačiu klausimu Maskvos dienraštis *Nezavisimaja Gazeta* š.m. liepos 2 d. laidoje rašo: "Karaliaučiaus gyventojai jau seniai suprastinto tranzito dokumentus pavadino 'rogozinkomis' (pagal rusų diplomato Rogozino pavardę, J.B.). Šiandien jomis prekiauja apgavikai ir pogrindžio turizmo firmos, siūlydamos tiems, kurie labai skuba sutvarkyti pravažiavimą už 500 rublių. Atsirado nemažas diplomatinis delsimas ryšium su Lietuvos diplomatine Karaliaučiuje ir konsulato Tilžėje plėtra. Pastarieji pradėjo dirbti prie rusų-lietuvių sienos tik birželio pabaigoje. (...) Karaliaučiaus gen. konsulatas kas dieną aptarnauja ne daugiau kaip šimto asmenų ir dirba tik ligi pietų, o eilutėje suprastinto tranzito dokumento laukia 500-600 asmenų."

Diplomatai ir tranzito dokumentai

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. liepos 25-27 d. laidoje rašo: "Lietuvos užsienio reikalų ministerijos konsulinio departamento direktorius G. Šiaudvyris ir šeši to dept. tarnautojai ketvirtadienio vakarą atsistatydino, nes prarado priėjimą prie valstybės paslapčių. Priėjimo prie paslapčių jiems atėmimas rišasi su bendru valstybės saugumo dept. ir URM-jos tyrimu. Pagal neoficialius pranešimus, diplomatams yra taikomi kriminalinio pobūdžio kaltinimai."

Tas pats dienraštis rugpjūčio 1-4 d. laidoje rašo: "Prieš savaitę atsistatydinę septyni Lietuvos diplomatai bendradarbiavo su turizmo firmomis ir už tai neteisėtai gaudavo atlyginimą – painformavo Lietuvos UR min. A. Valionis. Šių diplomatų tarpe yra URM-jos konsulinio dept. direktorius ir diplomatai, kurie dirbo Lietuvos konsulatuose Rusijoje ir Gudijoje."

Medžioklė tebevyksta

Toronto rusų savaitraštis *Zapad-Vostok* š.m. liepos 22-28 d. laidoje rašo: "Simono Wiesenthal'io centras, užsiimantis nacių nusikaltėlių ieškojimu, praneša, kad metų eigoje gavo informacijas apie 184 Lietuvos piliečius, dalyvavusius žydų naikinime Antrojo pasaulinio karo metu. Prieš metus Centras žadėjo už tokias žinias 10,000 dolerių. Antrojo pasaulinio karo metu nacių mirties lageriuose buvo sunaikinta beveik 90% iš 220,000 Lietuvoje žydų." **J.B.**

• Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparceliuoti žmogiškojo gyvenimo — tai padaro tik ignorancija. — CHARLES LILLARD

A†A
JONUI SADAUSKUI
mirus Lietuvoje,

jo seseriai, klubo narei GENOVAITEI AGURKIENEI gilią užuojautą reiškia –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubo "Ąžuolas" nariai

A†A
URŠULEI BLEIZGIENEI

iškeliavus amžinybėn, prisimindami ilgametę šeimos draugę, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą RŪTĄ, žentą kunigą ALGIMANTĄ ŽILINSKĄ, vaikaites – LORETĄ ir RITĄ su šeimomis bei visus gimines ir kartu liūdime –

Zosė Augaitienė
Birutė, Jurgis, Kristina Molloy, Daina Augaitytė

PADĖKA

Netekus mylimo, vienintelio ir jaunesnio brolio **a.a. Vlado Andrulio,** mirusio liepos 17 d. Kaune, nuoširdžiai dėkoju visiems, užprašiusiems už velionį Mišias, aukojusiems jo atminimui bei pareiškusiems užuojautas *Tėviškės žiburiuose*, o taip pat žodžiu man ir mano šeimai.

Liūdintis brolis *Jonas su šeima*

A†A
SOFIJAI BALSEVIČIENEI

apleidus šį ašarų ir vargų pasaulį, reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą jos vyrui VYTAUTUI, dukrai VIDAI ir sūnui JONUI su šeimomis kartu liūdėdami netekus brangaus asmens ir taurios tautietės –

Olga ir Algimantas Švilpai

A†A
URŠULEI BLEIZGIENEI

iškeliavus į amžinybę, jos dukrai RŪTAI ŽILINSKIENEI su šeima gilią užuojautą reiškia –

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris Kanadoje

A†A
ELENAI DAUGUVIETYTEI-KUDABIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą EDVARDĄ, dukras – DANUTĘ, INĄ ir sūnų TOMĄ su šeimomis –

"Širvintos-Nemuno" tuntas

A†A
ELENAI KUDABIENEI
užbaigus šią žemišką kelionę,

gilaus skausmo valandose jos vyrą EDVARDĄ, dukras DANUTĘ, INĄ ir sūnų TOMĄ bei jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

A. I. Čerškai — *A. Čerškuvienė*
R. V. Valaičiai — *H. Kairienė*

"AUKURO" TEATRO VADOVEI
A†A
ELENAI DAUGUVIETYTEI-KUDABIENEI

iškeliavus amžinybėn, jos vyrui EDVARDUI, sūnui TOMUI ir dukterims – DANAI ir INAI reiškiame nuoširdžiausią užuojautą –

Buvę "Aukuro" veikėjai:

A. V. Ulbinai — *A. M. Trumpickai*
L. Verbickaitė — *A. I. Kusinskiai*

PADĖKA

A†A
MARIJA GIMŽAUSKIENĖ
po ilgos varginančios ligos 2003 m. liepos 9 d. mirė Hamiltone, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Juozapui Žukauskui, OFM, ir kun. Audriui Šarkai, OFM, už gražias religines apeigas ir parodytą artimo meilę mums skausmingoje valandoje.

Labai esame dėkingi artimiesiems už gausias gražias gėles, aukas šv. Mišioms, labdaros organizacijoms ir D. B. Mačiams už paruoštą skanų maistą.

Giliai vertindami visų parodytą mums nuoširdumą, dar kartą visa širdimi dėkojame pagerbusiems velionę savo atsilankymu koplyčioje, šventovėje ir kapinėse.

Likę liūdesyje – *vyras Jonas, dukros Jūratė ir Audra su šeimomis*

PADĖKA

O kaip mylėjai tėviškę,
savus ir Nemuną...
Svečiam krašte pasibaigė
Ta Dievo dovana – Gyvenimas.

A†A
GENOVAITĖ KUDŽMAITĖ
iškeliavo amžinybėn 2003 m. liepos 10 d.

Nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juozapui Žukauskui, OFM, už maldas laidotuvių namuose, aukotas gedulines Mišias ir laidojimo apeigas prie kapo. Dėkojame Sigitui Zubrickui už vargonavimą Mišių metu, Stasei Zubrickienei už nuoširdžius žodžius prie kapo. Ačiū karsto nešėjams. Dėkojame visiems, lankiusiems velionę laidotuvių namuose, už dalyvavimą šv. Mišiose ir palydėjimą į amžino poilsio vietą; už užprašytas Mišias, pareikštas užuojautas raštu bei žodžiu. Nuoširdus ačiū visiems, padėjusiems mums sunkioje valandoje, atsisveikinant su velione.

Liūdintys: *teta K. Dervaitienė, pusseserė D. Dervaitytė, pusbrolis E. Dervaitis, pusseserė R. Jakevičienė*

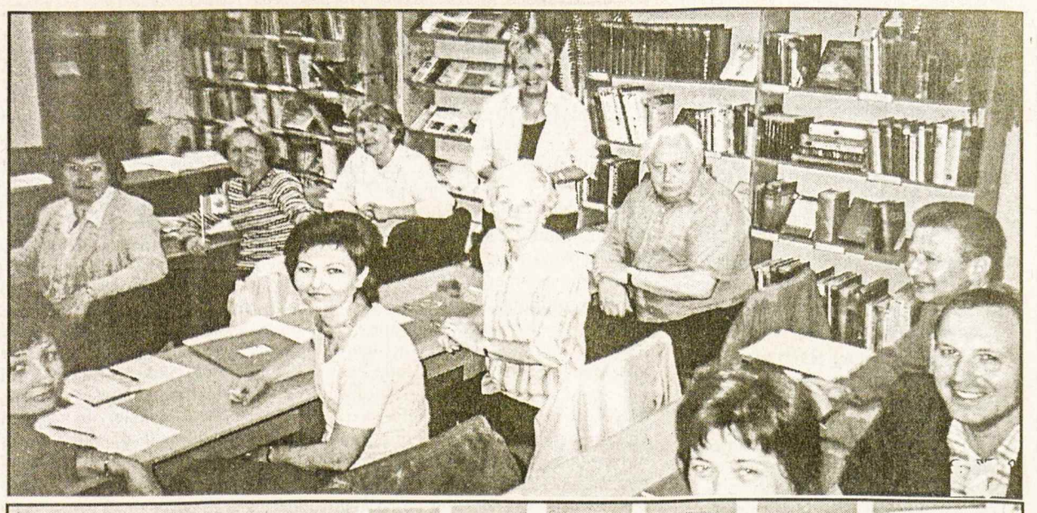

Švietimo kursai Utenoje liepos 7-11 dienomis (Dauniškio vidurinė mokykla). G. Paulionienės kursų dalyviai pamokos metu. Žemiau: G. Paulionienės direktorių, vadovų grupė. Pirmoje eilėje direktorius Donatas Juodelė šalia Giedros Paulionienės (viduryje). Antroje eilėje dešinėje kursų vadovė Vida Juozaitytė

Pedagoginiai kursai Lietuvoje

CANDLE (Canadians in Dialogue with Lithuanian Educators) kursai Utenoje -- 2003 m. liepos 7 – 11 dienomis

GIEDRA PAULIONIENĖ

Liepos 7 – 11 dienomis septynios lietuvės mokytojos iš Kanados vadovavo pedagoginiams seminarams 120 dalyvių Dauniškio vidurinėje mokykloje Utenoje. Šie kursai įvyko a.a. Reginos Siniūtės-Ayers dėka. Ji ryžosi mus pakviesti ir koordinuoti planavimą su Lietuvos Švietimo ministerija bei Utenos rajono švietimo vadovu Antanu Panavu. Per iškilmingą atidarymą liepos 7 d. A. Panavas ir CANDLE vadovė Vida Juozaitytė uždegė žvakutę jos prisiminimui. Taip pat pagerbėm a.a. dr. A. Šapoką, kurio vardu pavadinta gimnazija Utenoje. Gimnazijos direktorius Milius Žiūlys priėmė mūsų atvežtus iš Toronto memoralinius atšviestus *Tėviškės žiburių* puslapius, redaguotus A. Šapokos. Per šį atidarymą kursų dalyviams buvo įteikti Kanados ženkliukai, vėliavėlės ir Kanados himno tekstas.

Kanados lektorės – Aušra Baršauskienė, Nijolė Benotienė, Aušra Karkienė, Giedra Paulionienė, Vida Petrašiūnaitė, Aldona Šimonėlienė ir grupės vadovė Vida Juozaitytė dėstė kursuose pagal savo pedagogines specialybes. Gale savaitės visi dalyviai užpildė apklausos lapelį. Jų teigiamas įvertinimas patvirtino faktą, kad profesinės pedagoginės žinios yra reikalingos ir bendradarbiavimas su Kanados lietuviais svarbus.

Štai keletas tų pasisakymų.

Ritonė Tumelienė: *Pirmą kartą dalyvauju CANDLE kursuose. Radau Kanados lietuvių gerumą, nuoširdumą, profesionalumą. Labiausiai prisiminsiu tą gerą nuotaiką, kurią jaučiau kursų metu. Visų dėstytojų akyse mačiau didelę meilę Lietuvai, norą jai padėti. Žavėjausi, kai mačiau dėstytojas visa savo širdimi kovojančias už kiekvieno vaiko sielą, už jo vietą pasaulyje.*

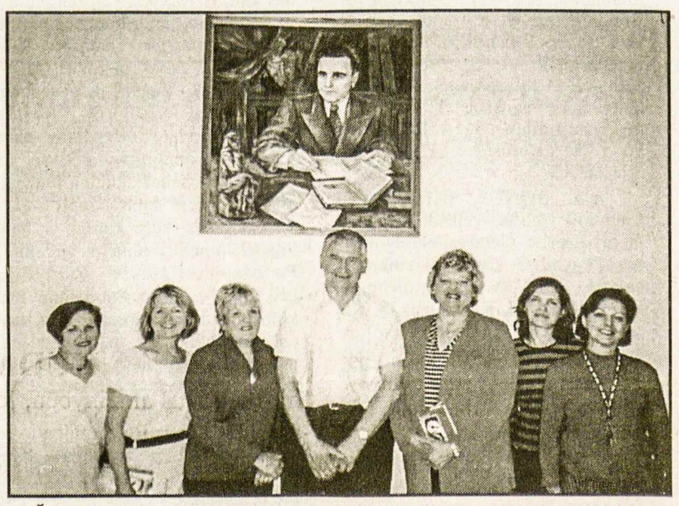

A. Šapokos gimnazijoje Utenoje. Iš k.: Vida Petrašiūnaitė, Vida Juozaitytė, Giedra Paulionienė, direktorius Milius Žiūlys, Aldona Šimonėlienė, Nijolė Benotienė, Aušra Karkienė

Edita Kanapeckienė: *Dėkoju, kad Jūs davėte naudingos medžiagos apie konfliktų sprendimo būdus, stilius. Gautą medžiagą išplatinsiu kolegų tarpe ir pasidalinsiu žiniomis. Jautėm, kad Jūs daugiau dėmesio skiriate neįgaliųjų mokinių integracijai į visuomenę.*

Petras Panavas: *Tokie susitikimai, pokalbiai tikrai vertingi, sužinome kas ir kaip vyksta kitur, verčia susimąstyti, pasverti save ir savo patyrimą. Esu patenkintas, kad galėjau susipažinti su Kanados mokytojais lietuviais.*

Nijolė Zabukienė: *Mane nustebino ypatingas mokytojų iš Kanados pasiruošimas kursams. Tai rodo, kad šios moterys, besiruošdamos į Lietuvą daug mąstė, rinko medžiagą, ją klasifikavo ir atrinko tai, kas aktualu ir labai svarbu šiandienos Lietuvos švietimo sistemai. Kiekviena paskaita buvo sisteminga, nuosekli, informatyvi. Taip pat buvo įdomu sužinoti apie Kanados švietimo sistemą, palyginti su Lietuvos.*

Aida Zlataravičienė: *Smagu matyti kaip lietuvės gerbia ir myli Lietuvą, o mums atrodo, kad Kanadoje žymiai geriau ir nėra čia ko tos Lietuvos mylėti. Matyt, traukia ta Lietuva ir to nesuprasi, kol joje gyveni. Tai parodė dėstytojų širdys. Jaučiuosi, kad truputį buvau Kanadoje ir tapom artimesni ir mielesni vienas kitam.*

Nijolė Kizienė: *Nepaprastai sujaudino kursų vadovių nuoširdus darbas, jų pasišventimas gimtajai Lietuvai. Kiekvieną dieną gaudavau daug informacijos. Pasibaigus oficialiam kursų laikui, jos maloniai likdavo pasikalbėti mums visiems opiais klausimais. Begalinis noras padėti Lietuvai visą laiką spindėjo jų širdyse.*

Vitalija Bujanauskienė: *Pirmą kartą teko susitikti su Kanados lietuvėmis. Žaviuosi žmonėmis, kurie už jūrų marių gyvendami angliškoje aplinkoje taip išsaugojo ir išpuoselėjo savo tautos kalbą, papročius. O mums, esantiems čia, pritrūksta meilės ir suvokimo apie mūsų laimę gyventi savo žemėje. Daug dar daug reikės metų, kol demokratija Lietuvoje bus suvokiama kartu su atsakomybe ir pareiga. Ačiū ir sėkmės visiems gyvenantiems už vandenyno "mažoje" Lietuvoje Toronte.*

Atsisveikinimas su kursų dalyviais liepos 11 d. buvo iškilmingas ir jaudinantis. Visi kursantai, kurie dalyvavo 30 valandų seminaruose, gavo pažymejimus. Taip pat Kanados mokytojoms buvo padėkota ir įteiktos dovanos. Tai buvo CANDLE kursų septinta išvyka Lietuvoje. KLB, Kanados lietuvių fondo, Tautos fondo, Prisikėlimo parapijos, "Paramos" ir "Talkos" kredito kooperatyvų dėka šie kursai galėjo įvykti Utenoje.

PADĖKA

A†A

ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ

mirė 2003 m. liepos 22 d.

Dėkojame kun. J. Žukauskui, OFM, už visus religininius patarnavimus. Esame dėkingi draugams ir pažįstamiems už užuojautas pareikštas žodžiu bei raštu. Ačiū muz. D. Viskontienei už vargonavimą ir giedojimą.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams, ponioms už skanius pyragus, už gėles, p.p. Mačiams už pagamintus pusryčius, aukojusiems šv. Mišioms ir Lietuvos vaikams. Ačiū J. Paškevičienei, D. Jonikaitei už pagalbą sunkiu momentu. Jūsų visų prisijungimas suteikė paguodą prisimenant mūsų brangią Eleną.

Vyras, sūnus, dukros su šeimomis

ATVERKIME LANGUS

VIKTORAS ALEKNA

Įvairios šventės

Birželio 14-oji – Gedulo ir vilties diena šiemet nebuvo pakankamai švenčiama. Matyt, ir valdžia jau pradėjo užmiršti mūsų tautos kančias, ir pačių kankinių gretos kasmet vis retesnės. Daugumai rūpėjo artėjančios Joninės. Nors Joninės lietuviams apsikrikštijus pirmiausia buvo religinė šventė, Šiaurės Lietuvoje jos kaimynų latvių pavyzdžiu buvo švenčiamos ir kaip savita pramoga. O sovietiniais ateizmo metais, kai visos religinės šventės buvo niekinamos, grupelė Vilniaus universiteto studentų apie 1970 metus pradėjo švęsti kaip vidurvasario Rasos šventę. Vėliau atsirado keliolika žmonių, kuriems parūpo Lietuvoje atgaivinti senąjį lietuvių tikėjimą, ir jie pirmiausia ėmė švęsti tą Rasos šventę. Tūkstančiai žmonių suvažiuoja į Kernavę, per naktį dainuoja, šoka ir smarkiai girtuokliauja. Tai štai šiemet atsirado žmonių, kurie siūlė ir net reikalavo, kad seimas įstatymu įteisintų Joninių šventę. Kaip Latvijoje.

Apaštalų Petro ir Povilo šventė birželio 29 d. kadaise Lietuvoje buvo iškilmingai švenčiama. Sovietai ją panaikino ir tas panaikinimas tebegalioja lig šiol. Tik šiemet birželio 29 d. buvo sekmadienį, todėl ji daug kur ir buvo gražiai švenčiama. O ypač iškilmingai ta diena buvo švęsta Širvintų rajono Musninkų parapijoje. Mat musninkietė Marija Bareikaitė-Remienė, šiuo metu gyvenanti Čikagoje, jau labai daug kuo parėmusi savo gimtosios Musninkų parapijos katalikų šventovę, pasirūpino, kad Musninkuose aikštelėje prieš šventovę būtų pastatydinta Mykolo arkangelo statula, kurią sukūrė žinomas skulptorius Antanas Chmieliauskas. Per Petrines į Musninkus atvažiavo Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, kuris keliolikai jaunuolių suteikė Sutvirtinimo sakramentą, o po iškilmių šventovėje pašventino ir minėtąją statulą, kuri labai papuošė miestelį. Po to dar visi stebėjo ir moksleivių, ir vietos saviveiklininkų dainų bei šokių koncertą. Į pamaldas ir kitas iškilmes buvo susirinkę labai daug žmonių ne tik iš Musninkų ir parapijos, bet ir iš Širvintų, Vilniaus, Kauno... Tarp svečių buvo ir Lietuvos kariuomenės vadas generolas Jonas Kronkaitis su žmona. Mat jis keletą vaikystės metų gyveno Musninkuose ir 1944 m. kartu su tėvais ir Bareikų šeima išvyko į Vakarus, neužmiršdamas ir Musninkų.

O didžiausia šių metų Lietuvos šventė – tai Mindaugo karūnavimo 750 metų sukakties minėjimas. Ši sukaktis buvo paminėta pirmiausia tiltu per Nerį, Mindaugo statula prie Valstybinio muziejaus, Gedimino prospekto dalies pertvarkymo užbaigimu, keliais renginiais prezidentūroje, seime ir didžiule Dainų ir šokių švente, trukusia net tris dienas. Šios šventės iškilmingumą dar padidino savo dalyvavimu Švedijos karalius su žmona, Liuksemburgo herzogas su žmona, kelių šalių prezidentai, daugelio kitų šalių atstovai. Iškilmių didingumą šiek tiek apkartino Latvijos prezidentė, ta proga atsisakiusi atvykti į Vilnių.

Netrukus po valstybinių iškilmių Vilniuje tris dienas posėdžiavo Pasaulio lietuvių bendruomenės vienuoliktojo seimo atstovai. Jie priėmė Pasaulio lietuvių bendruomenės konstituciją ir išrinko Bendruomenės pirmininką. Šį kartą juo išrinktas Gabrielius Žemkalnis, šiuo metu gyvenantis Vilniuje.

Ateitininkų kongresas

Bet kodėl aš savo rašinį pavadinau *Atverkime langus?*

Mat dar nepasibaigus PLB seimui Kaune liepos 11 d. prasidėjo keturioliktasis Ateitininkų federacijos kongresas, kurį taip pat galima laikyti pasauliniu, nes jame, be Lietuvoje gyvenančių ateitininkų, dalyvavo ir Jungtinių Amerikos Valstijų, Brazilijos, Australijos, Vokietijos ateitininkų atstovų. *Atverkime langus* – tai šūkis, kuris buvo paskelbtas antrajame Vatikano susirinkime, ir Lietuvos ateitininkai, tęsdami savo šūkio *Visa atnaujinti Kristuje* įgyvendinimą, šiemet prisiminė ir Antrojo Vatikano suvažiavimo šūkį.

Į kongresą suvažiavo daugiau kaip keturi šimtai visų kartų: jaunučių, moksleivių, studentų, sendraugių atstovų. Visas tris dienas kongreso programa prasidėdavo pamaldomis, kur pirmą dieną šv. Mišias aukojo Kauno katedroje arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, antrą dieną Prisikėlimo dar nebaigtoje tvarkyti šventovėje ir trečią dieną Kauno Įgulos šventovėje – ateitininkų dvasios vadas Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas.

Pirmąją kongreso darbo dieną ypač gražus renginys buvo *Pro memoriam dr. A. Damušis.* Jis 1930-1931 m. buvo moksleivių ateitininkų sąjungos pirmininkas, o 1946-1952 m. ir Ateitininkų federacijos vyriausiasis vadas. Jis taip pat ateitininkų Dainavos stovyklavietės steigėjas ir vadovas JAV-ose. Deja, šiemet vasario 27 d. jis mirė Vilniuje ir gausus ateitininkų ir kitų visuomenės atstovų būrys jo palaikus nulydėjo į Petrašiūnų kapines Kaune. Šį renginį sudarė ir vadovavo JAV ateitininkė Laima Šalčiuvienė.

Po renginio, skirto A. Damušiui, dr. Daiva Kuzmickaitė, MVS, dar svarstė klausimą *Kuo mes save vadiname ir kodėl.* Tai svarstyti reikia vis iš naujo, nes kasmet į ateitininkų gretas ateina vis naujų jaunuolių, kuriems reikia sužinoti, kas tie ateitininkai, kur jų šaknys ir kokius žiedus jie skleidžia.

Liepos 12 d. buvo išklausytos Federacijos vadovybės ataskaitos. Po to buvo svarstoma ypač svarbi tema *Ką mes matome aplink save?* Apie tai kalbėjo Darius Udrys *("Kilnioji demokratija")* ir Emilija Pundziūtė – *Ką mes matome aplink save,* o kun. dr. Arvydas Žygas – *Mūsų priedermės, siekiai ir keliai prie jų.*

Šie reikalai susilaukė daug įvairių nuomonių bei svarstymų, kurie buvo tęsiami įvairiose grupėse.

Paskutinė darbo diena buvo skirta jau įvairių rezoliucijų svarstymui ir naujos Federacijos vadovybės rinkimams. Labai daug laiko teko skirti rezoliucijoms, todėl kongreso darbas užsitęsė iki vėlumos. Naujuoju Federacijos pirmininku išrinktas Liutauras Serapinas.

Ateitininkų federacija Lietuvoje buvo atkurta 1991 m. pradžioje. Jos vadovybėje ilgą laiką įvairias pareigas ėjo dr. Vincentas Rastenis. Pastaraisiais metais jis parašė ir išleido ateitininkijos istoriją *Ateitininkai.* Ši knyga buvo išspausdinta prieš pat kongresą, kongreso metu ją pats autorius pristatė dalyviams ir nemažai dalyvių ją jau tomis dienomis įsigijo.

Bendras įspūdis labai žavus. Jau išaugo didelis būrys jaunų ateitininkų, kurie ne tik savo gyvenime laikosi ateitininkų idėjų, bet ir moka gražiai vadovauti įvairiems ateitininkų veiklos barams. Jaunieji veikėjai jau vadovavo ir pačiam kongresui, jo posėdžiams, ir iš šalies atrodė, kad kongreso darbas vyksta netgi sklandžiau, negu Lietuvos seime.

Studijų savaitė

Liepos 17-20 d. Alytuje vyko "Į Laisvę" fondo studijų savaitė. Čia jau susirinko vos kelios dešimtys dalyvių iš JAV ir Lietuvos. O buvo svarstomas labai svarbus dalykas – "Lietuvos kelias: praeities heroizmas ir ateities vizijos". Apie tai kalbėjo Petras Auštrevičius, seimo nariai – Arvydas Vidžiūnas, Eugenijus Gentvilas, Vytautas Landsbergis, mokslo ir meno atstovai – Henrikas Rimkus, Gediminas Karalius, Kęstutis Skrupskelis, Mindaugas Bloznelis, Kazys Ambrozaitis, Bronius Kuzmickis. Buvo peržiūrėtas filmas *Garibaldžio byla.* Pakalbėta apie Juozą Ambrazevičių-Brazaitį jo šimto metų gimimo sukakties proga, prisimintas Adolfas Damušis.

Antrą studijų dieną – penktadienį aplankyta Adolfo Ramanausko vidurinė mokykla ir apžiūrėtas šioje mokykloje surinktas partizanų veiklos palikimo muziejus. O iš ten nuvažiuota į Merkinę, kur aplankytas labai turtingas kraštotyros muziejus, užkopta į Kryžių kalnelį, kuriame ilsisi sovietinio teroro aukos, užkopta į Vinco Krėvės apdainuotą Milžinkapį...

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Prof. V. Landsbergis ir žurn. V. Bražėnas Sąjūdžio 15-mečio minėjime Vilniuje, Kongreso rūmuose, 2003.V.31 Nuotr. V. Kulnio

Gyvenimas Lietuvos viduryje

ANTANINA GARMUTĖ

Ne ant kalno. Ne po klevu. Gyvenimas lygumose – tarp žalių pievų, banguojančių javų ir horizonte skęstančių miškų, pačiame Lietuvos viduryje. Nuo vieno nemažo miesto – vos 24 km, o nuo buvusios laikinosios sostinės apie 40 km. Vis dėlto toloka, jei kasdien važinėsi į darbą, gaudamas minimalų atlyginimą. Kelias gražus, asfaltuotas, bet pagrindinė mokykla užsidarė, nes vaikų nebeliko – jaunos šeimos išsibėgiojo į miestus. Tokie šiandien Liučiūnai – gyvenvietė Kauno rajono šiaurėje, už Babtų. Gyventojų vis dėlto liko keli šimtai; tačiau klestinčių ūkių – vos vienas kitas, o iš gyvulių auginimo, įprasto šiose vietose, nepragyvensi. Vyrų dauguma dar šiaip taip darbuojasi, į gretimas miškų ūkių lentpjūves važinėja. Jaunesni kariuomenėje tarnauja, į Pravieniškių pataisos darbų koloniją kalinių saugoti nukanka. Bet štai moterys – beveik 100% bedarbės. Nei namų, nei vaikų – vienų juk nepaliksi, o gyvenamoje vietoje, čia pat, darbo joms visas dešimtmetis kaip nėra, taip ir neatsiranda...

Todėl nusprendė Liučiūnų bibliotekininkė (ir vedėja kartu) Zina Gudaitienė su kaimo moterimis ieškoti išeities. Pavyzdžiui, pas kaimynus, Čekiškėje, biblioteka turi kompiuterį, veikia internetas. Taip visos žinios suplaukia, darbo ir mokslo, prekybos ir kitokių interesų paieškos atsiveria.

– Reikia ir mums kompiuterinio raštingumo! – pastebėjo Zina.

– Bet ar jis mums pasiekiamas? Juk net kompiuterio neturime. Esame rajono užkampis, – abejojo moterys.

– Niekas ant lėkštės nepadės ir neatneš. Ieškokime išeities pačios! – nenurimo kaimo šviesuolė.

Ir surado. Pirmąjį išeities etapą. Kauno rajono švietimo skyriaus sistemoje aptiko nebrangius kompiuterių kursus. Jie veikia pačiame Kaune. Tad keletas kaimo šviesuolių, kartu su Zina Gudaitiene, kantriai važinėja į buvusią laikinąją sostinę ir semiasi kompiuterijos įgūdžių. "Tai kas, kad kaimas neturi nė vieno kompiuterio, – svarsto Zina. – Gal Dievas duos ir antrasis išeities etapas atsiras. Gyvename juk tarp žmonių – gal kas ką geresnio sugalvos.

Šventa tiesa: gyvenimas tarp žmonių, kurie kaip šviesiamėgiai augalai stiebiasi į saulę, suteikia prasmę ir viltį. Birželio 14-ąją, sibirinių trėmimų dieną, susirinko liučiūniečiai savo pamėgtoje bibliotekoje. Šeimyniškai susėdo prie plataus stalo, atsineštus lauknešėlius su sumuštiniais ir daržo gėrybėmis susikrovė. Prie Atminties vartų parymojo. Prisiminimais pasidalijo.

– Kai mus trėmė, – pasakoja tvirtai sudėta pusamžė moteris Aleksandra, – tubūt ir trejeto metelių neturėjau. Mama dar du mažesniuosius apglėbusi laikė. Tie Sibire badu mirė. Tėvelis ir dėdė miške kovodami žuvo. Paskui aš su mama grįžau. Čia niekas nelaukė. Giminės priglaudė. Sužinojome, kad vienas kaimynas, nors ir ne stribas, iš mūsų sodybos viską tempė. Tai mama nuėjo: "Gal ką nors atiduosi, kaimynėli?" – paprašė. "Kad čia viskas mūsų", – išlemeno žmogėnas. "Tai ir šita staltiesė, kurią aš išaudžiau?" – stebėjosi mama. Nieko negrąžino. Net savo mergaites, papuoštas išvežtųjų drabužiais jis prie Pirmosios Komunijos leido. Paskiau likimas joms atlygino, neduok Dieve... Ką pasėsi – tą ir pjausi!

– Viską ištvėrėme, iškentėjome. O dabar savo, laisvoje, Tėvynėje "po gimtinės ąžuolėlais", – kaip toje dainoje, – auga mūsų vaikaičiai. Lietuvoje ir Lietuvai. Tad darbuokimės. Stenkimės, Dievas neapleis!

Gyvena – viltimi gyvi – Liučiūnų žmonės. Mažoje gyvenvietėje, mylimos Lietuvos širdyje.

Taigi. Atsisukę veidu į rytdieną ir apibendrindami tai, kas parašyta, kreipamės į *Tėviškės žiburių* skaitytojus su prašymu: gal atsirastų tautiečių, norinčių pagelbėti liučiūniečiams – atsiųsti vieną kompiuterį su įranga, adresu: Zina Gudaitienė, Liučiūnų biblioteka, Vilkijos paštas, Kauno rajonas, LT-4323, Lithuania.

Grupė liučiūniečių, minint 1941 m. birželio 14-osios trėmimus į Sibirą Nuotr. A. Garmutės

Straipsnio autorė A. Garmutė su buvusia tremtine Aleksandra (kairėje) ir bibliotekos vedėja Zina Gudaitiene, 2003.VI.14

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PROTESTUOJA RIEDUTININKAI

Klaipėdoje įsigaliojo draudimas važinėtis centrinėse aikštėse dviračiais, riedlentėmis ir riedučiais, praneša ELTA/LGTIC, stengiantis gerinti miesto įvaizdį ir sumažinti vandališkus veiksmus prieš kultūros ar paveldo paminklus. Miesto savivaldybė jau gavo daugybę laiškų iš įvairių Lietuvos miestų ir užsienio, pareiškiančių pasipiktinimą dėl tokios taisyklės. Lietuvos riedutininkų klubai paskelbė oficialų protestą, patys griežtai pasisakydami prieš įvairaus pobūdžio miesto įvaizdžio gadinimą, skatina bausti aikščių gadintojus ir paminklų niekintojus, tačiau nedrausti įžengimą į tas vietas, nes tai prasilenkia su žmogaus teise laisvai judėti.

BADAVO KALINIAI

Rugpjūčio 4 d. Alytaus pataisos namuose 60 bausmę atliekančių nuteistųjų atsisakė maisto, paskelbę bado streiką ir pareikalavę kalbėti su Kalėjimų departamento atstovais. Pataisų namų direktoriaus teigimu, nuteistieji, prieš mėnesį perkeltieji į naujai įrengtą skyrių, nuolatos rengia išpuolius ir laužo inventorių. Rugpjūčio 6 d. jie bado streiką nutraukė, įvardiję streiko priežastis. Problemos "nedidelės ir išsprendžiamos", bet kaliniai norėję "viską labai greitai ir iš karto gauti".

SUMAŽĖS VAISTŲ KAINOS

Nuo rugsėjo 1 d. kompensuojamųjų vaistų kainos sumažės vidutiniškai 8.5 karto, skelbia ELTA/LGTIC. Kai kurių vaistų kainos sumažės 208, 111, 83% - tai vaistai psichikos, onkologinėms, kraujotakos, kvėpavimo ligoms gydyti. Planuojamas metinis ekonominis poveikis dėl kainų sumažėjimo sieks 53.8 mln. litų. Sveikatos apsaugos ministeris Juozas Olekas tikisi, kad už sutaupytus pinigus galima bus įsigyti daugiau ir įvairesnių vaistų, "sumažės tarp gydytojų ir pacientų tvyranti įtampa dėl vaistų kvotų".

ĮTARTINAS SKLYPŲ GAVIMAS

Pastaruoju metu iškilo daug klausimų dėl privatizuojamų žemės sklypų įsigijimo teisėtumo. Seimo saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadeckas ragina specialiųjų tyrimų tarnybą (STT) ir policiją tirti ne tik valstybės tarnautojų žemės sklypų įsigijimo teisėtumą, bet ir tuos atvejus, kai abejotinomis aplinkybėmis žemės sklypus įsigijo privatūs asmenys, tarp kurių gali būti ir nusikalstamo pasaulio atstovų. Jo teigimu, yra pagrindo manyti, kad įsigyjant žemės sklypus "galėjo būti pasinaudojama korupciniais ryšiais ir daromas kriminalinis poveikis". STT vadovas Valentinas Junokas pranešė, kad pradėjus domėtis politikų įsigytais sklypais, įtariamųjų sąraše yra per 300 asmenų – parlamentarų, jų patarėjų bei seimo kanceliarijos darbuotojų. *Lietuvos rytas* pranešė rugpjūčio 6 d., kad turtingiausio seimo nario Viktoro Uspaskicho artimųjų vardu registruota per 130 įvairios paskirties žemės sklypų.

PERDUOS ORO UOSTĄ

Krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius tarėsi su Šiaulių meru Vytautu Juškumi ir Šiaulių apskrities viršininku Alvydu Šedžiumi dėl Zoknių oro uosto perdavimo Krašto apsaugos ministerijai, rašo ELTA/LGTIC. Prieš pusantrų metų vyriausybė priėmė sprendimą perduoti ministerijai oro uostą, kurio skolos sudaro apie 170 mln. litų Lietuvai tapus visateise ŠAS nare, jame galėtų leistis valstybių-narių lėktuvai. Taip pat numatyta, kad oro uostas bus panaudojamas ir civilių orlaivių reikmėms. Oro uosto perėmimą stabdė jo turimo turto inventorizavimas. Pasitarime patvirtinta, kad iki rugpjūčio pabaigos bus pasirengta reikalingoms procedūroms.

BADO STREIKAS PABRADĖJE

Lietuvos ryto žiniomis, 40 nelegalių migrantų, apgyvendintų Užsieniečių registracijos centre Pabradėje, liepos 21 d. atsisakė valgyti centro valgykloje ir skelbėsi badaują. Migrantai iš Azerbaidžano, Rusijos, Ukrainos, Indijos, Pakistano ir Armėnijos reikalauja jų bylų greitesnio svarstymo. Jie valgo savo sukauptas maisto atsargas, atsisako centre tiekiamo maisto. Dauguma jų tvirtino, jog nori kuo greičiau grįžti į savo tėvynę. Pabradėje gyvena 95 nelegaliai į Lietuvą atvykę užsieniečiai.

KONTRABANDĄ GLOBOJA PAREIGŪNAI

Liepos 23 d. prezidentas Rolandas Paksas pasitarime su Muitinės, Valstybės saugumo, Pasienio tarnybos bei prokuratūros vadovais paragino juos visais įmanomais būdais "demaskuoti pareigūnus, vienaip ar kitaip talkinančius kontrabandininkams", derinti visų institucijų veiksmus žabojant stambaus masto kontrabandą. Visi pritarė pasitarimo išvadai, jog kontrabanda be valstybės pareigūnų globos neįmanoma. Šiais metais bendradarbiavimu su kontrabandininkais įtarti 7 muitininkai, 32 sienos apsaugos tarnybos darbuotojai, 3 teisėjai. Kontrabanda – mažina šalies biudžeto pajamas, žlugdo legalų verslą, ir yra vienas iš pagrindinių organizuoto nusikalstamumo pajamų šaltinių, kurio pajamos skiriamos pareigūnų papirkinėjimui, sunkių nusikaltimų organizavimui.

LEIDŽIA GINKLUOTIS

Nuo liepos 1 d. įsigaliojo nauja įstatymo pataisa, suteikianti asmenims savigynos tikslais įsigyti neribotą kiekį legalios ginkluotės. Apsiginkluoti norintis asmuo turės atitikti "nepriekaištingos reputacijos kriterijus", rašoma *Kauno dienoje*. Šių metų pirmojo ketvirčio duomenimis, visoje Lietuvoje 17,794 asmenys turėjo leidimus laikyti ginklus savigynai. Labiausiai ginkluotas miestas – Vilnius, kuriame yra 3,892 ginklų savininkai. Kaune – 3,373. Kauno apskrityje yra daugiausia ginklų – 5,519 savigynai įsigytų pistoletų, revolverių ir lygiavamzdžių šautuvų. Lietuvoje yra beveik 31,000 legalių medžiotojų, turinčių 45,366 įvairius šaunamuosius ginklus. **RSJ**

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Liepos 6 d. Bernardinų šventovėje Vilniuje Pasaulio lietuvių jaunimo Mišiose Evangeliją skaito kardinolas A. J. Bačkis Nuotr. I. Ross

Pasaulio lietuvių dainų šventės Vilniuje tautinių šokių dieną gėrisi Lietuvos žymūnai šokių spalvingumu bei jų atlikimu. Iš kairės: buvęs prezidentas V. Adamkus, p. Brazauskienė, min. pirm. A. Brazauskas Nuotr. "Lietuvos ryto"

Atlaidai Palaimintojo garbei

Liepos 6-ąją Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo mažojoje bazilikoje prasidėjo aštuonias dienas trunkantys atlaidai, skirti arkivyskupo Jurgio Matulaičio, MIC, paskelbimo palaimintuoju metinėms. Pradedant iškilmes Vilkaviškio vyskupas R. Norvila šiltai pasveikino dalyvaujančius tikinčiuosius.

Kiekviena diena buvo skirta maldoms už įvairių profesijų darbuotojus ar visuomenės atstovus. Vyko Vilkaviškio vyskupijos dekanatų dienos. Pirmadienis buvo skirtas Alytaus dekanatui. Gražiai giedojo šio miesto bažnytinis choras, dalyvavo daug jo maldininkų. 9.30 val. šv. Mišios prie šv. Jurgio altoriaus, virš kurio – karstas su Palaimintojo palaikais. Pasibaigus pamaldoms, žmonės eina keliais aplink altorių, daugelis bučiuoja papėdę. Taip atiduodama pagarba šviesios atminties Arkivyskupui, prašant Jo užtarimo.

Kasdien po Sumos – atsineštinė agapė kunigų seminarijos sodelyje. Gausiai dalyvauta šioje meilės puotoje. Dar labiau pajaustas ryšys su Palaimintuoju, mezgasi pažintys. Veidai džiugūs, nes dalyvauta šventojoje Eucharistijos aukoje.

Liepos 12-oji – Marijampolės dekanato diena. Pakiliai giedojo Kazlų Rūdos bažnytinis choras. Vakarop iš prokatedros pajudėjo nedidelė dangiausia jaunimo grupelė žygiui į Lūginę – Palaimintojo tėviškę. Prie mūsų prisijungia tiktai keturi žygeiviai. Gal prisibijota retsykiais krapnojančio lietučio, gal ne visus pasiekė informacija. Ilgesingai prisiminėme žygį su vėliavomis ir tradicinėmis giesmėmis, kai su žmonėmis ėjo tuometinis ordinaras vysk. J. Žemaitis, MIC.

Palaimintojo gimtinėje – didingas koplytstulpis, erdvi koplyčia. Prie atėjusių dvidešimt penkių prisijungė dar apie 70 suvažiavusiųjų. Džiaugėsi Vilkaviškio vyskupas R. Norvila, galėdamas su trimis kunigais čia aukoti šv. Mišias, pasakyti pamokslą. Po to – agapė pievelėje, kur buvo padengtas stalas.

Liepos 13-ąją (sekmadienį) – šventės viršūnė. Šv. Mišias atnašavo 5 vyskupai, būrys kunigų (dalis iš kitų vyskupijų), vadovaujant Panevėžio vyskupui emeritui J. Preikšui. Dvasingą pamokslą pasakė Telšių vyskupas J. Boruta, SJ. Mintimis persikėlėme į Palaimintojo laikus, gėrėjomės Jo ištverme bei atsidavimu Kristui. Atrodė dar skaistesnė tądien debesėlių neužgožta saulė, kai minia maldininkų ėjo procesijoje aplink bažnyčią. Po baldakimu su monstrancija Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. Paskui dar kartą subūrė agapė. Jos metu sužinojome, kad Vilniaus arkivyskupijoje mirė gerb. klebono S. Puidoko brolis kunigas (vidurinys iš jų šeimos trijų kunigų).

J. Šalčiūnas

Detroit, Michigan

DARIAUS IR GIRĖNO 70 METŲ SKRYDŽIO SUKAKTIES MINĖJIMAS. Dariaus ir Girėno klubas surengė Šv. Antano parapijoje liepos 27 d. 70 metų skrydžio minėjimą, pradėtą šv. Mišiomis kun. Alfonso Babono atnašautomis ir baigtą akademija bei koncertu. Nors buvo karšta diena, tačiau susirinko daug žmonių. Minėjimą vedė Lietuvių šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius. Jis yra "spiritus movens" šioje parapijoje, nes suplanuoja įvairius parengimus, išpuošia salę savo sukurtais plakatais, išleidžia skoningai paruoštas programas. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno pagerbimui uždegė žvakes kun. A. Babonas.

Paskaitą skaitė naujoji LB Detroito skyriaus pirmininkė Raminta Vilkienė, trečiabangininkė iš Lietuvos. Ji kruopščiai papasakojo lakūnų pasirengimą skrydžiui į Lietuvą. Jie savo lėšomis pirko lėktuvą "Bellanca I-6 CH-300", jį pertaisė ir pritaikė ilgam skrydžiui. A. Vaivada sugalvojo vardą "Lituanica". Buvo sutelktos papildomos lėšos iš tautiečių. Atlantas buvo įveiktas, bet lėktuvas nukrito arti Lietuvos. Čikagoje yra Dariaus ir Girėno paminklas, kuris miesto buvo atnaujintas. Ten "Field" muziejuje yra medžiagos apie jų skrydį. Abu lakūnai buvo susidomėję aviacijos technika ir savanoriškai leidosi į pavojingą žygį. Jie yra ne vien tik Lietuvos, bet ir Čikagos herojai – todėl miestas ir atnaujino jų paminklą. Tik gaila, kad nėra parašytos grožinės knygos ar vaidinimo apie tuos didvyrius, kad būtų galima paruošti filmą masėms.

Meninėje pagerbtuvių programoje muzikas Stasys Sližys pirmą kartą su savo moterų vokaliniu vienetu atliko dvi savo kompozicijas: "Dariaus ir Girėno raudą" ir "Dariui ir Girėnui prisiminti" dainą. Tai buvo pakili ir skambi muzika, kuri pasieks ir plačiąją visuomenę. Minėjimas baigtas šaunomis vaišėmis.

Saulius Šimoliūnas

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Hamilton, Ont.

HAMILTONO LIETUVIŲ GIEDRAIČIO klubas savo sodyboje už Kaledonijos rengia gegužinę-koncertą sezono veiklos pabaigai š.m. rugsėjo 7, sekmadienį. Meninę dalį atliks L. Turūtaitė ir V. Mašalas. Klubo valdyba kviečia visus atvykti ir pasiklausyti populiariausio Kanados lietuvių dueto dainų. Koncertas vyks sodybos pastato salėje (įėjimas nemokamas), o apačioje, valgomajame bus klubo rėmėjų moterų pagaminto maisto. **J.K.**

A.a. ELENAI KUDABIENEI (Dauguvietytei) mirus, reikšdami užuojautą jos vyrui Edvardui, dukroms Danutei, Inai, sūnui Tomui ir jų šeimoms, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $40 – A. K. Žilvyčiai; $30 – E. M. Klevas; $25 – D. M. Jonikai, G. J. Kažemėkai; $20 – G. Agurkienė, T. J. Andriukaičiai, A. Bungardienė, D. A. Enskaičiai, J. Gimžauskas, E. K. Gudinskai, I. J. Jokubynai, S. Karaškienė, N. H. Otto, V. Pilkauskas, F. A. Povilauskai, A. Sakalaitė, P. Sakalas, F. Venskevičienė, A. Volungiene, G. K. Žukauskai; $15 – S. Kalvaitienė, M. Z. Kalvaičiai, A. Žukauskienė; $10 – M. Borusienė, D. Garkūnienė, F. M. Gudinskai, E. Navickienė, V. P. Šidlauskai, P. Vitienė, I. P. Zubai.

A.a. JULIJAI KOPERSKIENEI mirus, užjausdami jos vyrą Leoną, dukras Loretą ir Daivą bei jų šeimas "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $50 – J. Asmenavičius; $30 – G. B. Čižikai; $20 – J. Gimžauskas, E. K. Gudinskai, V. Pilkauskas, P. Sakalas; $15 – E. Grajauskienė; $10 – P. Krivinskienė, V. Pleinienė; $5 – F. M. Gudinskai.

A.a. VYTAUTUI LEPARSKUI mirus, reikšdami užuojautą jo žmonai Marijai, sūnums Tomui, Henrikui, Leonardui ir jų šeimoms "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $100 – M. Leparskienė; $30 – O. V. Keziai, E. M. Klevas, A. Z. Stanaičiai; $20 – G. Agurkienė, A. Bungardienė, E. K. Gudinskai, N. H. Otto, V. Pilkauskas, P. Sakalas, I. Ulbinienė, A. S. Urbonavičiai; $15 – E. Grajauskienė, S. Kalvaitienė; $10 – J. Astas, T. Enskaitienė, J. Juozaitienė, M. A. Pusdešriai; $5 – M. Borusienė, F. M. Gudinskai.

A.a. JONUI SADAUSKUI Lietuvoje mirus, reikšdami užuojautą seseriai Genovaitei Agurkienei "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $20 – A. Bungardienė, E. K. Gudinskai, J. Karaliūnas, S. Karaškienė, R. J. Pleiniai, M. A. Pusdešriai, M. Rybienė; $10 – M. Borusienė, F. M. Gudinskai, I. Ulbinienė, A. S. Urbonavičiai, F. Venskevičienė.

Dėkojame aukojusiems –
PLV komitetas

"VAIKŲ DIENOS CENTRAMS" aukojo: Jd. Gedrimienė $20 ***a.a. Vlado Adomonio*** atminimui ir $50 ***a.a. Jz. ir Edmundo Stanių*** atminimui; ***a.a. Elenos Kudabienės*** atminimui aukojo: $50 – E. Kronienė, A. Z. Stanaičiai; $30 – Alg. Venslovas; $20 – L. K. Meškauskai, K. J. Pleiniai, J. Z. Rickai; $10 – Jz. Juozaitienė; ***a.a. Julijos Koperskienės*** atminimui: $25 – B. B. Venslovai; $20 – J. Z. Rickai, L. Kriaučiūnienė, Jd. Gedminienė; $15 – A. S. Urbonavičiai; ***a.a. Marytės Gimžauskienės*** atminimui: $20 – K. Meškauskienė, J. Gedrimienė; ***a.a. Vytauto Leparsko*** atminimui: $20 – E. Liaukienė, J. Gedrimienė.

Nuoširdžiai užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir dėkojame už aukas. **VDC**

MIRUSŲJŲ ATMINIMUI, reikšdami užuojautą šeimoms ir artimiesiems, aukojo Kanados lietuvių fondui: ***a.a. Marytės Gimžauskienės*** atminimui: $20 – Elvyra Bajoraitienė, Elena Gužienė; ***a.a. Elenos Kudabienės (Dauguvietytės)*** atminimui: $20 – Jonas Stankus, Regina Pakalniškienė, Valentina Subatninkienė, J. J. Stanaičiai, Irena Repečkienė, R. G. Giedraičiai; $15 – Albina Didžbalienė; ***a.a. Julijos Kuperskienės*** atminimui: $20 – Valentina Subatninkienė, Elena Gužienė, Jonas Stankus, Aldona Erštikaitienė, A. G. Skaisčiai; ***a.a. Vytauto Leparsko*** atminimui: $100 (JAV) – R. A. Leparskai; $20 – G. J. Krištolaičiai; $10 – Albina Didžbalienė.

Kanados lietuvių fondas dėkoja už aukas. **J.G.S.**

St. Catharines, Ont.

A.a. GENOVAITĖ KUDŽMAITĖ, 63 m., staiga mirė General ligoninėje. Gedulines šv. Mišias Angelų Karalienės šventovėje aukojo, Rožinio maldas laidotuvių namuose kalbėjo ir laidojimo apeigas atliko Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juozapas Žukauskas, OFM. Velionė palaidota liepos 12 d. šalia savo motinos Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje. Paliko liūdinčius tetą Kunigundą Dervaitienę, pusseseres Danutę ir Rimą Jakevičienę, pusbrolį Edmundą su šeima, gimines Lietuvoje ir kitur. Dervaičių šeimos, o ypač čia ilgiau apsistojusios iš Lietuvos Rimos Jakevičienės ir pusbrolio Edmundo rūpestinga globa ją lydėjo ligi paskutinės jos gyvenimo valandos. Liūdime jos netekties. **Z.S.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Joana Abramikaitė-Vaičiulaitienė, sulaukusi 82 m. amžiaus, mirė š.m. balandžio 7 d. Bethesda, MD (prie Vašingtono). Velionė gimė Kėdainių apskr., augo ir mokėsi Kaune. 1938 m. baigusi "Aušros" mergaičių gimnaziją, pradėjo studijuoti Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Būdama gimnazijoje žaidė krepšinį ir su Lietuvos krepšinio moterų komanda keliavo po Europą. 1944 m. pasitraukė į Austriją, vėliau persikėlė į Vokietiją ir studijas tęsė Freiburgo universitete. 1948 iškeliavo į JAV-bes, čia ištekėjo už rašytojo Antano Vaičiulaičio ir 26 metus darbavosi Kongreso bibliotekoje Vašingtone, DC. Mirus 1992 m. vyrui, rūpinosi jo archyvo tvarkymu – perdavė jį Maironio lietuvių literatūros muziejui Kaune. Taipgi Lietuvoje įsteigė Antano Vaičiulaičio premiją jauniems rašytojams. Gyvendama Vašingtone priklausė Lietuvių bendruomenei, Lietuvių moterų klubui, BALFui, rėmė labdarą ir kitas lietuvių organizacijas. Jos liūdi dukros Danutė ir Joana su šeimomis. Velionės palaikai birželio 26 d. palaidoti Vilkaviškio kapinėse šalia jos vyro rašytojo Antano Vaičiulaičio. Jos atminimui įsteigtas memorialinis fondas, skiriamas Maironio lietuvių literatūros muziejui Kaune. (*Darbininkas,* 2003 m., 7 nr.).

Brazilija

Prel. Juozas Šeškevičius š.m. gegužės 25, sekmadienį, šventė savo kunigystės 50 metų sukaktį. Gausus parapijiečių būrys susirinko į Šv. Juozapo šventovę Vila Zelinoj pagerbti buvusio ilgamėčio savo klebono. Mišias aukojo sukaktuvininkas ir dabartinis parapijos klebonas kun. P. Rukšys. Pakiliai giedojo Šv. Juozapo bendruomenės choras, vadovaujamas A. Tatarūno. Aukų procesijoje buvo nešama: Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas, alba, stula, brevijorius, Rožinis, kryžius, prelato statydintų namų nuotrauka, ateitininkų vėliava, kavos medžio šakelė, duona ir vynas. Visa tai turėjo simbolizuoti prel. J. Šeškevičiaus, kaip kunigo ir lietuvių visuomenės veikėjo, gyvenimą. Po pamokslo kun. P. Rukšys pakrikštijo N. ir A. Puodžiūnų įvaikintą dukrelę Marcelę. Tai buvo tartum lietuviškos parapijos atsinaujinimo, tęstinumo ir vilties simbolis. Po pamaldų S. Miguel Arcanjo sporto salėje vyko iškilmingi pietūs. Pradžioje Belem rajono vyskupas don Pedro Luiz pasveikino sukaktuvininką ir sukalbėjo maldą. Raštu sveikino išeivijos lietuvių vyskupas P. Baltakis, OFM, Sao Paulo kardinolas dom Claudio Humes, buvęs Sao Paulo arkivyskupas kardinolas dom Paulo Evaristo Arns. Iškilmės baigtos *Ilgiausių metų* linkėjimais. Jose dalyvavo 320 asmenų. (*Mūsų Lietuva,* 2003 m., 6 nr.).

Vokietija

Hesseno ministeris Europos reikalams J. Riebel š.m. vasario 10 – 12 d.d. pakvietė Vasario 16-tosios gimnazijos XII ir XIII klasių moksleivius aplankyti Briuselį ir susipažinti su Europos sąjungos sąranga. Mat šios gimnazijos moksleiviai puikiai pasirodė pernykščiame Europos savaitės renginyje. Moksleiviai buvo sutikti Hesseno žemės atstovybėje. Jos atstovas N. Jensen papasakojo apie atskirų Vokietijos žemių ir įvairių Europos sričių atstovybes, jų darbo pobūdį. Svečiai buvo apnakvydinti pastate, kur kadaise gyveno žymusis dailininkas Vincent Van Gogh. Kitą dieną Europos sąjungos švietimo bei kultūros komisijos generalinis direkcijos atstovas Ralf von Ameln skaitė paskaitą apie Europos sąjungos tarybą, parlamentą, teismą ir jų atliekamas užduotis. Po piet buvo apžiūrimi Europos parlamento rūmai. Buvo matyti aplink vykdomos didžiulės statybos, kur bus vietos Lietuvos ir kitų naujokių šalių parlamentarams. Vakare Europos reikalams Hesseno ministeris J. Riebel pasikvietė moksleivius jį aplankyti. Pastarasis atsakinėjo į moksleivių klausimus, kartu juos įtraukdamas į draugišką pokalbį. Moksleiviai iš savo pusės ministeriui padovanojo knygą *Lietuvos istorijos paminklai* ir jį apjuosė tautine juosta. Išvykimo dieną apžiūrėta Belgijos sostinė Briuselis – karaliaus ir princo rūmai, įvairių stilių šventovės, pramogų parkai ir kt. Ši kelionė Vasario 16-tosios moksleiviams suteikė daug žinių apie sudėtingą Europos kelią į politinę valstybių sąjungą. (*Vokietijos LB valdybos informacijos,* 2003 m., 1 nr.).

Gudija

Pelesos lietuvių vidurinė mokykla šį pavasarį išleido IV abiturientų laidą. Mokyklą šiais metais baigė: Žygimantas Dobradziejus, Eugenijus Sviackevičius ir Eugenijus Šalcas. Visi planuoja toliau mokytis Lietuvoje. E. Sviackevičius žada studijuoti Maisto pramonės kolegijoje, Ž. Dobradziejus nori tapti virėju, o E. Šalcas – autoremontininku.

Gervėčių Švč. Trejybės šventovėje buvo paminėtos a.a. dr. Stasio Trepšio mirties metinės. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė klęb. kun. L. Nestiukas, iškeldamas velionies darbų reikšmę. Po pamaldų visi jų dalyviai rinkosi į Gervėčių krašto lietuvių kultūros centrą Rimdžiūnuose, kur buvo prisiminti velionies gerieji darbai ir šiame krašte jo skleista šviesa. Taipgi dr. S. Trepšio atminimas pagerbtas ir Vilniuje. "Gervėčių" klubo pasirūpinimu, Mišios už velionį buvo aukojamos Šv. Mikalojaus šventovėje. Po pamaldų aplankytas jo kapas, padėta gėlių. Velionis mirė praėjusių metų gegužės 20 d., eidamas 82-tuosius metus. Gudijos lietuviai jį vadino "geruoju daktaru". Vilniaus klinikinėje ligoninėje, kurią velionis pastatydino ir jai vadovavo, buvo priimami visi iš užsienio atvykę susirgę lietuviai. Jis ne tik žmones gydė, bet juos guodė ir ramino.

(*Lietuvių godos,* 2003 m., 6 nr.)

J. Andr.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.55%
180 dienų indėlius	1.55%
1 m. term. indėlius	2.25%
2 m. term. indėlius	2.50%
3 m. term. indėlius	2.75%
4 m. term. indėlius	3.00%
5 m. term. indėlius	3.50%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.25%
2 m. ind.	2.50%
3 m. ind.	2.75%
4 m. ind.	3.00%
5 m. ind.	3.50%

PASKOLAS

Asmenines nuo	6.50%
nekiln. turto 1 m.	4.55%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Krepšininkai iš Lietuvos Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Savaitę laiko Floridoje tarptautiniame jaunių krepšinio turnyre rungtyniavusi Lietuvos pajūrio – Palangos ir Kretingos sporto mokyklų jungtinė ekipa liepos 28 d. atvyko į Čikagą ir čia išbandė jėgas su amerikiečių bei lietuvių komandomis. Jaunuoliai 17 ir 18 metų amžiaus čia sužaidė 3 rungtynes iš kurių dvejas laimėjo.

Pirmosios svečių rungtynės įvyko liepos 30 d. *Bulls Academy* patalpose, Lisle, IL, kur lietuviai išmėgino jėgas su "Bulls" vardu pasivadinusia amerikiečių jaunimo komanda. Nors pirmame kėlinyje pajūrio krepšininkai vedė 11 taškų skirtumu, tačiau po pertraukos turėjo gerokai pasistengti, kol įveikė energingus amerikiečius 48-44. Lietuvių naudai daugiausia taškų iškovojo Renaldas Seibutis ir Karolis Bauža. Lietuviai varžovus viršijo savo ūgiu (du krepšininkai buvo virš dviejų metrų), o kai kurie ir savo sugebėjimais.

Sekančią dieną svečiai žaidė Pasaulio lietuvių centre, Lemonte su gana "skysta" ASK "Lituanica", kuri, deja, nesugebėjo rimčiau pasipriešinti. Todėl ir gavo pylos net 117-70.

Penktadienio vakare Lietuvos atstovai Lemonto Parko distrikto salėje turėjo gana rimtą priešininką. Jų varžovas – Šiaurės Amerikos lietuvių čempionai – Čikagos "Žalgirio" vyrai. Krepšininkai iš Lietuvos labai stengėsi, tačiau jiems kovoti šį kartą buvo sunku. Beveik visą laiką pirmavę "Žalgirio" vyrai pirmą kėlinį baigė 48-40 savo naudai.

Po pertraukos skirtumas dar labiau išaugo ir trečiojo ketvirčio pabaigoje rungtynių lenta rodė 76-62 pasekmę. O kai nuskambėjo baigminis švilpukas, žalgiriečių persvara buvo išaugusi iki 90-74. "Žalgirio" eilėse gerai užsirekomendavo Egidijus Stanislauskis, o pas palangiečius vėl puikiai rungtyniavo Seibutis ir Bauža.

Jaunuosius krepšininkus iš Lietuvos Čikagon pakvietė Krepšinio sporto mokyklos buvęs treneris, dabar gyvenantis Čikagoje ir dirbantis su čionykščiais lietuviais krepšininkais, Stepas Žilys. Jis su svečių ekipos treneriu Regimantu Juška kartu studijavo Kauno Kūno kultūros institute. Beje, Juška Čikagon atsivežė 12 krepšininkų ir savo žmoną Sinegą Juškienę, kuri yra didelė sporto entuziastė. Krepšininkų eilėse, be jau minėtų dviejų buvo: Romas Narvilas, Mindaugas Reminas, Tomas Lenkimas, Julius Vertulis, Arnoldas Gudžiūnas, Žilvinas Jasinskas, Petras Linkevičius, Gediminas Kybartas, Arvydas Kazlauskas, Rimgaudas Prikockis.

Dauguma svečių buvo apgyvendinti dr. Donato ir Dainos Siliūnų rezidencijoje (šeimininkai su savo atžalomis tuo laiku kaip tik buvo išvykę atostogauti). Svečius daug kas paglobojo; vežiojo, jiems rodė miestą, valgydino.

Svečių komandos treneris R. Juška buvo labai sužavėtas Čikagos lietuvių parodytu dėmesiu svečiams iš Lietuvos ir čionykščių lietuvių vieningumu.

Vienas iš žaidėjų Karolis Bauža netrukus vėl atvyks į Ameriką – į Šiaurinės Karolinos universitetą, kurį rugpjūčio viduryje pradės lankyti ir jame žaisti krepšinį. Šis universitetas turi labai pajėgią krepšinio komandą, kurioje lietuvis bandys įsitvirtinti.

Svečių treneris minėjo, jog iš jo treniruotų jaunimo komandų žaidėjų Bauža jau bus penktasis jaunuolis, kuris pateko į JAV mokyklų krepšinio ekipas. Atrodo, kad ir dalis kitų iš Čikagoje matytų jaunųjų krepšininkų vėliau irgi gali atvažiuoti žaisti į Dėdės Samo žemę.

R. Juška taip pat paminėjo, jog jaunuosius krepšininkus remia UAB "Parama" (statybos firma), o taip pat ir HBH "Juozo alus" bendrovė. Be jų talkos jaunųjų krepšininkų ugdymas ir kelionės vargu ar būtų įmanomos. Svečiai iki šiol yra viešėję Europos kraštuose, o per Atlantą pajudėjo tik pirmą kartą.

Punios vidurinės mokyklos mokytojo Petro Džervaus "Punios šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčios istorija (1425-2000 m.m.)" ir Nemunaičio pagrindinės mokyklos mokytojo Vytauto Laukiniuko "Iš Nemunaičio praeities" knygų sutiktuvėse Alytaus rajono švietimo centre

Pabudome ir eikime

Lietuva – kryžių kraštas. Kiekvienas kaimas turėjo savo kryžių. Prie gyventojų namų, kelelių taip pat buvo Rūpintojėlis, papuoštas gėlėmis, apsodintas medžiais, erškėtrožėmis. Jau nuo pat vaikystės mokėjome garbinti Aukščiausiąjį, nusilenkti, pasveikinti ir susimąstyti.

Paežeriečių kryžių sovietmečio metais nuvertė, nes buvo platinamas kelias. Taip ir nesiryžo pastatyti naujo, nes buvo daug trukdymų.

Nepriklausomybės metais kiekvienas kibome į savo darbus, rūpesčius, vieni statė, taisė savo sodybas, kiti negailestingai niokojo visuomeninį turtą, manydami praturtėsią.

Pagaliau pabudome. Po penkiolikos metų jaunesnioji karta sukluso. Pasigedome pačio didžiausio žmogui turto – dvasingumo. Buvęs paežerietis Albinas Selmistraitis, kartu su vietos verslininkais, organizavo vasaros šventę, kurios metu prisiminėme mokyklos istoriją, savo kraštiečius, jų didelius darbus švietimo ir kultūros srityje.

Po šventų Mišių vietiniai gyventojai ir svečiai atėjome prie senos mokyklos, kuri jau begriūvanti. Jos atminimui iškilo puikus kryžius, kurį pašventino klebonas, moterys pasodino gėles. Atrodo, kad gyventi bus saugiau, kiekvienas praeidamas susimąstys apie gyvenimo prasmę, tikėjimą, dvasingumą. Gal ir nuo blogų darbų ar minčių susilaikys?

Taip pat buvo įsteigta kaimo bendruomenė. Pabudome ir eikime, nes bendrų rūpesčių ir reikalų daug. Mes patys turime rūpintis kaimo gyvenimu, žmonių dvasingumu, nes čia mūsų namai, gyvybės šaltinis prie, kurio visi sugrįžtame atsigerti, pasisemti jėgų, energijos. Čia V. Kudirkos gimtinė, gaudžiantys varpai ir ąžuolų stiprybė.

Vida Vosylienė,
LKRS narė

• Savo tautiškumą bei žmoniškumą tiksliai suprantąs žmogus visuomet yra dviejų tėvynių pilietis — savo ir viso pasaulio.

DR. J. ERETAS

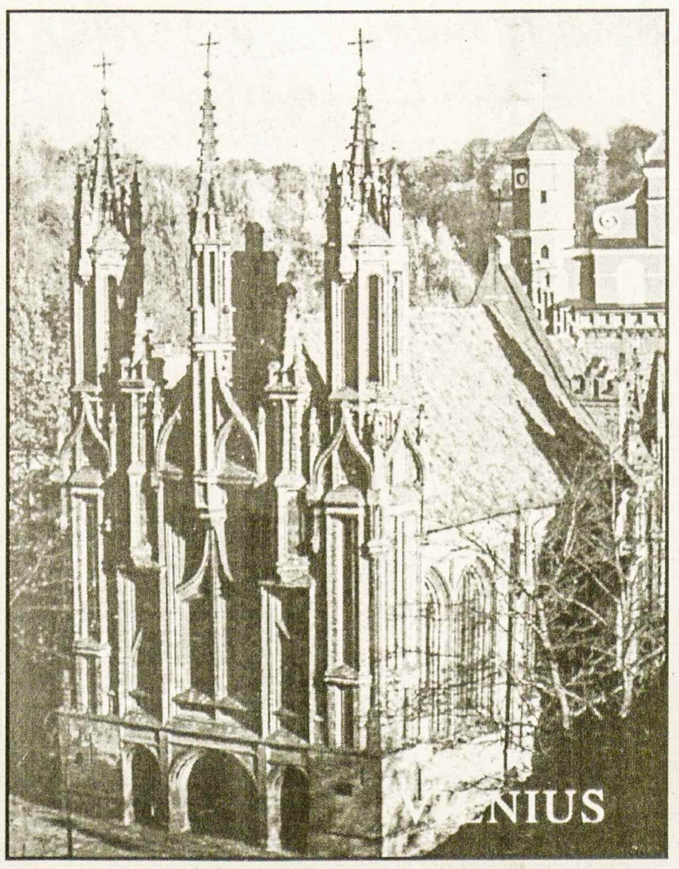

Šv. Onos šventovė Vilniuje — Nuotr. G. Aleksiūno

"Štai ir Vilnius ant kalvos..."

STASYS DALIUS

Į PLB seimą iš Kanados buvome išrinkti 10 atstovų bei Krašto valdybos ir Jaunimo sąjungos pirmininkai. Iš Kanados išvykome ne vienoje grupėje. Man teko keliauti vienam. Išskridau iš Toronto dvi dienas prieš seimo pradžią, kad galėčiau dar dalyvauti dainų šventės didžiajame koncerte.

Skridau iš Toronto olandų linijos lėktuvu. Oro uoste temperatūra pasiekė 34° C. Lėktuvas buvo pilnutėlis, bet lietuvių nė vieno nesutikau. Skridimas truko septynias valandas. Amsterdamą pasiekėm 5 v.r. Reikėjo labai toli eiti prie kitų vartų, iš kur Lietuvos linijos lėktuvas paima keleivius į Vilnių. Kadangi buvo daug laiko iki lėktuvo išskridimo (per keturias valandas), tai nesudarė jokio sunkumo ten palengva nužingsniuoti.

Atėjus į laukiamąjį girdėjosi jau lietuviškai besikalbančių keleivių. Lietuvos linijos lėktuvas atskrido laiku, pasipuošęs tautinės vėliavos spalvomis. Lėktuvas talpino 100 keleivių, bet nebuvo visas užpildytas.

Skrendant (daugiau kaip dvi valandas) davė šaltą skoningą maistą ir lietuviško alaus. Amsterdame buvo debesuota, pusiau lynojo ir temperatūra - 15° C. Skrendant į Vilnių irgi debesuota ir žemės nesimatė, bet priartėjus prie Lietuvos jau pro debesų properšas pradėjo matytis žemė. O jau prie Vilniaus lėktuvui žemiau nusileidus visai gerai matėsi žalume paskendę miškai ir greit pasirodė Vilniaus miesto pastatai, kur ryškiai matėsi aukštyn iškilęs televizijos bokštas. Nejučiom galvoje blykstelėjo posmas: "Štai ir Vilnius ant kalvos, graži sostinė Lietuvos..."

Pirmieji nuotykiai Vilniuje

Išlipus iš lėktuvo reikėjo sėsti į autobusą, kuris atvežė į laukiamąją salę, kur teko ilgokai lauktĩ savo lagaminų. Turėjau du lagaminus, viename savo drabužius, o kitą buvau pripakavęs knygų, kurias buvau numatęs išdalinti. Su lagaminais pereinu per muitinę, kur niekas neklausinėjo nei tikrino.

Čia jau laukė dukra Auksė su vaikaite Džiuljeta ir jos vyru Arūnu. Dar prieš sėsdamas į jų automobilį, oro uoste išsikeičiau pinigus, kur už kanadišką dolerį gavau 2.17 litus. Važiuojam į Pedagoginio universiteto viešbutį, kuriame buvo iš anksto per PLB atstovybę užsakytas kambarys. Ten atvykus iškilo problema, nes buvo pilnas dainų šventės dalyvių. Nors kambarys užsakytas, bet reikėjo suderinti su kitais gyvenančiais, kad gaučiau kambarį vienas. Gaunu kambarį su dviem lovom, yra televizija ir telefonas. Dukra atsivežė iš Kauno pilnus krepšius gėrybių ir pradėjom vaišintis. Buvo trečia val. po pietų, kai prisiminiau, kad reikia susisiekti su PLB atstovybe dėl bilieto į sekmadienio dainų šventės koncertą. Paskambinu atstovybei, iš ten praneša, kad bilietas yra nupirktas ir liepia greit atvažiuoti pasiimti, nes raštinę už pusvalandžio uždaro, o šeštadienį iš viso nedirba. Tad reikia skubėti pasiimti bilietą.

Per Vilniaus popietinį gan tirštą automobilių judėjimą visi susėdę išdardam į seimo rūmus, kur įsikūrusi PLB atstovybė. Užtrukome gan ilgokai per automobilių susikimšimą, kol pasiekėm seimo rūmus. Į seimo rūmus neįleidžia, bet sargams paskambinus iš atstovybės ateina maloni tarnautoja, kuri atneša į koncertą bilietą ir į PLB seimą registracijos kortelę.

Puošnios gatvės

Popietė graži, išsiblaivęs dangus, saulėtas, šilta, tad palikę automobilį einame pėsti visa Gedimino gatve iki katedros pasižvalgydami. Sutinkame daug vaikščiojančių žmonių, šaligatviuose prie restoranų išstatyti staliukai su kėdėmis, kur žmonės užkandžiauja ar vaišinasi gėrimais. Prašmatnių naujų krautuvių langai su išstatytomis prekėmis kviečia praeivius į vidų. Netoli iki katedros uždėtas naujas grindinys visai aikštei ir dalis Gedimino gatvės padaryta tik pėstiems vaikščioti. Čia vaikštinėjam gerą valandą, kol pagaliau sakau jau užtenka to pasivaikščiojimo, juk visą naktį esu nemigęs. Grįžtam atgal į viešbutį, o giminės važiuoja atgal į Kauną.

Trys šimtai orkestrantų

Likęs vienas viešbutyje, nors buvau praleidęs naktį be miego ir po pasivaikščiojimo Vilniaus gatvėmis ir vaišių nueinu į lovą 11 val., bet sunkai sekasi užmigti. Atsibundu 3 v.r. Anksti atsikeliu ir 6 v.r. išeinu pasivaikščioti. Rytas be saulės, gan vėsus. Gatvėse tik vienas kitas praeivis. Pusvalandį pavaikščiojęs aplinkinėmis gatvėmis grįžtu į viešbutį.

Pusryčius gaunu viešbučio kantinoje, kur kiaušinienė su duona ir kava kainuoja apie 5 litus. Popietėje Katedros aikštėje vyksta pučiamųjų orkestrų koncertai-paradai. Pasišaukęs taksi nuvykstu į Katedros aikštę. Ten daugybė žmonių seka jau prasidėjusią programą. Vienas po kito keičiasi atžygiuodami kariuomenės pučiamųjų orkestrai ir vienintelis gausus civilių dūdų orkestras. Tokių pučiamųjų orkestrų pasirodė per dešimtį. Kiekvienas grojo skirtingus maršus ir kitas melodijas. Taip pat demonstravo grodami įvairią besikeičiančią žygiavimo rikiuotę. Šaunios kariuomenės orkestrų uniformos ir gražus lygiavimas kėlė žiūrovų pasigėrėjimą ir gausius plojimus. Pabaigai tie visi orkestrai susijungė į vieną iš 300 orkestrantų ir atliko smagią programą keičiantis dirigentams. Buvo malonu ir įdomu klausytis trankios maršų muzikos tokio gausaus orkestro. Pasibaigus programai visi orkestrai rikiuotėje išžygiavo į Rotušės aikštę, kur vėl atliko savo programą.

Gedimino pilies papėdėje

Katedros aikštėje susirinkę žmonės nesiskirstė, bet vaikščiojo aplinkui. Ten medžių pavėsyje einant į Gedimino pilį takų pakraščiais rikiavosi įvairios būdelės su suvenyrais, prekėmis ir rankų dirbiniais. Ir ko čia nebuvo, matėsi sukrauti gražūs įvairūs iš vytelių pinti krepšiai ir pintinės visokiausių dydžių, Vilniaus verbos surištose puokštėse, medžio skulptūrėlės, gintaro dirbiniai ir kiti papuošalai. Prie pučiamo žaizdro kalvis darė-kalė įvairius juodos geležies papuošalus žvakides, žvaigždes ir kitką.

Apvaikščiojau tas būdeles ir vis pažvelgdamas į aukštai stovinčią Gedimino pilį su plevėsuojančia trispalve. O kalno tokie statūs šlaitai, tiesiai būtų neįmanoma užsikrapštyti į viršų, o takelis veda aplinkui kildamas palengva aukštyn. Grįžtu prie katedros. Einu į vidų, apeinu visą aplinkui kartu su Šv. Kazimiero koplyčia, kur degė daugybė žvakučių ir žmonės vis degė dar naujas. Katedroje ant vienos sienos kabėjo didelis dr. J. Basanavičiaus portretas. Daug žmonių vaikščiojo po katedrą, nors tuo laiku vyko ir pamaldos, nes dalis sėdėjo suoluose.

Išėjus iš katedros į kitą pusę, kur medžių pavėsyje įtaisyti suoliukai pasėdėti, buvo užimti. Už tų medžių ir valstybinis muziejus, kurio priešakyje apgaubtas stovėjo karaliaus Mindaugo paminklas. Jis buvo oficialiai atidengtas rytoj – liepos 6 d.

Prie katedros yra aptverta ir atstatomų valdovų rūmų giliai iškastos duobės su pamatais ir akmenimis. Prie tvoros vagonėlis su valdovų rūmų vartais, o viduje pardavinėja knygas, suvenyrus, susijusius su valdovų rūmų statyba. Tai čia iš tos gilios duobės, dabar labai neišvaizdingos, iškils valdovų rūmų sienos.

Mindaugo diena

Liepos 6, sekmadienis, karaliaus Mindaugo karūnavimo diena – didelė valstybinė šventė Lietuvoje, kuri minima labai iškilmingai šiandien didžiuoju Pasaulio lietuvių dainų šventės koncertu Vingio parke. Šiam koncertui turiu bilietą ir niekur iš viešbučio nesirengiu tą dieną eiti. Žiūriu į televiziją kaip Lietuvos prezidentas Paksas sutinka prezidentūroje užsienio svečius – Estijos, Lenkijos prezidentus, Luksemburgo hercogą, Švedijos karalių ir karalienę, Rusijos federacijos atstovus. Po to priima garbės sargybos paradą. Pake-

(Nukelta į 6-tą psl.)

A†A

BRONIUI LAUČIUI,

Tautos fondo Kanadoje pirmininkui, mirus, reiškiame užuojautą jo žmonai LILLY, dukrai DIANAI, sūnui RONALDUI su šeimomis ir sūnui EDVINUI bei seserims ir giminėms Lietuvoje –

Tautos fondo Kanadoje valdyba

Dovanotame name - švietimo centras

Alytaus rajono švietimo centras, įsteigtas 1993 m. Vytauto gatvės name 20 nr. (arba Margio g. 12), gydytojo ir pedagogės Janavičių buvusiuose namuose. Šį pastatą padovanojo JAV gyvenantys Janavičių sūnūs Kazys ir Stasys

LINA ANDRULEVIČIENĖ

Simboliška, kad šiame name įsikūrė Švietimo centras, nes buvę namo savininkai Nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu taip pat dirbo švietėjišką darbą. V. Janavičienė 1923-1935 m. buvo Lietuvos vaiko draugijos Alytaus skyriaus pirmininkė, jos rūpesčiu mieste 1930 m. įsteigtas pirmasis vaikų darželis.

Stasys ir Kazys Janavičiai nenorėjo, kad tėvų palikimas taptų kieno nors privačia nuosavybe, pageidavo, kad šitas namas *paliktų tėvų atminimui kaip jų dovana nepriklausomai Lietuvai* ir turtą perleido *jaunimo švietimo reikalams*.

Šių metų rugsėjo mėnesį Švietimo centras švęs savo veiklos dešimtmetį. Gerb. Stasys Janavičius – Stanley Jonaitis gyvena JAV-se, Granville, OH. Alytaus rajono švietimo centro darbuotojai siunčia ponui Stasiui ir jo artimiesiems nuoširdžiausią padėką.

Netobula tobulinimosi pradžia

1994-1996 m. mokytojai savo kvalifikaciją centre galėjo tobulinti dar nesistemingai. Švietimo skyrius mokytojus dažnai siųsdavo į Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institutą. Kvalifikacijos tobulinimo, atestacijos renginius organizuodavo, mokytojus metodinei veiklai telkė ir Švietimo skyrius, ir Švietimo centro specialistai kartu su metodinių būrelių tarybomis.

Įsteigus naujas valdymo ir mokyklų priežiūros institucijas apskrityse - valstybines švietimo inspekcijas, - buvo galima pertvarkyti ir rajono švietimo sistemos darbą.

Taisyti ir Švietimo centro nuostatai. 1996 m. patvirtinti nauji, įpareigojantys darbuotojus organizuoti pedagogų kvalifikacijos tobulinimą, taikant naujus ugdymo metodus ir technologijas, kuriant neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemą. Centro darbuotojai bendravo su rajono pedagogais kaip partneriai – tai padėjo atrasti naujų žmonių, sugebančių ir norinčių tapti mokytojų mokytojais, andragoginės veiklos dalyviais.

Reikėjo sudaryti pedagogams daugiau galimybių tobulintis rajone, tuo labiau, kad Švietimo skyriui trūko lėšų. Mokytojų kelionės į kvalifikacijos renginius, organizuojamus Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institute, kainavo brangiai.

Pirmieji rezultatai

1994-1995 m. vienas iš Švietimo centro uždavinių buvo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo organizavimas, tačiau pajusti pirmuosius sėkmingus rezultatus pavyko tik 1996 m., parengus plėtros programą ir nustačius veiklos prioritetus. Rajono mokytojams kvalifikaciją tobulinti rajono Švietimo centro, Lietuvos pedagogų kvalifikacijos instituto (LPKI), Švietimo ir mokslo ministerijos bei užsienio specialistai.

Mokytojai ir mokyklų komandos pradėjo aktyviai dalyvauti ALF, APPLE, PHARE, Lietuvos žmogaus teisių centro, Pilietinių iniciatyvų centro, Lietuvos Raudonojo kryžiaus, Suaugusiųjų švietimo sąjungos, VDU Švietimo studijų centro ir kitų institucijų projektuose, kurie vyko šalyje ir užsienyje.

1996-1997 m. dalytis darbo patirtimi, įspūdžiais, žiniomis tapo tradicija, pirmų kvalifikacijos programų ir judėjimo *Mokytojas moko mokytoją* pradžia.

Kad projektų metodai būtų suprantamesni, 1998 m. suburta Alytaus komanda, kuri dalyvavo Lietuvos suaugusiųjų švietimo sąjungos (LSŠA) PHARE projekte *Pilietinis ugdymas kaip demokratinės visuomenės prielaida*. Vėliau ši komanda įgytus įgūdžius realizavo savarankiškai – sukūrė ir įgyvendino savo projektą *Suaugusiųjų švietėjų grupės subūrimas ir mokymas Alytaus rajono švietimo centre*. Rezultatas džiugino. Atsirado naujų partnerių, rėmėjų, nuolat besimokančių žmonių, pasirengusių organizuoti renginius.

Planuojant Švietimo centro renginius, kiek įmanoma, atsižvelgiama į mokytojų, mokyklų vadovų pageidavimus, renginiai diferencijuojami, siūlomi įvairūs variantai.

Įvaizdžio formavimas

Po centro reformos padaugėjo kvalifikacijos renginių įvairių specialybių mokytojams, pradėjo formuotis Švietimo centro, kaip kvalifikacijos institucijos, įvaizdis. 1995-1996 mokslo metais Švietimo centro renginiuose dalyvavo 320 pedagogų. 2000-2001 m.m. – apie 9000 (kvalifikacijos tobulinimo programų, kultūrinių ir metodinių renginių, parodų lankytojai iš Alytaus ir aplinkinių rajonų bei miestų).

Drauge su rajono savivaldybės Švietimo skyriaus administracija pradėjome galvoti apie tobulesnį Švietimo centro modelį. Paruošėme rajono pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir suaugusiųjų mokymosi institucijos naujus nuostatus. Pasirinkti veiklos kryptis, darbo stilių padėjo daugelis žmonių bei geranoriškas rajono ir apskrities vadovų, Tarybos narių palaikymas, ryšiai su kitomis Respublikos institucijomis. Svarbus buvo Švietimo ir mokslo ministerijos 1998 m. dokumentas *Pedagogų kvalifikacijos kaita. Nuostatos*. Su didžiausia pagarba atsimename amžinybėn išėjusią L. Juniavičiūtę, kuri buvo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo decentralizacijos pradininkė.

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimui decentralizuoti, naujoms ugdymo formoms ir metodams studijuoti bei taikyti didelę įtaką turėjo Atviros Lietuvos fondo vykdomas projektas *Švietimas Lietuvos ateičiai*, pagal kurį įsteigtas Lietuvos iniciatyvių mokyklų klubas, suburti šalies pedagogai – bendradarbiauti, mokytis, kuriant mokyklų, kitų švietimo institucijų kaitos projektus. Žiniasklaidoje buvo pradėti publikuoti straipsniai, žinutės, moksliniai darbai suaugusiųjų švietimo organizavimo klausimais, pasirodė daug informacijos šia tema Švietimo ir augusiųjų švietimo pokyčius šalyje.

Vytauto Didžiojo, Vilniaus, Šiaulių pedagoginiuose universitetuose, Kauno technologijos universitete, Klaipėdos universiteto Kvalifikacijos kėlimo institute dirbantys mokslininkai ne tik skelbė mokslinius darbus apie mokytojų kvalifikacijos tobulinimą, edukologinių tyrimų medžiagą, suaugusiųjų švietimo plėtros tendencijas, bet ir organizavo renginius, kvietė juose dalyvauti mokytojus. Įvertinti švietimo centrų veiklą ir atsirasti pokyčiams padėjo darbuotojų magistrantūrinės andragoginės studijos VDU. Studijas įsteigė bei finansavo Švietimo ir mokslo ministerija.

Alytaus rajono pedagogai seminaro "Mokyklos veiklos planavimas" Švietimo centre. Seminarą veda RŠC direktorė Lina Andrulevičienė

Kurnėnų L. Radziukyno pagrindinės mokyklos mokytojų kolektyvas po seminaro Alytaus rajono švietimo centre

Pasaulio lietuvių dainų šventės šokių dieną Vilniuje žavėjo gausius žiūrovus sudėtingais šokiais miklūs šokėjai
Nuotr. ELTOS

Palanga: Venite ad... Mončio muziejų

ANTANAS DUNDZILA

Čia eis kalba apie stebinantį radinį Palangoje. – Ne, ne apie apdainuotą Birutės kalną, ne apie šiais metais pavogtą ir atgautą gintarą, ne apie pajūrį, ne apie akmenį su Baden-Powellio ir Antano Smetonos inicialais, ne apie prekybininkų išdėliotas, rūkytas žuvis – bet apie Antano Mončio (1921-1993) muziejų! Tai prie pat pajūrio esanti kultūrinė įstaiga, kurią būtina aplankyti. Vien tik pasitaškę Baltijoje, bet neapsilankę šiame muziejuje, būsite kaip maži vaikai ar tik šiaip pasiausti atsibastę padaužos. Su Mončiumi Palanga yra daugiau negu pajūrio smėlis. Mončys Palangą praturtina.

Šio rašinio lotyniški pavadinimo žodžiai paimti iš Mončio skulptūros, pavadintos "Venite ad me" – ateikite pas mane. Nedrįsau į lotynų kalbą versti viso pavadinimo, bet to ir nereikia. Apie Prancūzijoje kūrusį Lietuvos menininką ir dabar savo darbais grįžusį į gimtinę, pakalbėkime lietuviškai! Lietuvai ir lietuviams tai svarbu, ypač kai Palangą užplūsta daug užsieniečių, o Mončio muziejus į visus – ir lietuvius, ir užsieniečius – kalba meno ir talentingai tvarkomos įstaigos kalba.

Visų pirma apie Antaną Mončį ir jo kūrybą. Gimęs Kretingos apskrityje, Mončių kaime (!), jis 1941 baigė gimnaziją, pradėjo Kaune studijuoti. Karas nubloškė į Vokietiją, po karo dalyvavo Čiurlionio ansamblyje, studijavo dailę Freiburge, vėliau Paryžiuje. 1957-1988 Paryžiuje Mončys išsiskleidžia, savo kūryba pražysta, randa pripažinimą. Apie Mončį (ir jo gimnazijos bendraklasį, mąstytoju tapusį J. Mikutį) 1998 išleistoje monografijoje vienam skyriui parinktas pavadinimas *Skulptūra – XI Dievo įsakymas*. Tai Mončio užsiangažavimą išreiškianti mintis, kuri jo kūrybos tačiau neriboja, kaip kokio užsidarėlio-vienuolio, vien religinėje tematikoje. Savo kūriniuose Mončys labai individualus, plataus akiračio, pasirinktų temų ir medžiagų sintezės reiškėjas. Geraja prasme jis jokiu būdu ne portretistas ar, einant dar toliau – žurnalistas, aplinkos fotografas. Mončys dirba su įvairiomis medžiagomis – ir akmeniu, ir metalu, ir medžiu, ir turbūt dar kuo kitu.

Saldžiaja prasme ne visus Mončio kūrinius galima laikyti "gražiais", tačiau visus galima vadinti įdomiais, originaliais. Tas įdomumas, dailininko išradingumas kūrybą daro visiems imponuojančią. Čia svarbu pabrėžti žodį "visiems". Kasdien nelankomoje Palangoje įžengęs į šį muziejų, nepasijunti pajūrio kurorte į kultūrą pretenduojančiame, skubiai sumestame telkinyje ar kokiame etnografiniame, kad ir įdomiame, kampelyje. Nesijauti ir kadaise buvusių didikų rūmų šiandien paverstame muziejuje. Ne, čia išstatyti darbai iškart padvelkia nekasdieniškai, kažkas kitaip. O kad tokį įspūdį gali diegti lietuvio menininko darbai kurortinėje pajūrio Palangoje, lankytoją džiugina. Tai liudija juodu ant balto antrojo aukšto salėje, lietuviškai ir svetimomis kalbomis lankytojų knygoje palikti įrašai. Negali negalvoti, ar ne keista (o gal ir net gaila?), kad toks muziejus ne krašto sostinėje, ar šio menininko darbai retkarčiais eksponuojami užsienyje?

Antras dalykas – Mončio darbams muziejuje sukurta aplinka. Jau pats muziejaus įrengimas imponuoja savo dėmesiu kūrybai, skirta erdve išstatytų kūrinių dvasiai. Atremontuotas, muziejui pritaikytas pastatas, stambiems kūriniams būtino dydžio salės, apšvietimas bei keičiamos specialios programos muziejų daro gyvą, alsuojantį, beveik kaip už kelių šimtų metrų čia pat nuolat banguojančią Baltiją. Tai, neabejotinai, talentingos vadovybės nuopelnas. Muziejui vadovauja muziejaus direktorė A. Mončio dukterėčia Loreta Turauskaitė. Visur jaučiamas dėmesys skoningam išdėstymui bei apgalvotam pasiruošimui. Suinteresuotam lankytojui iš karto aišku, kad vadovybė žino, ko "reikia norėti". Gerai paruoštame lapelyje apie muziejų teigiama, kad kultūros puoselėjimo srityje muziejui rūpi Lietuvos meno populiarinimas Europoje, kultūriniai ryšiai bei švietimas, pagalba neįgaliesiems integruotis į visuomenę. Įdomu, kad, vykdant Mončio valią, lankytojai skulptūras gali liesti rankomis.

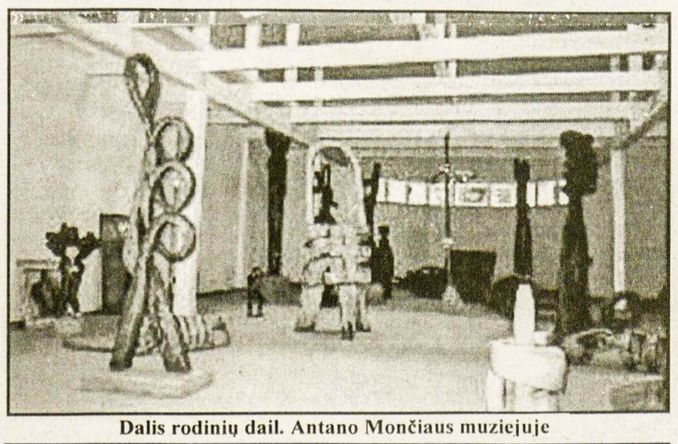

Dalis rodinių dail. Antano Mončiaus muziejuje

Viršutinėse muziejaus salėse išstatyti Mončio darbai. Apatinėse vyksta laikinos parodos. Birželio viduryje vykusi Jurgitos Remeikytės paroda "Perspektyvos" ypač imponavo originaliu išpildymu bei savo vietine tematika. Remeikytė kūrė tiesiai ant išbaltintų salės sienų! Norimus linijų kontūrus ji išvedžiojo bespalviu silikonu (klijais), kurį aptaškė iš paplūdimio atsivežtu smėliu. Iššlavus grindis, visose sienose, bei keliose pertvarose akis vedžioja po autentiška pajūrio medžiaga išpildytus paplūdimio vaizdus! Įspūdis nepaprastas. Ši paroda buvo "laikina" visiška to žodžio prasme: gaila, po kelių dienų ji buvo sunaikinta – sienos nuvalytos ir perdažytos. Matote, muziejaus kalendoriuje savo eilės laukė kitos parodos – "Delsiklis/8 sek." (fotonuotraukos ir video), "Posūkis" (medžio skulptūra), "Tapybos iššūkis" ir kt. O liepos 24-27 d.d. vyko "Antano Mončio dienos Palangoje", muziejaus suorganizuota kultūrinė net keturių dienų programa, Palangos savivaldybės administracijos direktoriaus R. Rumšo globota...

Ar visa tai nepateisina šio rašinio antraštėje panaudoto *Venite*?

"Suvalkiečio" puslapius pasklaidžius

DALIA DUOBAITĖ

Moksleivio piešinys

2003 m. sausio 21 d. nr. itin sudomino V. Korsako straipsnelis *Moksleivio piešinys, tapęs pašto ženklu.* Iš jo sužinome, kad Rygiškių Jono gimnazijos penktos klasės moksleivio Danieliaus Pečiulio piešinys, skirtas *Europos vaiko dienai* pažymėti, buvo išleistas kaip Lietuvos pašto ženklas pusės milijono tiražu. Dailininkų ir kitų sričių specialistų komisija tik po ilgų diskusijų pripažino geriausiu marijampoliečio piešinį. Pakalbintas berniukas pasakė, jog piešti pradėjęs nuo ketverių metų, o dalyvauti konkurse jį paraginusi dailės mokytoja (deja, nenurodoma jos pavardė).

Anzelmas Matutis

Buvęs ilgametis *Suvalkiečio* darbuotojas Juozas Andriuškevičius prisimena trumpai pedagogą, vaikų poetą Anzelmą Matutį (*Suvalkietis,* 2003.I.7) jo 80-jų gimimo metinių proga. Vokiečių okupacijos metais J. Andriuškevičius su A. Matučiu (Matulevičium) ir kitu žinomu vaikų poetu K. Kubilinsku mokėsi drauge Marijampolės mokytojų seminarijoje.

2002 m. išleista J. Linkevičiaus knyga *Po girią vaikščiojo poetas,* pateikia gan platų ir įdomų šio žmogaus gyvenimo vaizdą. Štai keletas bruožų:

"Neturėjome nei zomšinių batų, nei pirštinių, bet metrikuose įrašytą Zomčinę visi šeimos nariai turėjome ir tuo labai didžiavomės". – yra sakęs A. Matutis.

Zomčinės vienkiemis Marijampolės krašte ir šiandien ošia. Jis yra trečiame kilometre į šiaurės vakarus nuo Igliaukos, 1983 m. birželį jis buvo sukvietęs plačią giminę (kelias kartas), nes minėjo 100-metį (Suvalkų notaro rašte įregistruotas nuo 1882 m.).

1909 m. 127 margų Zomčinės vienkiemį Kazimieras Matulevičius nupirko iš Merės Bandalienės-Rozental. 1936 m. jis padalino žemę trims sūnums. Gimtasis lizdas teko vyriausiajam Vladui, būsimojo poeto tėvui. Vladas Matulevičius buvo gerbiamas kaip doras žmogus ir geras ūkininkas. Kartu su mokytoju kaip tėvų komiteto atstovas važiavo į švietimo ministeriją su prašymu, kad Igliaukoje būtų atidaryti penktas ir šeštas skyriai, ir jie buvo atidaryti.

Deja, tėvas anksti mirė (1939 m.). Motina buvo mokiusis progimnazijoj bei Veiverių mokytojų seminarijoje. Atitekėjusi į Zomčinę, pedagoginio darbo atsisakė. Turėjo ir samdinių. Ir pati daug dirbo. Bet užgriuvo nelemti laikai – karas, okupacija, pokaris, 1945 m. pavasarį sūnų Julių paėmė į sovietinę armiją, o Simne mokytojavusį Anzelmą uždarė į Marijampolės kalėjimą. Sudegė gyvenamasis namas. Rudenį ją pačią įkalino. Grįždama parsivežė iš duonos pasidarytą Rožinį. Ji buvo giliai tikinti, norėjo, kad Anzelmas išeitų į kunigus. Mirė, eidama 101-uosius, o sūnų-poetą jau buvo apraudojusi (jis mirė 1985 m.). Palydėjo ją į kapines sūnaus vardu pavadinta gatve.

1984 m., dar jam esant gyvam, knygutė *Margaspalvė genių kalvė* buvo įrašyta į Tarptautinį H. K. Anderseno garbės sąrašą ir apdovanota diplomu.

Perskaičius knygą, matyti, koks iš vienos pusės lyg ir sėkmingas gali būti kūrybos žmogaus gyvenimas. Poetas rado tikrą kelią į mažųjų širdis; buvo ir oficialiai įvertintas, ir šiandien jis neatstumtas, jo atminimo įamžinimu rūpintasi ir rūpinamasi; iš kitos pusės – dramatiškas, netgi tragiškas.

Dailės žmogus

Įdomus N. Linionienės rašinys 2003 m. vasario 4 d. nr. – *Žodžiu prikelk, širdim gaivink* – apie Juozą Tumą, nuo 1974 m. iki 2001 dirbusį Marijampolės dailės mokyklos direktoriumi. Šis žmogus yra parašęs ir išleidęs savo gimtojo kaimo istoriją. Tą knygą (*Ožkasvilių kaimo istorija*) redagavo vilnietė redaktorė (gimusi Marijampolėje). Perpetua Dumšienė. Susipažinusi su jo rašinėjimais (apie kuriuos žinojo tik artimieji), įsitikino, kad nereikia jų laikyti stalčiuose. Įtikino ir autorių. Taip 2003 m. Marijampolės leidykla "Piko valanda" išleido J. Tumo eilėraščių knygutę *Ant saulės akmens.*

Jos sutiktuvėse redaktorė P. Dumšienė, ne vien J. Tumą turėdama galvoje, pasakė, kad ją labiausiai žavi rašančiųjų idealizmas, kuris šiais laikais poezijos vertybių skalėje užima labai kuklią vietą, reiškiasi droviai. Viršų ima įžūlus cinizmas. Jį demonstruoja ir į naktinius poezijos skaitymus atvykę svečiai iš Vilniaus. P. Dumšienė kalbėjo: "Manau, kad jau būtinai turime pradėti kalbėti ne apie poezijos profesionalumą, o apie vertybes, kurias iš tiesų poezija turėtų skleisti. Todėl šio autoriaus kūryboje atradusi šias vertybes – sielos polėkį, pagarbą žmogui ir žemei, pareigos jausmą – su malonumu dirbau ir prie vienos, ir prie kitos knygos".

Tarptautinis jaunimo čempionatas

Trečiasis IAAF Jaunimo čempionatas Sherbrooke, Kanadoje

Liepos 9-13 dienomis Kanados Sherbrooke įvyko Tarptautinis jaunimo atletikos čempionatas, kuriame dalyvavo apie 1500 geriausių atletų iš 162 valstybių 15-17 metų amžiaus. Sherbrooke šiam čempionatui ruošėsi keletą metų (pastatė naują stadioną už 10 mln. dolerių), surinko ir apmokė apie 2000 pasiaukojusių savanorių, kurių dėka žaidynės šiame nedideliame provinciniame mieste (130,000 gyventojų) praėjo sklandžiai ir maloniai.

Iš Lietuvos buvo atvykę keturi sportininkai. Geriausiai pasirodė Lina Grinčikaitė, 16-metė klaipėdietė, patekusi į pusbaigmę ir paskui į baigmę, pasiekusi savo asmeninį rekordą ir Lietuvos rekordą, 100 m nubėgusi per 11.75 sek. Iš 56 dalyvių ji buvo 7-ta. Skaičiai tampa reikšmingesniais, kai pagalvoji, kad 10 metrų ji nubėgo per 1 sekundę, ir kad skirtumas tarp finalisčių buvo šimtosios ar dešimtosios sekundės.

Rutulio stumime Alina Vaišvilaitė iš Vilniaus užėmė 13 vietą iš 28 dalyvių (13 m 63 cm). Iki baigminio 12-tuko pritrūko 10 cm. Abi merginos patraukė JAV komandos trenerio dėmesį, kuris kalbino atvykti į JAV studijuoti ir sportuoti viename JAV universitete.

Vitalijus Kozlovas iš Vilniaus, iš virš 50 dalyvių 800 metrų nubėgo 14-tas (1.53,02 min.). Savo bėgimą laimėjo veržlia baigme, pasiekė savo asmeninį rekordą, nors priekyje bėgęs atletas jam sužeidė koją.

Rutulio stumime Vidas Klibavičius užėmė 21 vietą. Jo rezultatas 16 m 45 cm. Lietuvoje prieš tris savaites buvo nustūmęs 18 m 08 cm. Šis rezultatas būtų jam užtikrinęs vietą baigmėje, bet varžybose lemia daug faktorių – patirtis, prisitaikymas prie laiko skirtumo, jaudinimasis.

Lietuvos komandos vadovas Edmundas Norvilas teigė, kad Lietuvos sportininkai varžybomis liko labai patenkinti, įgijo daug patirties. Labai dėkingi Montrealio lietuvių bendruomenei už paramą ir Sherbrooke'o lietuviams už rūpestį.

Sherbrooke'o lietuviams buvo neeilinė proga pamatyti ateities olimpiečius, gauti autografų iš buvusių olimpiečių, pamėgti sportą, pabendrauti su Lietuvos sportininkais. Aida, Augusta ir Gabrielė Valevičiūtės dalyvavo kultūrinėje programoje ir palaikė sportininkus tribūnoje. Elvyra Šimkutė Constantin ir Alma Valevičienė taip pat dirbo savanorėmis – vertėjavo, lydėjo ir rūpinosi komandomis. Marius Bulota atliko žurnalisto pareigas.

Šis čempionatas Sherbrooke'o miestui buvo neeilinė proga ne tik susipažinti su atletikos sportu, bet ir susidurti su pasaulio kultūromis. Vietiniai gyventojai ir organizatoriai taip pat buvo maloniai nustebinti, kad jų miestas irgi tampa tarptautiniu, kad 2000 entuziastingų savanorių atstovavo įvairioms etninėms grupėms įskaitant ir lietuvių. Džiaugiamės, kad Lietuvos vardas buvo gražiai garsinamas Kvebeko provincijoje.

Alma Valevičienė

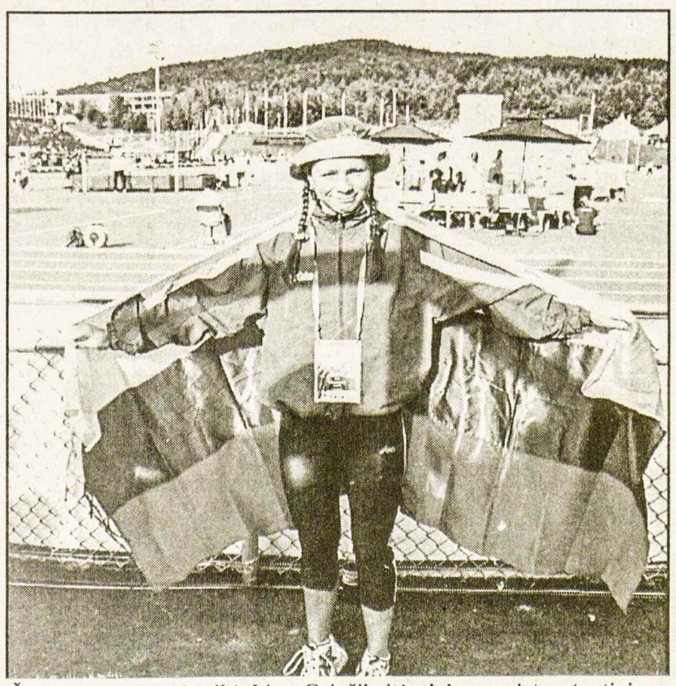

Žymioji Lietuvos bėgikė Lina Grinčikaitė, dalyvavusi tarptautiniame jaunimo čempionate Sherbrooke mieste, Kvebeke

Keturi Lietuvos atletai, dalyvavę tarptautiniame jaunimo čempionate Sherbrooke mieste, su vietos lietuviais. Lietuvos vėliavą iškėlęs – stud. Marius Bulota

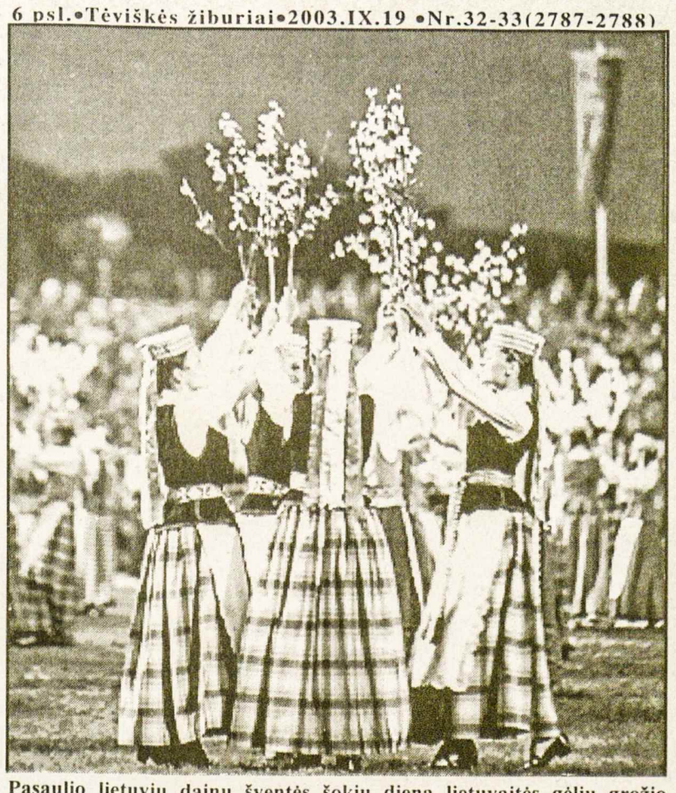

Pasaulio lietuvių dainų šventės šokių dieną lietuvaitės gėlių grožio šokyje
Nuotr. "Lietuvos ryto"

"Štai ir Vilnius ant kalvos..."

(Atkelta iš 5-to psl.)

liamos prie prezidentūros trys vėliavos ir iš senovinės patrankos pasigirsta trys šūviai: pirmas karaliui Mindaugui, antras Lietuvos valstybei ir trečias Lietuvos žmonėms pagerbti.

Po to vyksta karaliaus Mindaugo paminklo atidengimas. Labai gražią patriotinę kalbą pasako prezidentas Paksas. Nesigirdėjo jo kalboje įgrisusio pilietiškumo atgarsio, bet grynai tautinė patriotinė, atsiremianti į Lietuvos praeitį. Taigi naujojo prezidento jau pradedamas iškelti tautiškumas, patriotizmas, lietuviškumas.

Paminklas karaliui Mindaugui irgi impozantiškai atrodo: iš akmens iškaltas ir, kaip skulptorius pasikalbėjime išreiškė, galės atlaikyti tūkstantį metų nepasikeitęs.

Popietėje televizija toliau rodo šventės renginius, kai chorų grupės ir orkestrai rikiuotėje su plakatais ir šūkiais pradeda žygiuoti nuo Katedros aikštės į Vingio parką didžiajam koncertui. Netrūkstama srove eina tūkstančiai choro ir orkestrų dalyvių, nes bendras choristų skaičius siekia 34,000!

Vingio parke

Pedagoginio universiteto viešbučio kambariai užkariauti tik choro dalyvių ir kol kas esu tik vienas PLB seimo atstovas. Susitariu su vienu Čikagos grupės choristų vadovu, kad paims mane kartu važiuoti į Vingio parką dainų šventės koncertui. Koncertas prasideda 7.30 v.v., bet iš viešbučio išvažiuojam 5.30 val. Tai teko porą valandų palaukti iki koncerto pradžios. Tuo laiku pavaikščiojau aplink stadioną, kur tik dalis scenos uždengta, o viskas toliau atvira. Didžiausia erdvė, kur 25 eilės sustatytų kėdžių, o už jų eilių eilės tik suolai be jokių atramų. Nesužinojau kiek tūkstančių telpa žiūrovų, bet į sceną sutilpo per 30,000 choristų ir orkestro dalyvių.

Bevaikščiojant pradėjo plaukti tamsūs debesys, dingo saulė, padvelkė šaltas vėjas. O jau aplink stadioną masės žmonių plūsta į visas puses, šimtai autobusų stovi atvežę choristus dabar užpildę aplinkinius takus. Pristatyta daug prekybos būdelių gėrimams, ledams, greitai užkandai ir suvenyrams. Tik tų laikinų kilnojamų išviečių pastebėjau viename šone tik tris, kur eilės moterų laukė. Atrodė, kad mažai jų buvo pastatyta tokiai žmonių masei aptarnauti.

Visai artėjo koncerto pradžia, tamsėjo dangus ir pradėjo lynoti. Niekas dar nebando sėsti į kėdes, bet susispietė prie scenos šoninės sienos stogo, kuris šiek tiek dengė nuo lietaus. Daugelis buvo apsiginklavę lietsargiais ar apsirengę plastikiniais apsiaustais. Į sceną plūdo choristai užpildydami ją, grojo orkestrai, dideliam ekrane buvo rodomi Lietuvos vaizdai ir šventės renginiai.

Norom nenorom teko eiti į vidų prie kėdžių eilės. Tuo momentu lietus apstojo ir susirandu savąją vietą. Šešta eilė nuo scenos, geras matomumas, bet kėdės šlapios. Visi kaip įmanydami valo ir šluosto, kad galima būtų atsisėsti.

Didysis koncertas

Punktualiai programa prasideda, prieš tai trimitų garsams pasitinkant Lietuvos prezidentą, Liuksemburgo, Švedijos valdovus, Estijos, Lenkijos prezidentus. Labai įspūdingai galingai skamba Lietuvos himnas (programoje įvardinta Tautiška giesmė) dūdų orkestro ir tūkstančių choristų giedamas. Begalinis dvasinis pakilimas užpildo širdį aidint himno garsams.

Vos trims dainoms nuskambėjus prapliumpa lietus. Visi garbės svečiai su Lietuvos prezidentu išdulka iš arenos palikdami mus žiūrovus lietaus plakamus sekti programą. O dainos seka viena po kitos, chorai nesustoja dainuot, nors ir lietus lyja, tik dirigentai keičiasi po kiekvienos dainos vis kiti ateidami prie pulto.

Sėdžiu eilėje su Detroito Rugieniais, kurie du lietsargius turi ir glaudžiuosi prie jų, bet vis tiek gerokai sušlampu. Pasidaro šalta, o programa vos įpusėta. Lietus nesustoja ir vienas kitas pasikelia ir išeina. Nepaisant besitęsiančio lietaus žiūrovai audringais plojimais išprašo tris dainas pakartoti. Ištveriu iki pat programos pabaigos, nors sušlapęs ir gerokai sušalęs. Koncertas baigiasi po 11 v.v., sprogstant įvairiaspalvėm raketom, užtrukęs keturias valandas.

OVER A CENTURY OF SERVICE
18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Tautinis auklėjimas ar pilietinis ugdymas?

ALDONA GRICIENĖ

Gal kai kam ši tema pasirodys senamadiška. Gyvenant Lietuvoje, nuolat lankantis mokyklose, stebint televizijos laidas, aiškėja, kad ji ir šiandien reikalinga. Apie tai gražiai kalbėjo Meilė Lukšienė, kurdama tautinės mokyklos projektą: *Pagrindinis tikslas – ugdyti asmenybę, Lietuvos pilietį, patriotą.* Visi dėstomieji dalykai turi būti pateikiami Lietuvos kultūros kontekste.

Kaip į tautinį auklėjimą žiūrėjo Antanas Maceina? Jo žodžiais tariant, tai nėra nei speciali ugdymo sritis, nei speciali pedagogikos disciplina. Tautinis auklėjimas apima visas padagogikos disciplinas ir išsilydo jose. Patriotas myli ir save, kaip tautietį, ir tautą, ir tautinę kultūrą. Svetimos tautinės gėrybės gali būti perteikiamos jaunimui tik tada, kai savosios jau yra pakankamai įsisavintos.

Kas yra daroma šiuolaikinėje Lietuvos mokykloje? Pažvelkime į "Bendrosios programos ir išsilavinimo standartus X-XII klasėms".

Susidaro įspūdis, kad žodžiai ***tautinis auklėjimas*** *pavirto į* ***pilietinį ugdymą****. Skyriuje "Literatūrinis ugdymas" apie tautinį auklėjimą – nė žodžio. Iškiliausių rašytojų kūrinių skaitymas turi plėsti literatūrinį ir kultūrinį akiratį – tik tiek. Kiek geresni reikalai skyriuje "Gimtoji kalba". Ten yra tokie sakiniai: "Kalbos ugdymas yra glaudžiai susijęs su tautinio identiteto raida. Per gimtosios kalbos pamokas mokytojas ugdo pagarbą gimtajam žodžiui ir kultūrai". Pats mokytojas turi įlydyti šias mintis į savo pamokas.*

Tikybos pamokos skiriamos tam, kad moksleivis pažintų ir pamiltų savąjį tikėjimą. Etikos dėstymo svarbiausias tikslas yra dvasinė asmenybės raida.

Istorijos dėstymui programa numato tokį darbą: ugdyti asmenį kaip savarankišką ir atsakingą tautos ir žmonijos narį, suvokiantį, kad šiandienos pasaulis, jo tvarka ir vertybės yra istoriškai nulemtos ir kintančios.

Socialiniam ugdymui programoje yra sukurtos vertybinės nuostatos. Jų daug. Penktoji: meilė Tėvynei, pasiryžimas ginti jos laisvę ir nepriklausomybę, savo darbu prisidėti prie gimtojo krašto pažangos.

Tai bus bene viskas, kas pasakyta apie Tėvynę 452-se programos vyresnėms klasėms puslapiuose.

Žodžius ***pilietinis ugdymas*** *randame parašytus daug kartų. Jų tikslas – padėti moksleiviui atskleisti bendrąsias žmogaus vertybes. Tik ar netapsime tuomet kosmopolitais?*

Prieš įstojant į Europos sąjungą, pasigirdo balsų, abejojančių, ar išlaikysime savitumą ir tautines vertybes, tapę lygiateisiais materialiai stipriau stovinčių šalių broliais. Kad to neatsitiktų, turime ne dejuoti, bet dirbti. Tėvynės ir valstybės supratimą reikia formuoti. Valstybės vadovų kalbose nematyti didelio rūpinimosi gimtąja kalba, tautos kultūra. Gražių vilčių teikia dabar svarstomas klausimas – nuolat laikyti iškabintą trispalvę prie mokyklų. Tautos sąmonės kibirkštėlė yra, bet reikia įpūsti laužą. Kol kas mintys apie Tėvynę yra daugiau teorinis žinojimas, bet ne jausmas.

Dažnas lietuvis gali paklausti: "Kaip gali tokius žodžius kalbėti po stebuklingai gražios Pasaulio lietuvių dainų šventės? Ar ne tavo veidu riedėjo ašara, kai prezidentas priklaupė prieš ką tik atidengtą Mindaugo paminklą?" Deja, tai buvo Vilniaus miesto šventė. Kaune buvo blanku, o ką bekalbėti apie kaimą...

Poetas Povilas Šernas rašo:

Vėliavos trispalvės plaikstėsi
nuo vėjo,
Ant asfalto gulė daug gražių
gėlių.
Žmonės plūste plūdo, jie
važiavo, ėjo...

Tai apie Baltijos kelią. Ar jis gali pasikartoti? Bandykime pasvajoti. Juk tautinis auklėjimas prasideda šeimoje. Tada Mindaugo karūnavimo dieną prie visų namų plaikstytųsi trispalvės. Bet ką daryti, kad dabartiniai tėveliai ir mamytės brendo sovietinėje santvarkoje? Ar gali tautiškumo ugdymas šeimoje prasidėti dar motinos įsčiose tokiomis aplinkybėmis?

Toliau – darželis. *Tėviškės žiburiuose* buvo rašoma apie mokytoją D. Žiedelienę, sugebančią mažiems vaikams parodyti lietuvių liaudies dainų grožį. Darželinukai eina paskui ją, o kartu ir jų tėveliai: vaikai maži, į renginius, vykstančius visame mieste, patys ateiti negali. Iš čia išplaukia dvigubas tautinis auklėjimas.

Mokykla. Tai didžiulė jėga, turinti užpildyti šeimos, dažnai ir darželio, darbo spragas. Tautinis auklėjimas turi būti vykdomas visoje lavinimo sistemoje. Kartu turi eiti ir dorinis auklėjimas. Bet tai jau atskira – šiandieną labai skaudi – tema.

Nesant pakankamai dėmesio tautiniam auklėjimui programoje, dar nenuleiskime rankų. Lieka svarbiausias svertas – mokytojas. Jis negali paveikti mokinių tautinių jausmų, jei paties individualybė yra skurdi, jei jis nemyli savo tautos ir nedalyvauja jos kultūriniame gyvenime. Pamokymas, įkvėpimas, pavyzdys, pagyrimai – štai tie svertai, kurie nulemia jauno žmogaus formavimąsi.

Dailininkės Tamošaitienės paroda

"Žemaičių Naumiesčio muziejuje veikia primosios lietuvių profesionalios dailininkės-tekstilininkės Anastazijos Tamošaitienės darbų paroda. Pirmąkart gimtinėje surengta paroda namolio sukvietė gimines ir artimuosius, o jos parodų kataloge, šalia Montrealio, Paryžiaus, Niujorko, Otavos, Vašingtono, Toronto, Čikagos ir kitų pasaulio miestų, atsiras ir mažyčio Žemaičių Naumiesčio vardas" – paskelbė Šilutės ir Pagėgių krašto laikraštis *Pamarys*.

Parodai Žemaičių krašto etnokultūros centro muziejuje kūrinius paskolino A. ir A. Tamošaičių galerija "Židinys" Vilniuje. Parodos organizavimu pasirūpino galerijos vedėja Laima Lukoševičienė.

Šis nepaprastas kultūrinis renginys buvo paminėtas iškilmingu parodos atidarymu su pritaikyta muzikine programa – moterų ansamblio dainomis. Muziejaus direktorius Eligijus Sudeikis pasveikino visus susirinkusius dalyvius, šeimos narius bei vietinius ir iš kitur atvykusius kultūros darbuotojus. Plačiau papasakojo apie dailininkės, kilusios iš Žemaitijos, nueitą kūrybinį kelią. Su savo prisiminimais prisidėjo ir iš Kanados atvykusi sesuo Aldona Veselkienė, broliai Mažeikos, dukterėčia Laima Lukoševičienė ir kiti svečiai. Parodoje buvo išstatyti gobelenai, įvairūs audiniai ir tapybos darbai. Paroda veiks iki spalio 5 d.

"Tokio dvasinio peno jau seniai naumiestiškiai negavo, o kai kurie net tuščiomis namo negrįžo – gavo dovanų kultūros leidinį – *Lietuvių tautodailės institutas išeivijoje*. Tai buvo tarsi maža dalelė parodos, kuria atėjusieji pasidalino su namie likusiais artimaisiais", – rašė vietinė spauda.

Kaip Vilniuje liepos 19 d. atidarytoji A. ir A. Tamošaičių galerija "Židinys" buvo palyginta su amžinąja tautinių vertybių versme, taip ir iš tų rinkinių rengiamas parodas galima priskirti prie tų pačių tautinių versmių. **N.K.**

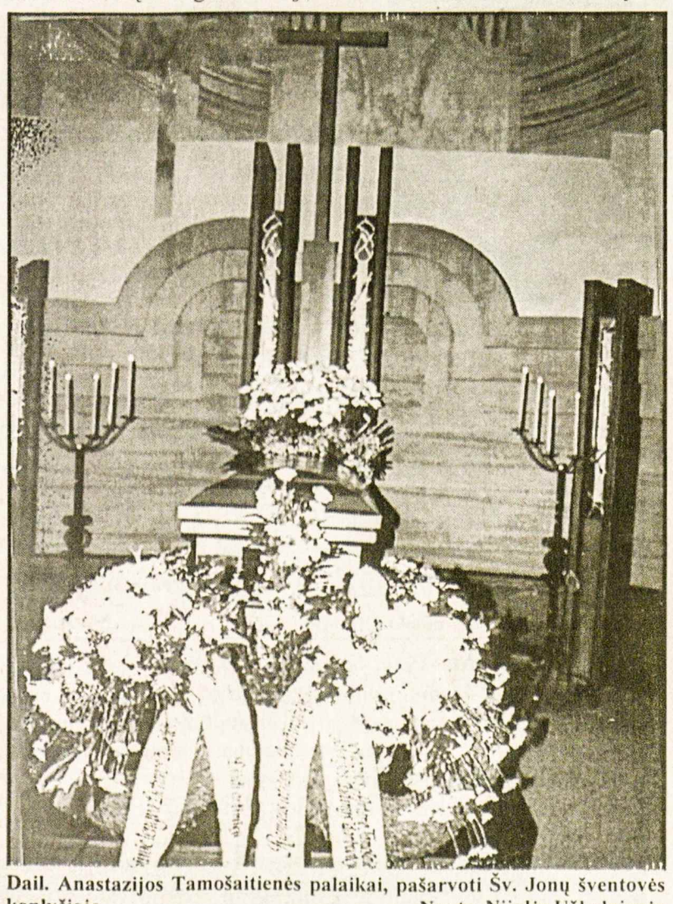

Dail. Anastazijos Tamošaitienės palaikai, pašarvoti Šv. Jonų šventovės koplyčioje **Nuotr. Nijolės Užkalnienės**

Dail. Anastazijos Tamošaitienės palaikai, perlaidoti Vilniuje, Antakalnio kapinių menininkų kalnelyje. Atsisveikinimo žodį taria Vilniaus dailės akademijos profesorius dail. Vl. Daujotas **Nuotr. Nijolės Užkalnienės**

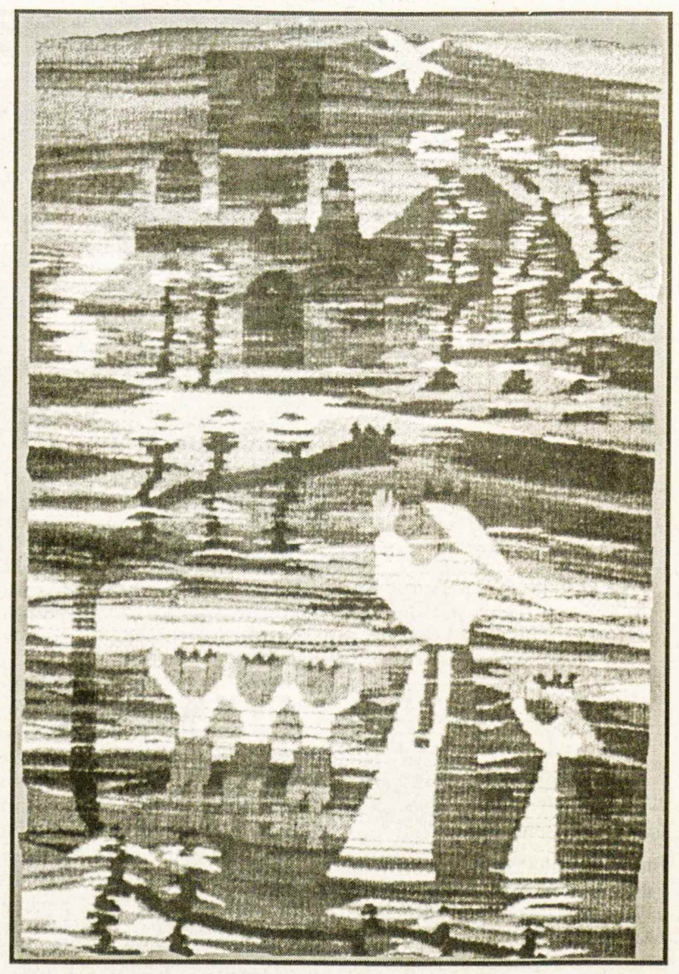

Dailininkė Anastazija Tamošaitienė, ***Eglė, žalčių karalienė***

Paskutinė kelionė į Lietuvą

LIJANA ŠATAVIČIŪTĖ

Liepos 19 d. žymi išeivijos dailininkė **Anastazija Tamošaitienė** surado amžiną poilsį gimtojoje žemėje. Jos palaikai, atgabenti iš Kanados į Lietuvą, buvo iškilmingai perlaidoti Vilniuje, Antakalnio kapinių menininkų kalnelyje.

Atsisveikinti su Šv. Jonų šventovėje pašarvota Anastazija Tamošaitiene susirinko nemažas būrys jos talento gerbėjų, Vilniaus dailės akademijos dėstytojų, giminių ir artimųjų. Velionės perlaidojimu rūpinosi iš Kanados atvykusi jos sesuo, Lietuvių tautodailės instituto išeivijoje valdybos pirmininkė Aldona Mažeikaitė-Veselkienė. Susirinkusieji antrą kartą išgyveno atsisveikinimo su mirusiąja skausmą. Prieš akis iškilo ne vieną dešimtmetį trukusi A. Tamošaitienės kelionė atgal į tėvynę. Griaudžiant karo audroms, dar 1943 m. tarsi trumpam palikusi Lietuvą, ji tesugrįžo dabar, po šešiasdešimt metų. *Grįžta namo mūsų emigrantai,* – atsisveikinimo kalboje prie kapo pasakė Vilniaus dailės akademijos profesorius, tekstilininkas Vladas Daujotas. – *Vieni iš Rytų, iš Sibiro žemių, kiti – iš Vakarų...*

Anastazijos Tamošaitienės vardas visų pirma mums siejasi su dailiųjų amatų sajūdžiu ketvirtojo dešimtmečio Lietuvoje ir jos kaip Žemės ūkio rūmų audimo bei mezgimo instruktorės veikla. Gabios audėjos ir rankdarbių specialistės vadovaujamų audimo ir mezgimo kursų maršrutai nusidriekė per visą Lietuvą. Ji buvo viena žymiausių to meto rankdarbių specialisčių, šio meno žinių besisėmusi ne tik Lietuvoje, bet ir dailiaisiais amatais garsėjusioje Švedijoje. 1937 m. laimėjusi švedų pramonininko Hülstromo stipendiją, A. Tamošaitienė studijavo garsiojoje Rankdarbių bičiulių draugijos *(Handarbetets Väner)* mokykloje Stockholme, baigė Sätergläntano mokyklą, kur mokėsi gobeleno meno pas Hildą Tilquist. Išvaikščiojo garsųjį Skanseną, žavėjosi švedų tautos dėmesiu tradiciniams amatams ir liaudies formų taikymu moderniuose dirbiniuose.

Gal ir kuklios atrodo šių dienų akimis žiūrint anuomet parašytos A. Tamošaitienės knygos *Mezgimas* (1935), *Namie austi drabužiai* (1937), *Mergaičių darbeliai* (1937), *Mūsų rankdarbiai* (1939), bet tiems laikams tai buvo gyvybiškai reikalinga literatūra, žadinusi tautinę dvasią, padėjusi lietuvaitėms atprasti nuo svetimybių audiniuose bei mezginiuose ir išplatinusi tautiškus raštus, spalvų derinius. Ketvirtojo dešimtmečio Lietuvoje rankdarbiai buvo laikomi itin turininga veikla. Manyta, kad per rankų darbus, studijuojant tautodailę, gilinantis į senovinius raštus ir bandant juos atkartoti tradiciniais kūrybos būdais, prisiliečiama prie giliausių tautiškumo klodų. Todėl rankdarbiai Žemės ūkio rūmų instruktorių dėka plačiai pasklido po visą Lietuvą.

A. Tamošaitienės asmenybė brendo kartu su išbandymais, tekusiais jai, lietuvei emigrantei, prasiskinant kelią ir įsitvirtinant svetimuose kraštuose. Net ir sunkiausiais metais, gyvendama karo metais Salzburge, pokario – Glasenbache, Freiburge, vėliau Montrealyje ir Kingstone, ji nenutraukė širdžiai artimos veiklos, bet atvirkščiai, tobulėjo, brendo kaip savito talento dailininkė, sukūrusi dešimtis rištinių kilimų, gobelenų, tapybos ir grafikos darbų. Visą gyvenimą A. Tamošaitienė buvo ištikima savo vyro – Lietuvos tekstilės patriarcho Anťano Tamošaičio bendražygė ir pagalbininkė. Kartu tyrinėjo liaudies meną, audė, tapė, kartu rašė knygas anglų kalba apie lietuvių tautodailę.

Dailininkės sukurtus darbus galima išvysti jos kūrinių parodoje, atidarytoje liepos viduryje Žemaičių Naumiestyje ir truksiančioje net iki spalio mėnesio. Parodą organizavo A. ir A. Tamošaičių galerija "Židinys" Vilniuje. Ryškus temperamentas, žaižaruojančios spalvos, plačios išraiškos galimybės – nuo stilizuotų mitologinių vaizdų iki gamtovaizdžių ir nuotaikingų abstrakcijų – išskiria A. Tamošaitienę kaip kūrėją iš kitų asmenybių ir daro ją įdomią tyrinėtojams. Tikėsime, kad tikros Lietuvos patriotės ir savo šalies dukros kūryba bei veikla dar sulauks deramo dėmesio tėvynėje, į kurią ji veržėsi visą savo gyvenimą. Tebūnie jai lengva Lietuvos žemelė.

Gimtinės balsas

Liejas pro langą, rypuoja
Smuiko dainelė vingri.
Liejas virš lauko, virš pievų,
Aidu atlieps pagiry.

Eglės tenai žaliaskarės
Rymo giliam ilgesy.
Smuiko melodijos aidas
Pasikartoja many.

Bėgsiu, tą aidą pavysiu.
Gal atsakytų jis man,
Ko gi širdis ta nerimsta,
Ką ši daina gali lemt.

Nerimą širdžiai dainuojant,
Gintaro ieškant smėly
Ar po pasaulį klajojant
Balsą gimtinės girdi:

Tėviškės dulkės lengvesnės,
Upių gaivesnis vanduo,
Samanos girių minkštesnės,
Kelio tvirtesnis akmuo.

Kiek bevingiuotų virš pievų
Smuiko dainelė vingri,
Nerimas aidu vis lieka,
Meilė gimtinei – širdy.

Gintauta Kievišienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Violeta Urmanavičiūtė-Urmana žada rugsėjo mėnesį Čikagoje su vietos orkestru koncertuoti JAV ir Kanados lietuviams. Anksčiau, gastroliuodama JAV, dainininkė susitikdavo su lietuviais, jų vakaronėse kartu dainuodavo liaudies dainas, tačiau specialaus jos koncerto nebuvo. Šį koncertą rengia JAV lietuvių bendruomenės Kultūros taryba. Sudarytas organizacinis komitetas, paskelbtas aukų rinkimo vajus. Stambesnius aukotojus žadama pagerbti pokoncertiniu pabendravimu su primadona, pavaišinti šampanu, Violetos autografais ir jos įdainuotom kompaktinėm plokštelėm.

Lietuvos moksleiviai ir mokytojai jau kviečiami rengtis seniausiam ir populiariausiam konkursui *Dainų dainelė*, kuris 2004 metais minės 30 metų sukaktį. Šį konkursą rengia Švietimo ir mokslo ministerija ir Lietuvos radijas ir televizija. Šiais metais vyks pasirengimo konkursui darbai mokyklose, 2004 m. sausio-vasario mėnesiais vyks atranka įvairiose Lietuvos vietovėse, o 2004 gegužės 15-16 d.d. Valstybiniame operos ir baleto teatre Vilniuje įvyks baigiamasis koncertas, kuriame susirinkusiai publikai ir televizijos žiūrovams pasirodys apie 200 konkurso komisijos atrinktų laureatų. Tikimasi, kad konkurse dalyvaus apie 2,000 moksleivių. Šie konkursai vyksta kas antri metai nuo 1974 metų, taigi kitas bus jau16-tas.

Klaipėdos miesto savivaldybė šiemet pirmą sykį specialiais apdovanojimais pagerbė labiausiai miestui nusipelniusius kultūros žmones. Apdovanojimo pagrindu pasirinktas piliavietėje archeologų rastas renesansinis žiedas, kuris saugomas Pilies muziejuje. Jo kopijas su kiek praplatinta žiedo ąsele, ant kurios graviruojama apdovanojamojo monograma, gamina konkursą laimėjęs klaipėdietis dailininkas juvelyras Vidas Bizauskas. Šie apdovanojimai kasmet, kaip ir šiemet, bus įteikiami rugpjūčio 1 dieną, per Klaipėdos miesto gimtadienį. Šių metų apdovanojimai Klaipėdos savivaldybės Kultūros skyriaus bei Kultūros ir meno tarybos komisijos sprendimu buvo skirti trims pasižymėjusiems klaipėdiečiams: istorikui, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktoriui Jonui Geniui, dailininkui Algiui Kliševičiui ir Klaipėdos dramos teatro aktoriui Vytautui Paukštei. Jie buvo išrinkti iš dešimties kandidatų, kuriuos pasiūlė kūrybinės sąjungos ir miesto kultūros institucijos.

Ūla Ulijona Žebriūnaitė, altininkė kartu su žinomu smuikininku Gidonu Kremeriu ir Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru (dirigavo Juozas Domarkas) koncertavo Vilniaus festivalio metu. Pirmojoje koncerto dalyje skambėjo suomių kompozitoriaus Jean Sibelius *Koncertas smuikui ir orkestrui d-mol,* antrojoje – britų kompozitoriaus Benjamin Britten *Koncertas smuikui, altui ir orkestrui.* Ūla, dainininkės Giedrės Kaukaitės ir kino režisieriaus Arūno Žebriūno dukra, šiuo metu mokosi aspirantūroje Berlyne. Trylika metų grojusi smuiku, stodama į Muzikos akademiją, ji iškeitė į šiek tiek didesnį, sodresnio skambesio instrumentą – altą. Kelią į tarptautinius vandenis Ūlai nutiesė G. Kremeris, atrinkęs ją su keletu kitų jaunų lietuvių stygininkų į savo 1997 metais įsteigtą orkestrą "Kremerata Baltica". Orkestras kasmet surengia po 60 koncertų Europos ir Amerikos didmiesčiuose, dalyvauja prestižiniuose festivaliuose.

Fotografijos parodoje dalyvauja per 60 fotomenininkų iš Lietuvos ir JAV, iš jų žinomiausi – žemaičiai Rimantas Dichavičius, broliai Mykolas ir Algimantas Černiauskai, jaunosios kartos atstovas Sigitas Varnas. Pasaulio žemaičių meno parodos metu (rugsėjo 6 d.) Plungėje įvyks šiai parodai skirta mokslinė konferencija, kurioje dalyvaus dailininkai ir menotyrininkai iš Lietuvos ir užsienio. Paroda Plungėje tęsis iki rugsėjo 20 dienos, vėliau, suskirstyta į mažesnes dalis, keliaus į valstybės didmiesčius, o prieš Naujuosius metus pasieks ir Vilnių.

Seredžius, dešiniajame Nemuno krante prie Dubysos žiočių slypintis miestelis, birželio pabaigoje minėjo savo 710 metų sukaktį nuo pirmojo vietovės paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose. Minėjimo iškilmės pradėtos su Mišiomis Šv. Jono Krikštytojo šventovėje už gyvus ir mirusius miestelio gyventojus, miestelio vėliavos ir herbo šventinimu. Ta proga buvo atidarytas Krašto muziejus, atidengtas paminklinis akmuo. Mokyklos salėje vyko mokslinė konferencija, pristatyta monografija *Seredžius*, koncertavo Seredžiaus seniūnijos meno saviveiklos sambūriai, Vytauto Didžiojo pulko karių orkestras. Archeologiniai radiniai byloja, kad čia gyventa žmonių jau nuo akmens amžiaus laikų. Viduramžiais yra buvusi pilis-tvirtovė. Pirmoji katalikų šventovė pastatyta apie 1608-1612 metus.

Sename Bistrampolio dvare (14 km nuo Panevėžio) birželio pabaigoje vyko penkių dienų festivalis: dainavo chorai ir ansambliai, grojo orkestrai, liepsnojo Petrinių laužai, buvo atidarytos parodos. Lankytojams koncertavo ir Bostono "Sodauto" bei Čikagos "Dainavos" lietuvių meno/folkloro ansambliai. Tačiau, pasak *Panevėžio ryto,* įspūdingiausi buvo senovės istorinių ir legendinių personažų pasirodymai: ant eiklių žirgų atjojęs Upytės bajorai, Vadaktų dvarponiai, pats DLK Aleksandras, poetas Strazdelis, Maironio apdainuotasis baisusis Čičinskas. Festivalį rengė "Jaunimo integracijos galimybių centras" (šio dvaro savininkas), Panevėžio katedra ir Šv. Petro ir Povilo šventovė minėdami katedros pašventinimo 70-metį bei dvaro ansambio 140-metį. Dvaras yra geriau žinomas lenkams, negu lietuviams, nes pas dvarininkus Bistramus kadaise yra viešėjęs lenkų literatūros klasikas Henrikas Senkevičius, rinkdamas savo kūriniams medžiagą.

Žemaičių dailės muziejus šią vasarą surengė IV Pasaulio žemaičių profesionalaus meno parodą kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmuose ir fotografijos parodą Plungės kultūros rūmuose. Kas ketverius metus (pirmoji buvo Klaipėdoje, kitos Plungėje) rengiamoje meno parodoje, pasak Žemaičių dailės muziejaus direktoriaus Alvido Bakanausko, dalyvauja per 120 įvairių sričių dailininkų iš 15 pasaulio valstybių, daugiausia – iš Lietuvos, Australijos, JAV, Vokietijos ir Danijos. Savo naujausių darbų parodai pateikė garbaus amžiaus sulaukęs, iš JAV į Plungę grįžęs, dailininkas Juozas Bagdonas, Vilniuje gyveną žemaičiai tapytojai Aloyzas Stasiulevičius, Leonardas Tuleikis, grafikai Vytautas Valius, Valerijonas Galdikas, Valerijonas Jucys, tekstilininkė Zita Inčirauskienė ir jos dukra Severina, Telšiuose gyvenanti metalo plastikos kūrėja Genovaitė Zinkevičiūtė, kaunietis skulptorius Edmundas Frėjus ir kt. Pristatoma ir išeivijos tapytojo Vytauto Igno darbų iš Žemaičių dailės muziejaus fondų. **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

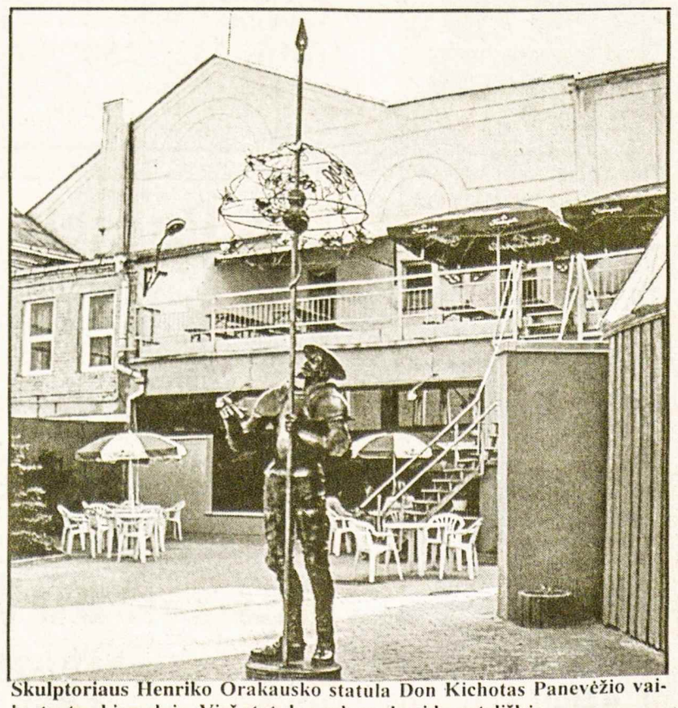

Skulptoriaus Henriko Orakausko statula Don Kichotas Panevėžio vaikų teatro kiemelyje. Virš statulos galvos skraido peteliškės
Nuotr. G. Kurpio

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.35%
3 metų term. indėlius	2.50%
4 metų term. indėlius	2.60%
5 metų term. indėlius	2.80%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.15%
2 metų GIC-met. palūk.	2.50%
3 metų GIC-met. palūk.	2.70%
4 metų GIC-met. palūk.	2.80%
5 metų GIC-met. palūk.	3.05%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.40%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	2.85%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.30%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.40%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	5.75%
Sutarties paskolas nuo	5.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.95%
2 metų	4.00%
3 metų	4.85%
4 metų	5.10%
5 metų	5.20%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% į kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame į vairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ : www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

BLOOR-HIGH PARDUOTA 2 mieg. Condo.

RATHBURN-MAVIS 2 mieg. su (solarium) 1403 kv pėdų condo, kampinis, geras vakarų ir pietų vaizdas. Prašo $209,000.

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI,B.A.
Associate Broker
416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601

$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. Vytautas Kaminskas krepšinio rinktinės vidurio puolėjui Regimantui Ostreikai įteikia Eugenijaus Nikolskio premiją, VDU komandai iškovojus bronzos medalius SELL žaidynėse š.m. gegužės 14-18 d.d.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir sutikti dirbti jo vadovaujamame kabinete. Jis laikomas gabiu politiku ir ministeriu.

Įteisinus marijuaną kaip gydomąją priemonę, iškilo klausimas, kaip praktiškai tuos kvaišalus išdalinti. Federacinės valdžios Sveikatos apsaugos ministerė A. McLellan nusprendė, kad platintojais turės būti gydytojai. Sveikatos priežiūros tarnyba aprūpins kvaišalais gydytojus ir parduos sėklas, kuriems būtina, kad jie patys galėtų juos auginti. Gydytojai tokia tvarka nepatenkinti, nes nujaučia, kad į jų priėmimo kambarius norės įsilaužti vagys ieškodami marijuanos. Gydytojų sąjunga pataria savo nariams neprasidėti su kvaišalais, nes valdžia nenumatė, kokių saugumo priemonių bus imamasi. Netyli ir tie, kurie priešinasi kvaišalų įteisinimui apskritai, ypač policijos pareigūnai. 1999 m. JAV Mokslų akademija po ilgų tyrimų nustatė, kad tik išskirtinais atvejais kvaišalai reikalingi sveikatai. Tačiau neatrodo, kad tai biurokratus domintų. Sakoma, kad Otava taps didžiausiu marijuanos pardavėju ir platintoju. Spėjama, kad į šį verslą jungtinėmis jėgomis daugiau įsivels "Pragaro angelai" ir vietnamiečių gaujos. Jiems nebus sunku ir be gydytojų pagalbos gauti įvairių kvaišalų.

Port Coquitlam, B. C. ūkininkas R. W. Picton yra kaltinamas 15 moterų nužudymu. Ištirta, kad lavonai buvo užkasti apleistame R. W. Picton ūkyje, maždaug 35 km. į rytus nuo Vankuverio. To ūkio žemę tyrė daugiau kaip šimtas žmonių, jų tarpe net 52 antropologai. Kol kas tas ūkininkas dar nenuteistas, bet jau apkaltintas. Dabar RCMP tiria iš Vankūverio dingusių kitų 63 moterų atvejį. Spėjama, kad tų moterų, dauguma buvusios prostitutės. Jos nužudytos ir paslėptos pelkėtame Fraser upės slėnyje, šalia greitkelio, Mission vietovėje. Ta vieta priklauso indėnams, yra apie 350 m. ilgio ir 50 m. pločio. Dauguma tų pačių antropologų, kasinėjusių R. W. Picton ūkį, lies ir šį sklypą. Pelkėje nužudytų moterų ieškos RCMP nariai. Policija nesako, kas jiems apie tą vietą pranešė. Iš Edmontono pranešama, kad ir ten prapuolė nemažai moterų. Spėjama, kad jos buvo taip pat nužudytos.

Vidutinės pajamos daugumos Kanadoje gyvenančių yra apie 58,000 dol. Tiek gaudami sako, kad gyvena patogiai, o apie 10% jaučiasi net pasiturintys. Tyrimai rodo, kad apie pusė turinčių 200,000 dol. pajamų, sakosi vos tik galį išsiversti. Ar pinigai atneša laimę? Apie 72% apklaustųjų atsako neigiamai. 31% turtingesnių tvirtina, kad laimę galima nusipirkti; tam pritaria ir 13% turinčių vidutines pajamas. Pusė pasiturinčiųjų mano, kad su pinigais galima įsigyti viską, o kita tokių pusė sako, kad dar neturi pakankamai pinigų, kad galėtų ko tik užsimano turėti.

R. Phillion, 64 metų, atsėdėjęs kalėjime 30 metų, dabar už užstatą paleistas tvirtina, kad tuo metu, kai buvo nužudytas Otavoje gaisrininkas, jis buvęs už šimto kilometrų. Keli advokatai ir būrelis teisės studentų įteikė teisingumo ministeriui M. Cauchon pareiškimą siūlydami pasinaudoti ypatinga ministerio teise leisti persvarstyti R. Phillion bylą. Pareiškime sakoma, kad tiriant žmogžudystės aplinkybes, policija nekreipė dėmesio į R. Phillion tvirtinimą, kad jis nebuvęs nusikaltimo vietoje. Tas faktas iškilo tik prieš 5 metus. R. Phillion buvo smulkus vagišius, išnaudojęs prostitutes. Tardomas prisipažino įvykdęs žmogžudystę, bet vėliau tai atšaukė sakydamas, kad juokavo. Tas pajuokavimas jam kainavo 30 metų kalėjimo.

Britų Kolumbijoje skundžiamasi, kad 2003-tieji metai yra blogi, nes trūksta turistų. Vadovai po kalnus ir ledynus, neturėdami ką veikti, laiko padžiovę virves. Apytuštės ten ir automobilių pastatymo aikštelės. Nesimato lankytojų, vaikščiojančių slidžiais ledynų takais, ar nuotraukas darančių. Dėl turistų stygiaus dejuoja ir Atlanto pakraščių verslininkai. Praeitais metais Prince Edward Island provincija iš turizmo turėjo 353 milijonus pajamų, o šiais metais gal tik 20% išspaus? Kvebeke kalbama, kad vietiniam turizmui pakenkė prasidėjęs karas Irake ir dėl pablogėjusių santykių su JAV. Po to dar atsirado žmonių ir raguočių ligos ir padidėjo Kanados doleris. Iš viso Kvebekas susilaukia daugiau turistų, negu kitos provincijos. Ir pati Otava, kaip krašto sostinė, taip pat patiria turizmo nuosmukį. **B. St.**

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

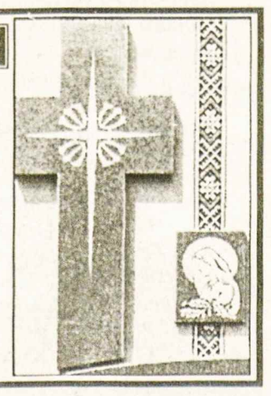

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sportas

Studentų žaidynės

Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos (SELL) jau XIX-tosios studentų žaidynės šiemet įvyko Kaune gegužės 14-18 d.d. Tai specialios apimties olimpiada, atšventusi savo 80-metį. Pirmoji tokia įvyko Estijos Tartu mieste 1923 m. Šioje dalyvavo sportininkai net iš 36 aukštųjų mokyklų. Atstovus į šią šventę atsiuntė Vokietijos, Lenkijos, Rusijos ir Šveicarijos aukštosios mokyklos. Dėl medalių kovojo 1300 studentų sportininkų. Vytauto Didžiojo universiteto Kaune studentai iškovojo 6 medalius – vieną aukso, du sidabro ir tris bronzos.

"UVM" inf.

Lengvoji atletika

Jos pirmenybės įvyks š.m. rugsėjo 13, šeštadienį, Parma, OH. Tai Klyvlando LSK "Žaibas" vykdomos Šiaurės Amerikos lietuvių varžybos vyrams, moterims ir jauniams. Varžybų pradžia visiems – 2 val. p.p. Registracija – 1 val. p.p. Išankstinė registracija – iki 2003 m. rugsėjo 6 d. imtinai, šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA. Tel. 216-486-0889 (palikti žinutę po 7 suskambėjimų). Faksas: 216-481-6064. E-paštas: Vyts@VPAcct.com arba Vesta04@yahoo.com. Bus galima registruotis ir varžybų dieną. Sporto klubai ir pavieniai lengvatlečiai kviečiami dalyvauti. Daugiau informacijų teikia Alg. Bielskus.

ŠALFASS c. valdyba

Plaukimo pirmenybės

Kasmetinės Šiaurės Amerikos lietuvių plaukimo varžybos, rengiamos ŠALFASS-gos, numatomos Toronte š.m. spalio 25, šeštadienį. Varžybų reikalais informacijų teikia C. Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, ON, L6V 1W5; tel. 905 457-7664; faksas 905 457-5932; E-paštas: Caromire@aol.com.

Jaunučiai į Čikagą

Šių metų ŠALFASS-gos jaunučių krepšinio pirmenybės, turėjusios įvykti Toronte, nukeltos į Čikagą, kur jos vyks lapkričio 1 – 2 d.d. Lyons Township High School, 100 So. Brainard, La Grange, IL Išankstinė registracija turi būti atlikta iki rugpjūčio 31 d. šiuo adresu: Dr. Donatas Siliūnas, 5116 Illinois Ave., Lisle, IL 60532, USA. Tel. 630 852-3204; faksas 630 852-4026; E-paštas dsiliunas@aol.com. Tinklalapis: www.lituanica.org.

ŠALFASS inf.

Skautų veikla

• **Lankydamasis Lietuvoje** š.m. liepos mėn. Jonavoje susitikau su Upninkų gimnazijos direktore ir skautų-čių vadove s. D. Vasiliauskiene. Ji pasakojo apie savo draugovės veiklą ir stovyklą "SKAUTAUK PRIE ŠVENTOSIOS". Stovyklos 200 skautų-čių iš Upninkų, Garliavos, Vilkijos, Čekiškės ir Kauno. Stovyklai vadovavo Bukonių mokyklos direkt. pav. Dalia Autukienė. Vadovė apgailestavo, kad stovyklos neaplankė nė vienas rajono vadovas-vė, nei švietimo, nei sporto ir kultūros darbuotojai. Jos manymu, atsainus valdžios požiūris į skautus veikiausiai turi reikšmės ir visai jų veiklai miesto mokyklose. Stovyklos atidaryme dalyvavo Ruklos Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko kapelionas kun. Arnoldas Valkauskas, Upninkų seniūnas J. Alechnevičius, Bukonių pagr. mokyklos direktorė E. Tuzovienė. Antrą dieną atvyko ir mokomojo pulko vyr. seržantai V. Poderis ir V. Cvykas. Kariškiai stovyklautojams aiškino rikiuotės elementus, supažindino su karinės ekipuotės reikmenimis bei lietuvišku sausu maisto dariniu. Naktis skautams buvo tikras savęs išbandymas. Vyko naktinis žygis per Šventosios ichtiologinį draustinį. Skautai aktyviai dalyvavo Draugystės dienoje – atliko geruosius darbelius, rengė programas prie laužo, rodė kaip pastatyti palapinę, sukrauti kuprinę, rišti mazgus, turėjo įveikti kliūčių ruožą, o skautai-kandidatai davė įžodį ir namo išvyko, tapę tikraisiais brolijos nariais.

Jonavoje ieškojau skautų, bet nustebau, kad 35,000 gyventojų miestas, kur veikia gimnazija, progimnazija ir keturios mokyklos, neturi jų. **F.M.**

Tarptautinė katalikų organizacija, įsteigta kunigo Werenfried, "Aid to the Church in Need", kasmet surenka milijonus dolerių religinei labdarai. Taip 2002 metais surinko iš viso 67,690,976 JAV dolerių. Daugiausia aukojo prancūzai, vokiečiai, olandai, šveicarai. Iš gautos minėtos sumos paskirta parama: Estijai 22,071, Latvijai 131,133, Lietuvai 406,750 dolerių; Rusijos katalikams 1,097,237, ortodoksams 576,272 dolerių. Paramą religinei labdarai gavo 127 kraštai.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME	
1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.35% už 2 m. term.	indėlius
2.50% už 3 m. term.	indėlius
2.60% už 4 m. term.	indėlius
2.80% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.15% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.50% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.70% už 3 m. GIC invest.	pažym.
2.80% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.05% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
2.40% už RRSP 1 m. term.	ind.
2.75% už RRSP 2 m. term.	ind.
2.85% už RRSP 3 m. term.	ind.
3.05% už RRSP 4 m. term.	ind.
3.30% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME	
už asmenines paskolas nuo	5.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.95%
2 metų	4.00%
3 metų	4.85%
4 metų	5.10%
5 metų	5.20%
– su keičiamu nuošimčiu	5.00%

DUODAME
• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. (liepos ir rugpjūčo mėnesiais uždaryta)
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF kapitalas *siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).*

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos,pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS

Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:
Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – $399.00
Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – $2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorento, Capri, Neapolis

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

40 METŲ VEDYBINIO GYVENIMO JUBILIEJUS

RŪTA ŽILINSKIENĖ,
Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė,
ir
kun. ALGIMANTAS ŽILINSKAS,
Išganytojo parapijos Toronte klebonas,
atnaujino vedybinę priesaiką Lietuvoje, 2003 m. liepos 13 dieną

Išganytojo parapija sveikina Sukaktuvininkus ir linki daug laimės, sveikatos ir ištvermės sulaukti daugiau jubiliejų.

(Nuotr. V. Girskio)

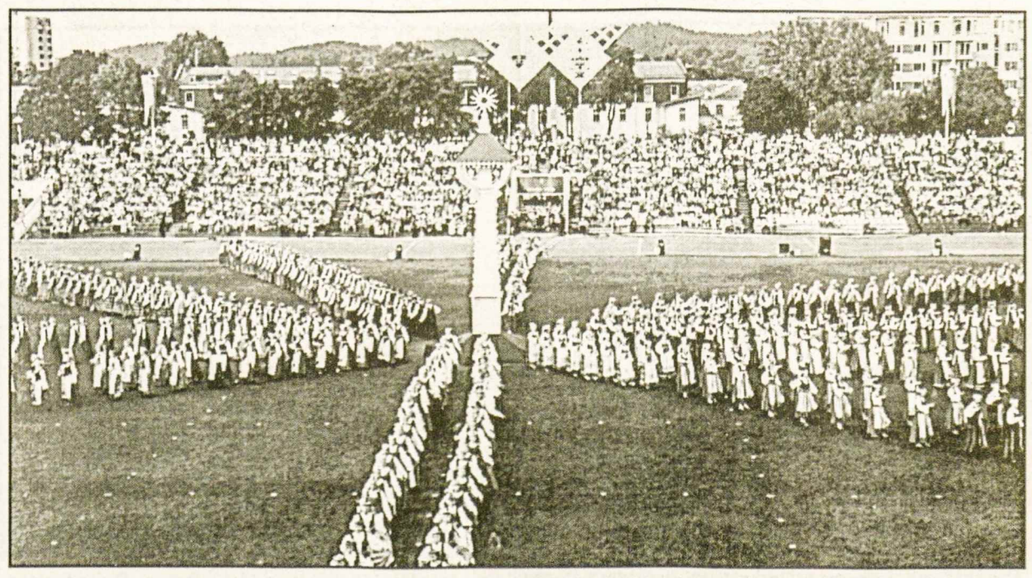

Pasaulio lietuvių dainų šventės šokių dienos pasigėrėtinas bendras vaizdas Nuotr. ELTOS

SKAITYTOJAI PASISAKO

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" LIETUVOJE

Džiaugiuosi Jūsų savaitraščiu. Tie laikraščio numeriai, kurie pasiekia mane, Rokiškio "Romuvos" gimnazijoje, yra labai skaitomi. Jais domisi gimnazijos direktorius, lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos mokytojai.

Jūsų savaitraštis išspausdino mano miniatiūrą "Švento Jokūbo diena". Tai dedikacija Suvainiškio miestelio bažnyčiai, kur ir yra mano gimtinė. Jūsų savaitraščio miniatiūros kopiją perdaviau minėtosios bažnyčios kelbonui kun. Aloyzui Sungailai. Žinoma, kad suteikiau nemažai džiaugsmo, garsindama gimtojo krašto bažnyčią.

Reda Kiselytė,
Rokiškis

SUŽEISTOS ŠIRDYS GYJA

Dėkoju visiems, kurių pagalbos dėka keliasdešimt sužeistų ir suluošintų širdžių patyrė išgydymą. Jūsų dėka įvyko ši vasaros stovykla Žemaičių Kalvarijoje. Ačiū, kad išgirdote Viešpaties balsą ir atsiliepėte. Apie tai tegul liudija pačių paauglių žodžiai.

s. Edita Zofija Gedmintaitė,
kongregacijos gen. vyr.

BRANGŪS RĖMĖJAI,

Mes tarsi tie medžiai dykynėje, kurie taip ištroškę vandens. Rodos ir gyvybės juose nebeliko, tačiau šioje stovykloje, kuri buvo surengta Jūsų dėka, mes pajutome Dievo prisilietimą, Jo begalinę meilę ir rūpestį mumis, mums duodant tokią puikią progą prie Jo priartėti, kad galėtume atsigaivinti Jo Gyvybės šaltiniuose. Dievas per vadovus ir rengėjus mus nuplovė, pagirdė ir pamaitino. Ačiū Jums, kad mes galėjome dalyvauti šiame nuostabiame stebukle. Be Jūsų vargų ar jis būtų įvykęs. Labai Jums ačiū.

Stovyklautojai,
2003.VII.25 Žemaičių Kalvarija

NETEKTYS

Amerikos žemėje pernai, lygiai prieš metus, užuot išvažiavęs mėnesiui į Lietuvą, užuot aplankęs Medjugorės Švč. Mergelės jau virš 22 metai lankomą Kroatijos kraštą, buvau taip suriestas į ožio ragą, kad vos nenukeliavau pas a.a. savo brolelį mons. Konstantiną, iškeliavusį Anapus 1985.IV.14, bet dar, ačiū Dievui, tebuvau paguldytas dukart ant operacinio stalo ir dar gavau "atostogų". Šiemet balandžio 25 d. ištiko naujas išmėginimas: Lietuvoje iš giminaitės Akelaitytės laidotuvių greitai lėkusio sunkvežimio buvo sutrinti automobilyje – mano brolis Jonas su broliene; palaidoti balandžio 28 d. Sasnavos kapinėse, greta vyriausiojo brolio ir abiejų tėvelių. Dangus dar leido man pabūti šioje žemėje.

Dėkingas Jums, kad prisiminėte savo maldose ir per šv. Mišias abu tragiškai žuvusius paskutinius iš mūsų Ambrasų šeimos likusius man artimus žmones, kurie dar kaip siūlas laikė mane susietus su tuo kraštu, su miestu, kur mokiausi gimnazijoje, iš kur pabėgome kitur, kad būtume neišvežti į Sibirą, kur dar vienur kitur gyveno giminių, bet ir tie vienas po kito retėja. Liko Lietuvoje tik vienas pusbrolis ir pusseserė, maždaug tiek pat ar šiek tiek daugiau likę svetur, ypač Kanadoje. Pamažu net studijų metų artimiausi kurso draugai jau skirstosi į Amžinuosius namus. Dėkui Dievui už kiekvieną netektį, nors ji ir skaudi, nors ir nelaukta ir netikėta, bet ji be Jo žinios neįvyko. Todėl už rasos lašą, pakibusį ant vos tik pražydusio gėlės žiedo, už vėjo gūsį ir išsiskleidusį palangėje naujam vasaros laikui šermukšnį ir už skaudžią artimųjų netektį, kurią geriausiai pajunta tie, kurie ne sykį yra netekę savo artimųjų, dėkui Dievui. *Dėkui Jums visiems,* kurie savo gerumu prisiminėte savo maldose ar per Jūsų užprašytas šv. Mišias mirusius.

Kun. Kaz. Ambrasas,
Čikaga

KANADOS-LIETUVOS POLICIJA

Nuoširdžiai sveikinu visus savo lietuvius draugus! Tikiuosi, kad džiaugiatės vasara Toronte ir turite laiko atostogauti vasarnamiuose Vasagoje.

Neužilgo sueis šešeri metai nuo mūsų pirmo apsilankymo Lietuvoje. Tuo prasidėjo mano nuostabi kelionė, puiki proga padėti kraštui ir jos žmonėms. Lietuvos-Kanados policijos projektas yra oficialiai užbaigtas, tačiau tikiuosi, kad daugybė užmegztų ryšių tarp Kanados ir Lietuvos policijos organizacijų ir toliau klestės.

Nebūtų buvę įmanoma tų darbų atlikti be Kanados lietuvių bendruomenės pagalbos ir bendradarbiavimo. Jūs suradote laiko, priėmėte mus, atvėrėte duris, kurių aš nebūčiau pajėgęs pats atidaryti. Jūs vadovavote įvairiais būdais – susitikimais, lėšų telkimu ir kitais darbais. Nuostabiausia, kad Jūs priėmėte mane į savo tarpą, pagerbėte ir dėkojote, nors aš to nevertas, nes be Jūsų pastangų vis tai būtų tik tušti žodžiai.

Visada rizikinga išvardinti asmenis, todėl iš anksto atsiprašau, jei būsiu ką nors išleidęs. Giliai vertinu Jūsų visų draugystę, turiu gražiausius prisiminimus. Dėkoju: kun. Edžiui Putrimui, Rūtai Žilinskienei, konsului Hariui Lapui, Danutei Garbaliauskienei, Joanai Kuraitei-Lasienei, Danutei ir Gedui Sakams, Ramūnei Jonaitienei, ambasadoriui Rimantui Šidlauskui, ambasadorei Sigutei Jakštonytei, Ramunei Zitikienei, dr. Raimundui Zabieliauskui, Petrui ir Solveigai Meiklejohn, Algiui Pacevičiui ir mano pasišventusiems kolegoms policijoje – Danai Styra, Juozui ir Kristinai Gataveckams, Algiui ir Elfei Malinauskams. Visiems nuoširdžiai dėkoju – kartu darbavomės.

Mudu su Alice grįžtame į Lietuvą spalio pradžioje. Norime sužinoti, ar žmonės mato bei patiria pakeitimų policijoje, ar yra kitų priemonių, kuriomis galėčiau užtikrinti, kad Lietuvos policija bendradarbiauja valstybės pastangose gerinant gyvenimo ir darbo sąlygas.

Su Dievu,

Tedas Price,
Kanados-Lietuvos policijos projekto vadovas

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiams*. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Nafta iš Baltijos jūros

V. A. JONYNAS

Š.m. balandžio 8 d. šio laikraščio skiltyse buvo rašyta apie sąmyšį ir pasipiktinimą, kurį kėlė Lietuvoje Rusijos užsispyrimas statyti naftos gavybos platformą Baltijos jūroj vos per 6 kilometrus į pietus nuo Lietuvos-Rusijos sienos. Tas rūpestis buvo juo didesnis, kadangi vienu metu šis vadinamasis D-6 telkinio projektas buvo "žaliųjų" sėkmingai sustabdytas.

Be to, visuomenę dar erzino rusų pareigūnų išsisukinėjimai duoti informaciją apie projekto eigą, apie pasiūlymą, kad projektas būtų peržiūrėtas tarptautinės komisijos, ir kad būtų panaudota aukščiausio lygio technologija.

Kadangi gaunami iš Rusijos atsakymai nesiliovė būti neaiškūs, š.m. birželio pabaigoje "žalieji" susirinko piketuoti Vilniuje prie Rusijos ambasados, reikalaudami naftos platformos statybos nutraukimo. Iškilusių diskusijų, įvairių atstovų pasisakymų metu paaiškėjo keli dalykai. Vienas šiuos klausimus su Rusija aptariantis Lietuvos pareigūnas pripažino, jog sunku tikėtis, kad D-6 telkinio projektas gali būti sustabdytas. Todėl Lietuva turėtų siekti, kad LUKOIL atliktų tarptautinę projekto ekspertizę ir teiktųsi supažindinti Lietuvą su jos duomenimis.

Tuo tarpu LUKOIL tenkinasi savų, Rusijos specialistų, atliktais tyrimais ir teigia, kad naftos gavyba paveiksianti Baltijos jūrą ir Kuršių Neriją minimaliai.

Po piketo Rusijos ambasados atstovė Marija Urazova davė spaudai pareiškimą, pagal kurį Rusija jau yra perdavusi Lietuvai visą reikiamą informaciją. Jinai neturinti jokių abejonių, kad neatsiras grėsmė. Įgyvendinant projektą, pasak jos, bus laikomasi "nulinio teršinio politikos". Tai reiškia, kad statant platformą į jūrą pateks tik nedidelis kiekis teršalų.

Nauja apraiška šioje byloje yra tai, kad pačios Lietuvos žmonės dabar nagrinėja patys, kaip imtis eksplonatuoti naftos gavybą Baltijos jūroje. Yra susidariusi akcinė bendrovė "Geonafta", kurios vadovas Antanas Jasas sako, kad jis "nepergyvenąs dėl LUKOIL plano".

"Nežinau, kiek ten yra darbai iš tikrųjų atlikti ir kaip jie, taip sakant, atlikti, bet visumoj pati studija tikrai nė kiek nesiskiria nuo vakarietiškų, o gal net ir geresnė, kai kuriais atvejais. Kad LUKOIL pradėjo labai gerai, labai aukštam technologiniam lygyje dirbti "manęs nestebintų, kad jie ir šitoj vietoj turbūt tvarkingai dirbs".

Vienas "Geonaftos" akcininkų yra Lenkijos bendrovė "PetroBaltic", kuri pirmoji ir vienintelė jau dešimt metų išgauna naftą Baltijos jūroje prie Lenkijos krantų. Lietuvai iki šiol gan sunkiai sekdavosi bendradarbiauti su LUKOIL bendrove. Panašu, kad tradicija tęsiama. (*Atgimimas*, 2003.VI.24)

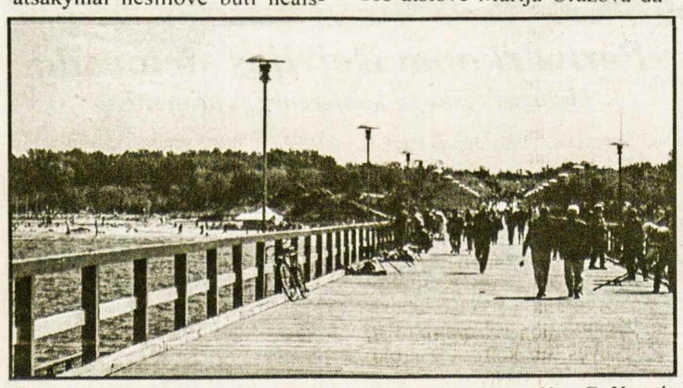

Žvilgsnis nuo Palangos tilto į Baltijos jūros pakrantę Ntr. G. Kurpio

TORONTO

Lietuvių pamaldos prisiminti Lietuvos kankiniams įvyko sekmadienį, rugpjūčio 17, Kanados kankinių šventovėje Midlande. Prieš pamaldas buvo einami Kryžiaus keliai, vadovaujant kun. E. Putrimui. Mišias šventovėje koncelebravo 9 kunigai: kleb. prel. J. Staškevičius (pagrindinis), kleb. A. Simanavičius, OFM, kleb. K. Kaknevičius, E. Jurgutis, OFM, E. Putrimas, V. Staškevičius, A. Šarka, OFM, V. Meškėnas, P. Vaineikis, OFM, patarnavo diak. P. Šarka, OFM. Kun. V. Meškėnas, studijuojantis Romoje, pasakė šventei skirtą pamokslą, apie Lietuvos kankinius ir jų dvasinį palikimą mums. Toronto šaulių kuopos atstovai ir Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos, Hamiltono Aušros Vartų, Mississaugos Lietuvos kankinių ir Toronto Prisikėlimo skyrių atstovės pamaldose dalyvavo su vėliavomis. Vėliavų procesijai vadovavo Toronto šaulių kuopos vadas V. Pečiulis.

Šių organizacijų atstovų dalyvavimas su vėliavomis, pasipuošusių uniformomis bei tautiniais drabužiais praturtino pamaldas. (Jose galėtų dalyvauti ir jaunimo organizacijos). Mišių skaitinius atliko V. Taseckas, aukas prie altoriaus nešė minėtų moterų draugijos skyrių narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Per pamaldas giedojimui vadovavo muz. D. Viskontienė. Po Mišių prie Lietuvių kryžiaus prel. J. Staškevičius sukalbėjo maldą "... Dieve priimk Lietuvos kankinių kryžiaus aukas, prie kurių neverti jungiamės, ir įjunk jas į Auką savo Sūnaus Kristaus..." Sugiedota *Marija, Marija* ir Tautos himnas.

Mišiose dalyvavo ir į Lietuvos pranciškonų provinciją įstojęs italas br. Carlo Bertagnin, OFM.

Buvo labai gražus oras, tik galėjo būti daugiau žmonių. Ir šventovės direktorius pastebėjo, kad lietuvių maldininkų skaičius mažėja, bet dar tikisi su jais šventovėje pasimatyti ir kitais metais. **J. A.**

A. a. Elenos Senkuvienės atminimui Sofija Kojelienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Tremtinių vaikaičių mokyklai *Lietuvių Namai* Vilniuje V. Naras aukojo $100.

Brangios draugės a.a. Elenos Kudabienės atminimui pagerbti Bernie, Ona Spidell ir vaikai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Elenai Dauguvietytei-Kudabienei, "Aukuro" vadovei mirus, jos šviesiam atminimui pagerbti, reikšdami užuojautą jos vyrui, dukroms, sūnui bei jų šeimoms ir visiems aukuriečiams Stasė ir Sigitas Zubrickai (St. Catharines, Ont.) *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

Zosė Augaitienė, prisimindama savo du brolius a.a. Antaną ir a.a. Juozą (partizaną) Budreikas, *Kovai su vėžiu ir džiova* sergantiems vaikučiams ir tremtiniams Lietuvoje aukojo $150. **M.P.**

Lietuvos Vietinės rinktinės savanorių, žuvusių 1944 m., palaikų pervežimui iš Ašmenos į Lietuvą $500 aukojo Kanados lietuvių fondas. Aukų rinkėjai dėkoja. Čekius rašyti KLB vardu pažymint (L.V.R.) sąskaitos nr. 14143 "Paramoje", 2975 Bloor St. W., Toronto, ON, M8X 1C8. **F.M.**

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

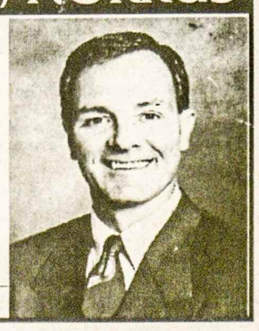

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

● SKYWALKER · BOWZER'S ROCK N' ROLL PARTY · AIR SHOW · MIDWAY RIDES & GAMES ●
EUKANUBA SUPERDOGS · INTERNATIONAL SHOPPING & EXHIBITS · THE FARM, FOOD & FUN · HERITAGE FESTIVALS · LUMBERJACKS
NBA JAM SESSION · TORONTO URBAN MUSIC FESTIVAL · CASINO · GARDEN SHOW · FOOD BUILDING · HELICOPTER RIDES

● SPORTZONE · KIDSCIENCE KIDS' WORLD · FIREWORKS ●
AUG 15 TO SEPT 1, 2003
WWW.THEEX.COM

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Rugpjūčio 6, trečiadienį, palaidota a.a. Zuzana Girnienė, 94 m. amžiaus.

– Rugpjūčio 15, penktadienį, palaidotas a.a. Balys Juodelė, 79 m. amžiaus.

– Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūrio organizuojama metinė vasaros poilsio stovykla "Romuvoje" jau prasidėjo ir baigsis rugpjūčio 24, sekmadienį. Sovyklavietėje sekmadieninės Mišios bus rugpjūčio 23, šeštadienį, 5 val. vakaro. Mišias aukos kun. Valdas Meškėnas.

– Vasagoje Gerojo Ganytojo misijos pietūs su programa, paminint 10 m. nuo atnaujintos Gerojo Ganytojo šventovės pašventinimo, bus rugpjūčio 23, šeštadienį, 2 v.p.p.

– Gerojo Ganytojo šventovėje Jonas Lenkaitis padarė ir įrengė menišką Aušros Vartų Marijos altorėlį.

– Lietuvos kankinių parapijos choras po vasaros atostogų renkasi savo pirmajai repeticijai rugsėjo 7, sekmadienį, 10 val. ryto įprastiniame repeticijų kambaryje Anapilio salės antrame aukšte. Tą sekmadienį jau giedos šventovėje per 11 v.r. Mišias. Visi buvusieji nariai ir nauji kandidatai kviečiami jungtis į choro gretas ir kuo iškilmingiau garbinti Dievą giesmėmis.

– Mūsų parapijos 75 m. gyvavimo sukakties iškilmės prasidės rugsėjo 27, šeštadienį, 5 v.p.p. iškilmingu pokyliu-vaišėmis Anapilio salėje. Bilietus į vaišes jau galima užsisakyti parapijos raštinėje šiokiadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. ir nuo 2 v.p.p. iki 4 v.p.p., skambinant tel. 905 277-1270. Iškilmingos pamaldos Lietuvos kankinių šventovėje bus rugsėjo 28, sekmadienį 3 v.p.p. Pamaldas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą mūsų jaunimui teiks vysk. Paulius Baltakis, OFM.

– Ryšium su Kanadoje iškilusiu santuokos prasmės pakeitimu įstatymuose, Toronto kardinolas skatina visus pasirašyti po jo paruošta peticija, kuri bus pasiųsta į Kanados parlamentą prieš rugsėjo 15 dieną. Prašome visus pasirašyti iki rugsėjo 7, sekmadienio.

– Anapilio knygyne gauta nauja laida Vytės Nemunėlio knygos *Meškiukas rudnosiukas* ir žurnalo *Lithuanian Heritage* nr. 4.

– Mišios rugpjūčio 24, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Veroniką Paulionienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Joną ir Elzbietą Valantiejus; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugpjūčio 23, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Scot Robb.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį pamaldos 11.15 v. ryto. Jas ves tarybos narys. Pamaldų rugpjūčio 31 d. nebus. Sekmadienį, rugsėjo 7 pradedame normalią parapijos programą: pamaldos 11.15 v. ryto su Šv. Komunija.

– Praeitą sekmadienį pamaldų metu buvo prisiminta a.a. Uršulė Timpaitė-Bleizgienė, gimusi 1911 m. gruodžio 31 d. Vainute, Lietuvoje. Mirė rugpjūčio 10 d., sulaukusi 91 metų. Po gedulinių pamaldų rugpjūčio 13 d. buvo palaidota Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Paliko liūdinčius: dukrą Rūtą ir žentą kun. Algimantą Žilinską, vaikaitę Loretą ir jos vyrą Andrių Dalindą, vaikaitę Ritą ir jos vyrą Lee Landry, provaikaičius Danielių ir Alysą, dukterėčias Almą Stukienę ir Jadvygą Miliauskienę Toronte ir plačią giminę Čikagoje, Vokietijoje bei Lietuvoje.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Popiežius Jonas Paulius II priėmė vyskupo P. Baltakio, OFM, atsistatydinimą iš lietuvių sielovados išeivijoje pareigų. Jo vieton Lietuvos vyskupų konferencija išeivijos sielovados reikalais rūpintis paskyrė šioj parapijoj dirbantį kun. E. Putrimą. Ta proga popiežius Jonas Paulius II suteikė kun. Edmundui Putrimui prelato garbės titulą.

– Praeitą sekmadienį per Mišias pamokslus sakė svečias kun. Paulius Vaineikis, OFM, Kauno pranciškonų vienuolyno viršininkas.

– *Žodis tarp mūsų* rugsėjo ir spalio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina $5.

– Parapijos gegužinė 50-mečio proga vyks rugsėjo 6, šeštadienį, nuo 10 v.r. iki 8 v.v. "Kretingos" stovyklavietėj, Vasagoj. Norintys vykti autobusu yra prašomi iki rugpjūčio 24 d. susisiekti su Aušra Pleinyte 416 762-9686.

– Joniškio mėgėjų teatras, kuris atvyksta į Kanadą dalyvauti dramos festivalyje, aplankys parapiją š.m. rugsėjo 14, sekmadienį. Grupė giedos 10.30 v.r. Mišiose, o 4 v.p.p. parapijos salėje atliks vieno veiksmo veikalą *Pabaiga*. Devyniolikai žmonių keliom naktim reikės nakvynės. Galinčius priimti nakvynei, prašom skambinti V. Taseckui 905 824-4461.

– Santuokos sakramentą priėmė Judita Ambrozaitytė su Mario Torrao.

– Rugpjūčio 12 d. palaidotas a.a. Bronius Laučys, 78 m. Paliko žmoną Lilly, dukrą Dianą, sūnus Ron ir Edwin ir tris seseris Lietuvoje. Rugpjūčio 18 d. palaidotas a.a. Stasys Gotšeldas, 90 m. Lietuvoje paliko dukrą ir sūnų su šeimomis. Lenkijoj mirė a.a. Emilija Staškevičienė, Birutės Barakauskienės mama. Lietuvoje mirė: a.a. Vytautas Barauskas, E. Šlekio žmonos brolis ir Gražinos Matukienės bei Elenos Merkelytės dėdė ir a.a. Donata Žėglaitienė, Neringos Petrulienės močiutė.

– Mišios sekmadienį, rugpjūčio 24: 8 v.r. už a.a. Teresę, Juozą ir Murauskų šeimos mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Antaną ir Juozą Budreikas; 10.30 v.r. už a.a. Aldoną Stadienę ir Justiną Sriubiškienę, už a.a. Vincą Normantą, už a.a. Antaną Zdansevičių; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Rugsėjo 13-14 d.d. Mississaugos muziejai bei kultūriniai centrai rengs "atvirų durų dienas". Tikisi plačios reklamos dėka pritraukti daug naujų lankytojų. Mūsų muziejus-archyvas irgi įsijungs į šitą programą, nes yra gera proga parodyti savo meną ir kultūrą kitataučiams. Labai reikalingi savanoriai, kurie po kelias valandas padėtų priimti lankytojus. Galintys padėti prašomi skambinti 905 566-8755 arba rašyti litharch@the-wire.com. Ačiū labai!

A. a. Elenos Senkuvienės atminimui Irena Meiklejohn *Tėviškės žiburiams* aukojo $30.

A. a. Vladui Andruliui Lietuvoje mirus, reikšdami nuoširdžią užuojautą broliui Jonui Andruliui ir jo šeimai, Alvina ir Vladas Ramanauskai *Tėviškės žiburiams* aukojo $30.

A. a. Vladui Andruliui Lietuvoje mirus, reikšdamas nuoširdžią užuojautą broliui Jonui Andruliui ir jo šeimai, Feliksas Mockus *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Toronto gintarietės Teresė Saplytė ir Vilija Yčaitė (stovi I ir II iš d.) su Šiaulių šokėjais želmenėliais

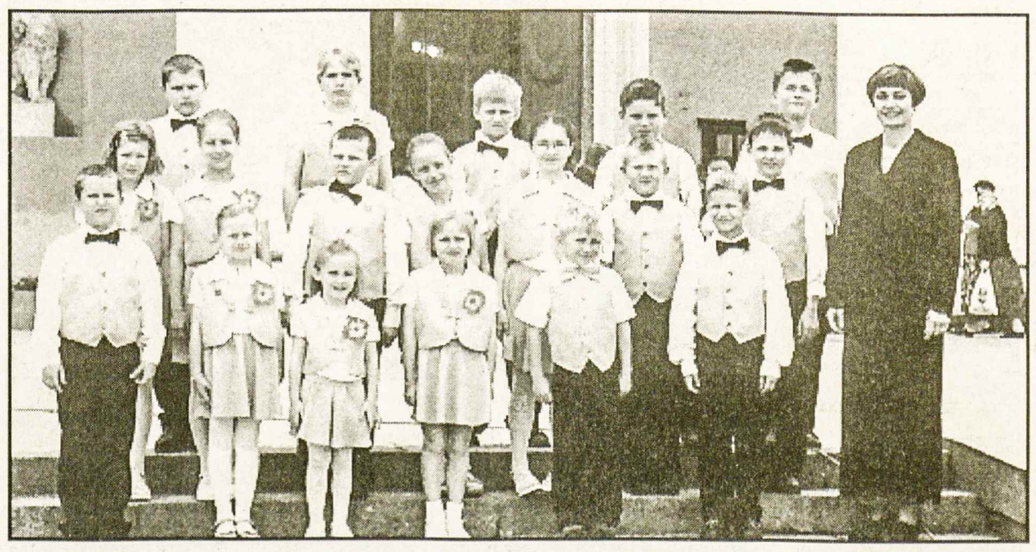

Anapilio vaikų choras "Gintarėliai", Pasaulio lietuvių dainų šventės dalyviai, su vadove Deimante Grigutiene prie Vilniaus arkikatedros, kurioje jie giedojo Mišiose **Nuotr. Aušros Trussow**

Prisikėlimo parapijos tarybos visuomeninė sekcija

kviečia visus,

jaunus ir pagyvenusius, parapijiečius - buvusius, dabartinius ir būsimus bei visus parapijos draugus iš arti ir toli, parapijos 50-mečio proga kartu pasidžiaugti ir pabendrauti

GEGUŽINĖJE

š.m. rugsėjo 6, šeštadienį, nuo 10 v.r. iki 8 v.v. "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje

***Muzika, sportas, žaidimai, vaišės**, pabendravimas gamtoje, padainavimas! Vietoj bus galima nusipirkti pietus. Pietų metu veiks vyno ir alaus baras.*

***Jei susidarys** pakankamas skaičius norinčių, bus samdomas autobusas. Kelionės kaina - $20 asmeniui. Dėl vietos autobuse skambinti Aušrai Pleinytei tel. **416 762-9686** iki rugpjūčio 24 d.*

Gegužinė įvyks nepaisant lietaus. (Deja, stovyklavietėje nakvoti nebus galimybės.)

Lietuvių Namų žinios

– Rugpjūčio 3 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 150 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN Moterų būrelio pirm. A. Biškevičienė. Svečių knygoje pasirašė kun. L. Miliauskas, I. Dresher, P. L. Jago iš Cornwall, Anglijos, M. Poškienė iš Lietuvos.

– Rugpjūčio 10 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 140 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN Moterų būrelio narė L. Balsienė. Svečių knygoje pasirašė J. Vyšnionis ir S. Vyšnionienė iš Klyvlando, OH, A. Rutkauskienė ir V. Rutkauskas iš Vinipego, G. Kiselienė ir J. Kiselytė iš Kauno, J. Kuzmaitė iš Reginos, Sask.

– Rugpjūčio 17 d. dėl elektros sutrikimų Lietuvių Namų svetainėje pietų nebuvo.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – rugpjūčio 21, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Lietuvos estrados solistės Nelės Paltinienės koncertas rengiamas Lietuvių Namuose rugsėjo 28 d.

Slaugos namų žinios

Slaugos namams aukojo: a.a. J. Dobilo atminimui $30 – B. Červinskienė; a.a. J. Červinsko penktosioms mirties metinėms paminėti B. Červinskienė aukojo $30; a.a. E. Senkuvienės atminimui $50 aukojo L. Balsienė; a.a. B. Laučio atminimui aukojo: $50 – L. Balsienė; $40 – T. Stanulis; $20 – J. Pacevičienė; $30 – A. P. Skilandžiūnai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Slaugos namų administratorė nuoširdžiai dėkoja Edvardui ir Mėtai Kazakevičiams už paaukotą akvariumą. Dar reikėtų paukščiukams narvelio ir gėlių auginimui lempų (Gro Light).

A. Bražys aukojo po $50: *kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui,* Vaikučių savaitraščiui *Kregždutė, vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai* ir Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams.*

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

Pertvarkoma išeivijos sielovada

Lietuvos vyskupų konferencijos pranešimas

Šventasis Tėvas Jonas Paulius II 1984 liepos 1 dieną paskyrė Jo Ekscelenciją vyskupą Paulių A. Baltakį, OFM, rūpintis užsienio lietuvių sielovada. Glaudžiai bendradarbiaudamas su vietos vyskupais, Jo Ekscelencija vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, lankydavo lietuvių bendruomenes Argentinoje, Australijoje, Baltarusijoje, Brazilijoje, Belgijoje, Kanadoje, Kolumbijoje, Estijoje, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Havajuose, Italijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Rusijoje, Sibire, Švedijoje, Ukrainoje, Urugvajuje, JAV ir Venezueloje.

Vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, apsilankymai pasitarnavo glaudesnei vienybei su Šventuoju Sostu, vietinėmis bendruomenėmis, o taip pat ir su Bažnyčia Lietuvoje. Antra vertus – padėjo lietuvių bendruomenėms užsienyje išlaikyti savo religinę, tautinę ir kultūrinę tapatybę. Ypač svarbi užsienio lietuvių sielovados koordinatoriaus misija yra naujaisiais laikais, kai, ieškodami pragyvenimo šaltinio, iš nepriklausomos Lietuvos pasitraukė daug lietuvių. Neturėdami gilių religinių ir tautinių šaknų, jie ypač yra reikalingi Evangelizacijos.

Lietuvos vyskupų konferencija labai vertina Jo Ekscelencijos vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, tarnystę, pasiaukojimą ir rūpestį lietuviais visame pasaulyje ir nuoširdžiai dėkoja už jo ganytojinę veiklą.

Šventajam Tėvui priėmus Jo Ekscelencijos vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, atsistatydinimą iš sielovados lietuviams katalikams užsienyje pareigų, Lietuvos vyskupų konferencija deleguoja prelatą Edmundą Putrimą rūpintis užsienio lietuvių sielovada. Šia proga Šventasis Tėvas kunigui Edmundui Putrimui suteikė garbės prelato titulą.

Lietuvos vyskupų konferencija tikisi, kad prel. Edmundas Putrimas, palaikydamas glaudžius ryšius su vietos šalių vyskupais, bus Lietuvos vyskupų atstovas ir koordinatorius lietuviams, gyvenantiems už Lietuvos ribų. Vienybėje su Šventuoju Tėvu ir visuotine bei vietine Bažnyčia padės kiekvienam lietuviui gyventi autentišku Kristaus mokslu, o taip pat palaikys ir tautinę bei kultūrinę savimonę.

Lietuvos vyskupų konferencija nuoširdžiai linki prelatui Edmundui Putrimui Dievo palaimos ir Mergelės Marijos globos.

Pas. **Kardinolas Audrys Juozas Bačkis,**
Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas

Pasaulinis mėgėjų teatrų festivalis vyks š.m. rugsėjo 7 – 13 dienomis Mount-Laurier, Kvebeko provincijoje. Atvyksta ir Joniškio kultūros rūmų teatras su spektakliu *The End,* kurį pavadino "vieno veiksmo nuotrauka". Spektaklis įdomus tuo, kad jame neištariama nė vieno žodžio – per muziką, judesį ir daiktus jie žaidžia daugiaprasme simbolių kalba. Pagrindinė spektaklio tema – gyvenimo prasmė. Kūrinys kviečia susimąstyti, atsigręžti į praeitį ir atpirkti ją savo atgaila. Visą laiką visi po truputį slenkame mirties durų link. Gyvename, siekiame, skubame ir pamirštame pasidžiaugti trumpa vaikystės, jaunystės akimirka. Spektaklis – tarsi laiko juosta, atsukta atgal. Mirtis režisierės poetizuojama, parodoma kaip viso gyvenimo vertės matas. Režisierės žvilgsnis į visa tai labai ramus – pabaiga neišvengiama, tačiau graži, nes buvo daug gražių gyvenimo akimirkų. Veiksmas lėtas, ritmiškas, nesustabdomas.

Po pasirodymo festivalyje, sekmadienį, rugsėjo 14 teatras trumpam atvyks į Torontą ir tą pačią dieną pakartos savo spektaklį Prisikėlimo parapijos salėje. Nepraleiskime progos šį ypatingą spektaklį pamatyti. Svečiai taip pat dalyvaus 10.30 val. Mišiose Prisikėlimo parapijoje.

Iš viso į Torontą atvyksta 19 asmenų nuo 20 iki 70 metų amžiaus. Jiems ieškoma nakvynių. Jei kas galėtų priimti vieną ar daugiau asmenų, malonėkite paskambinti Vytautui Taseckui, 905 824-4461. **Inf.**

A. a. Elenos Senkuvienės atminimui pagerbti *Vaikų dienos centrams* Lietuvoje aukojo: $100 – D. Viskontienė; $50 – J. Rimšaitė; $40 – V. Šukys; $25 – A. Sungailienė; $20 – D. Barkauskienė, E. Upite-Habs, A. Puterienė, L. Matulevičienė, J. Pacevičienė, I. Paulauskienė, L. Kanovičienė, G. R. Paulioniai, L. Kybartienė, V. Paulionis, I. Turūtienė, A. P. Kadziuliai, J. Rumszewicz, V. Lėverienė, N. Budrienė, P. Stripinis, V. Aušrotas, K. Manglicas, I. Stasiulis; $10 – V. Kecorienė, V. Lapaitienė, D. Gruodytė-Scott.

Aukas rinko M. Povilaitienė ir O. Gustainienė. Už aukas skurstantiems vaikams Lietuvoje komitetas visiems nuoširdžiai dėkoja. Dėkoja ir seselė Edita Gedmintaitė už paramą (š.m. birželio mėn. nusiųsta $800) – seselių surengtai stovyklai vaikams iš asocialių šeimų. Ji rašo: "Baigėsi mūsų nepakartojama stovykla Žemaičių Kalvarijoje. Norisi dar kartą jums padėkoti už suteiktą paramą, už tą nuostabų stebuklą, kuris vyko stovykloje. Matėme kaip diena iš dienos keičiasi paaugliai, matėme vis daugiau besišypsančių veidų. Šiems vaikams taip reikia šilumos, šviesos, reikia kitų žmonių, reikia pagalbos". **O.G.**

MONTREAL QUE

- Šiemet choro gegužinė įvyko Alonso Gudo vasarvietėje prie Cowansville (netoli Sutton, kalnuose), o ne St. Donat kaip buvo paskelbta. Susirinko gana didelis būrelis choristų bei svečių. Buvo įteikta dovanėlė Gudams nuo R. Bulotos choro vardu, padėkota už gražų priėmimą ir skanias dešras pagamintas Alonso. Taip pat Aldona Morkūnienė choro vardu padėkojo mūsų choro seniūnui Antanui J. Mickui, kuris gražiai paruošė choro koncertą ir taip pat daug pagelbėjo choristams, kurie vyko į Dainų šventę Lietuvoj; gavo dovanėlę ir iš Lietuvos. Po to visi gražiai praleido laiką žaisdami, maudydamiesi, dainuodami. Po vasaros atostogų Choras pradės savo naują veiklos sezoną šį rudenį. Kviečiame naujus balsus prisijungti.

- AV zakristijonas Antanas J. Mickus jau ketvirti metai, kai ne tik atlieka savo darbą šventovėje, bet per šeštadienio vakarines ir sekmadienio rytines Mišias vargonuoja ar įjungia juostelių muziką. Vasaros metu jis per Sumą gieda kartu su sol. A. Kebliu, vargonuojant L. Djintcharadze. **AJM**

– Iš Lietuvos į kariuomenės bazę St. Jean sur Richelieu, PQ atvyko septyni kariškiai. Kpt. ltn. Svavjūnas Bandzevičius, kpt. Darius Kelevišius, kpt. Vadimas Musys, plk. ltn. Petras Ročius ir vyr. ltn. Vida Urbonaitė gilins anglų kalbos žinias, o ltn. Darius Bartaševičius ir vyr. ltn. Gediminas Sabas – prancūzų.

– "Nidos" žvejų ir medžiotojų gegužinė rugpjūčio 10 d. Rigaud, PQ žvejų sklype pavyko labai puikiai. Dalyvavo Aušros Vartų parap. kleb. kun. Ričardas Birbilas, gražus būrys svečių bei vietinių kaimynų. Klubo pirm. Jonas Rimeikis ir jo motina Genė Rimeikienė pavaišino suvažiavusius kukurūzais ir kitais skanumynais. Vyko įvairūs žaidimai, golfas bei loterija. Antanas Račinskas ir Jonas Rimeikis linksmino visus akordeono muzika. Prie geros nuotaikos prisidėjo ir graži, saulėta diena.

– A. a. Bronius Buzas, 89 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 8 d. Velionis savo laiku dalyvavo Aušros Vartų parapijos įsikūrimo darbuose, buvo parapijos komiteto narys. Po gedulinių Mišių Aušros Vartų šventovėje rugpjūčio 11 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko žmona, dvi dukterys su šeimomis ir kiti giminės bei artimieji.

D. S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

A. a. Vytauto Leparsko atminimui *Tėviškės žiburiams* Ona Giedriūnienė ir dukros iš Windsoro aukojo – $200, Elvyra ir Arvydas Krausai iš Kalgario – $20.

NUOMOJU KAMBARIUS nakvynei Vasagoje. Skambinti tel. 1-705-422-0210.

IEŠKOME AUKLĖS 18 mėn. berniukui 4 dienas per savaitę – kartais gali būti daugiau, Kipling ir Eglinton raj. Skambinti Žibutei tel. 416 207-0819.

NEBRANGIAI VERČIAME įvairius dokumentus iš lietuvių, anglų, rusų ir lenkų kalbų. Rašome įvairius raštus, *reziume*. Skambinti tel./faksas 905 803-0351, elekt. paštas siandien5@yahoo.com

REIKALINGAS KAMBARYS arba mažas butas Toronte netoli požeminio traukinio katalikų gimnazijos mokytojui sekantiems mokslo metams. Skambinti tel. 1-905-385-7278.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

KĘSTPAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas ***Kęstutis Keparutis***

Tel. FAX 905 312-9924

195 Beach Rd., Hamilton, Ontario L8L 4A8

ŽEMIAUSIA KAINA BET KUR!

Skambutis į Lietuvą – tik 26 centai!

Lietuva – 26 centai Lenkija – 12 centų
Kanada ir JAV – 4.9 centai St. Peterburgas – 8 centai
Maskva – 7 centai D. Britanija – 6 centai

10-10-580

Skambinant Šiaurės Amerikoje
surinkti 10-10-580 + 1 + rajono kodą + numerį

Tarptautiniams skambučiams
10-10-580 + 011 + krašto kodą + rajono kodą + numerį

NEREIKIA keisti telefono firmos.
BELL sąskaitoje bus sužymėti **Onlinetel** skambučiai.
Visos kainos galioja 24 valandas, 7 dienas per savaitę.
Ryšiai su nešiojamais telefonais gali kainuoti daugiau.
Kainos gali keistis be pranešimo.
Visiems skambučams taikomas 25 centų minimumas.
Pilną kainoraštį galite skaityti tinklalapyje
www.10-10-580.com

Powered by **onlinetel** talk freely to the world

Padalinys Eiger Technology Inc., viešos akcinės bendrovės, dalyvaujančios Toronto akcijų biržoje – TSE (simboliu AXA).